

Sénat de Belgique

Session ordinaire 2003-2004

Handelingen

Plenaire vergaderingen
Donderdag 16 oktober 2003

Namiddagvergadering

3-14

3-14

Séances plénaires

Jeudi 16 octobre 2003

Séance de l'après-midi

Annales

Belgische Senaat
Gewone Zitting 2003-2004

Les **Annales** contiennent le texte intégral des discours dans la langue originale. Ce texte a été approuvé par les orateurs. Les traductions – *imprimées en italique* – sont publiées sous la responsabilité du service des Comptes rendus. Pour les interventions longues, la traduction est un résumé.

La pagination mentionne le numéro de la législature depuis la réforme du Sénat en 1995, le numéro de la séance et enfin la pagination proprement dite.

Pour toute commande des Annales et des Questions et Réponses du Sénat et de la Chambre des représentants: Service des Publications de la Chambre des représentants, Place de la Nation 2 à 1008 Bruxelles, tél. 02/549.81.95 ou 549.81.58.

Ces publications sont disponibles gratuitement sur les sites Internet du Sénat et de la Chambre:
www.senate.be www.lachambre.be

Abréviations – Afkortingen

CD&V	Christen-Democratisch en Vlaams
CDH	Centre Démocrate Humaniste
ECOLO	Écologistes
FN	Front National
MR	Mouvement réformateur
PS	Parti Socialiste
SP.A-SPIRIT	Socialistische Partij Anders – SPIRIT
VL. BLOK	Vlaams Blok
VLD	Vlaamse Liberalen en Democraten

De **Handelingen** bevatten de integrale tekst van de redevoeringen in de oorspronkelijke taal. Deze tekst werd goedgekeurd door de sprekers. De vertaling – *cursief gedrukt* – verschijnt onder de verantwoordelijkheid van de dienst Verslaggeving. Van lange uiteenzettingen is de vertaling een samenvatting.

De nummering bestaat uit het volgnummer van de legislatuur sinds de hervorming van de Senaat in 1995, het volgnummer van de vergadering en de paginering.

Voor bestellingen van Handelingen en Vragen en Antwoorden van Kamer en Senaat:
Dienst Publicaties Kamer van volksvertegenwoordigers, Natieplein 2 te 1008 Brussel, tel. 02/549.81.95 of 549.81.58.

Deze publicaties zijn gratis beschikbaar op de websites van Senaat en Kamer:
www.senate.be www.dekamer.be

Sommaire

Éloge funèbre	6
Décès d'anciens sénateurs	6
Assemblée parlementaire de l'Organisation pour la sécurité et la coopération en Europe	6
Pétitions	7
Prise en considération de propositions.....	7
Questions orales	8
Question orale de M. Michel Guilbert à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur «le manque de personnel dans la prison de Tournai» (n° 3-13).....	8
Question orale de Mme Marie-José Laloy à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur «le financement des espaces-rencontre» (n° 3-20).....	10
Question orale de Mme Clotilde Nyssens à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur «le nombre croissant de greffiers néerlandophones à Bruxelles» (n° 3-22).....	11
Question orale de M. Lionel Vandenberghe au ministre de la Défense sur «la stratégie nucléaire de l'OTAN et la réduction du nombre d'armes nucléaires au sein des pays membres de l'OTAN» (n° 3-14).....	12
Question orale de M. Paul Wille au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «la direction judiciaire de l'Office des étrangers» (n° 3-16)	14
Question orale de Mme Sfia Bouarfa au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «la procédure de régularisation» (n° 3-17)	14
Question orale de M. Patrick Hostekint au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères et au ministre de la Coopération au développement sur «les résultats concrets de la visite récente à la région des Grands Lacs» (n° 3-15)	15
Question orale de Mme Erika Thijs au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur «le visa pour les Belges qui partent en voyage aux États-Unis ou qui y font escale» (n° 3-21)	18
Question orale de Mme Sabine de Bethune au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur «le droit à la double nationalité et l'absence, jusqu'à ce jour, de signature et de ratification de la Convention du Conseil de l'Europe sur la nationalité du 6 novembre 1997» (n° 3-24).	20
Question orale de Mme Christine Defraigne au	

Inhoudsopgave

Rouwhulde	6
Overlijden van oud-senatoren.....	6
Parlementaire Assemblee van de Organisatie voor de veiligheid en de samenwerking in Europa.....	6
Verzoekschriften	7
Inoverwegingneming van voorstellen	7
Mondelinge vragen	8
Mondelinge vraag van de heer Michel Guilbert aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over «het personeelsgebrek in de gevangenis van Doornik» (nr. 3-13).....	8
Mondelinge vraag van mevrouw Marie-José Laloy aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over «de financiering van de ontmoetingsruimten» (nr. 3-20)	10
Mondelinge vraag van mevrouw Clotilde Nyssens aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over «het toenemend aantal Nederlandstalige griffiers in Brussel» (nr. 3-22)	11
Mondelinge vraag van de heer Lionel Vandenberghe aan de minister van Landsverdediging over «de nucleaire strategie van de NAVO en de vermindering van het aantal kernwapens in de NAVO-lidstaten» (nr. 3-14)	12
Mondelinge vraag van de heer Paul Wille aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «de gerechtelijke directie van de dienst Vreemdelingenzaken» (nr. 3-16)	14
Mondelinge vraag van mevrouw Sfia Bouarfa aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «de regularisatieprocedure» (nr. 3-17).....	14
Mondelinge vraag van de heer Patrick Hostekint aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken en aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking over «de concrete resultaten van het recente bezoek aan de regio van de Grote Meren» (nr. 3-15)	15
Mondelinge vraag van mevrouw Erika Thijs aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over «het visum voor Belgen die naar de Verenigde Staten reizen of er een tussenlanding maken» (nr. 3-21)	18
Mondelinge vraag van mevrouw Sabine de Bethune aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over «het recht op dubbele nationaliteit en het uitblijven van de ondertekening en ratificatie van de Overeenkomst van de Raad van Europa van 6 november 1997 inzake de nationaliteit» (nr. 3-24)	20
Mondelinge vraag van mevrouw Christine Defraigne aan de minister van Sociale Zaken en	

<p>ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur «les chèques-contraception» (n° 3-18)</p> <p>Demande d'explications de Mme Clotilde Nyssens à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur «l'exécution des décisions de justice rendues en application de la Convention de La Haye du 25 octobre 1980 sur les aspects civils de l'enlèvement international d'enfants» (n° 3-15).....</p> <p>Demande d'explications de M. Hugo Vandenberghe à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur «l'exécution de l'arrêt de la Cour d'arbitrage du 28 janvier 2003 rejetant la troisième voie d'accès à la magistrature» (n° 3-17).....</p> <p>Demande d'explications de M. Hugo Vandenberghe à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur «le taux de réussite exceptionnellement peu élevé aux examens d'aptitude professionnelle ouvrant l'accès à la magistrature et à l'examen d'admission au stage judiciaire au cours de la période 2002-2003» (n° 3-18).....</p> <p>Demande d'explications de M. Christian Brotcorne au ministre de la Défense sur «le statut juridique de l'aéroport de Chièvres» (n° 3-14).....</p> <p>Demande d'explications de Mme Erika Thijs au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «sa visite à l'Office des étrangers et aux centres fermés de Steenokkerzeel et de Melsbroek» (n° 3-6)</p> <p>Composition de commissions</p> <p>Ordre des travaux</p> <p>Demande d'explications de M. Frank Vanhecke au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «l'affichage des listes de candidats sur écrans d'ordinateur lors des élections dans la région de Bruxelles-Capitale» (n° 3-9)</p> <p>Demande d'explications de M. Hugo Vandenberghe au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «l'exécution de l'arrêt de la Cour d'arbitrage du 26 mai 2003 relatif à une série de dispositions du Code électoral» (n° 3-16).....</p> <p>Question orale de M. Joris Van Hauthem au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «la scission de la circonscription électorale Bruxelles-Hal-Vilvorde pour les prochaines élections européennes» (n° 3-23).....</p> <p>Demande d'explications de Mme Clotilde Nyssens au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur «la prise en charge des patients comateux» (n° 3-11).....</p> <p>Demande d'explications de Mme Clotilde Nyssens à la secrétaire d'État aux Familles et aux Personnes handicapées sur «la mise en œuvre de la réglementation relative aux voiturettes pour personnes handicapées» (n° 3-12)</p>	<p>Volksgezondheid over «de anticonceptiecheques» (nr. 3-18)</p> <p>Vraag om uitleg van mevrouw Clotilde Nyssens aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over «de tenuitvoerlegging van de rechterlijke beslissingen die genomen zijn met toepassing van het Verdrag van Den Haag van 25 oktober 1980 inzake de burgerrechtelijke aspecten van de internationale ontvoering van kinderen» (nr. 3-15).....</p> <p>Vraag om uitleg van de heer Hugo Vandenberghe aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over «de uitvoering van het arrest van het Arbitragehof van 28 januari 2003 waarbij de zogenaamde derde toegangsweg tot de magistratuur wordt afgewezen» (nr. 3-17)</p> <p>Vraag om uitleg van de heer Hugo Vandenberghe aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over «het uitzonderlijk geringe slaagpercentage bij de examens inzake beroepsbekwaamheid voor toegang tot de magistratuur en het toelatingsexamen tot de gerechtelijke stage tijdens de periode 2002-2003» (nr. 3-18).....</p> <p>Vraag om uitleg van de heer Christian Brotcorne aan de minister van Landsverdediging over «het juridisch statuut van de luchthaven van Chièvres» (nr. 3-14).....</p> <p>Vraag om uitleg van mevrouw Erika Thijs aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «zijn bezoek aan de dienst Vreemdelingenzaken en de gesloten centra van Steenokkerzeel en Melsbroek» (nr. 3-6)</p> <p>Samenstelling van commissies</p> <p>Regeling van de werkzaamheden</p> <p>Vraag om uitleg van de heer Frank Vanhecke aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «de weergave van de lijsten op de computerschermen bij de verkiezingen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest» (nr. 3-9)</p> <p>Vraag om uitleg van de heer Hugo Vandenberghe aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «de uitvoering van het arrest van het Arbitragehof van 26 mei 2003 inzake een aantal bepalingen van het Kieswetboek» (nr. 3-16).....</p> <p>Mondelinge vraag van de heer Joris Van Hauthem aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «de splitsing van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde bij de komende Europese verkiezingen» (nr. 3-23).....</p> <p>Vraag om uitleg van mevrouw Clotilde Nyssens aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over «de opvang van comapatiënten» (nr. 3-11)</p> <p>Vraag om uitleg van mevrouw Clotilde Nyssens aan de staatssecretaris voor het Gezin en Personen met een handicap over «de toepassing van de regelgeving met betrekking tot invalidenwagentjes» (nr. 3-12).....</p>
--	--

Excusés.....	51	Berichten van verhindering	51
Annexe			
Propositions prises en considération.....	53	In overweging genomen voorstellen	53
Demandes d'explications.....	62	Vragen om uitleg	62
Chambre des représentants	63	Kamer van volksvertegenwoordigers.....	63
Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale.....	63	Brusselse Hoofdstedelijke Raad	63
Dépôt de projets de loi.....	63	Indiening van wetsontwerpen.....	63
Cour d'arbitrage – Arrêts.....	66	Arbitragehof – Arresten	66
Cour d'arbitrage – Questions préjudiciales.....	67	Arbitragehof – Prejudiciële vragen.....	67
Cour d'arbitrage – Recours.....	67	Arbitragehof – Beroepen.....	67
Bijlage			

Présidence de M. Armand De Decker

(*La séance est ouverte à 15 h 10.*)

Éloge funèbre

M. le président (*devant l'assemblée debout*). – Le ministre d'État August Vanistendael nous a quittés le 8 septembre, à l'âge de 86 ans.

Durant toute sa carrière, qui fut aussi longue qu'active, August Vanistendael s'est engagé en faveur du mouvement syndical belge et international, puisant son inspiration dans ses convictions chrétiennes et sociales. Sous sa direction, la Confédération internationale des syndicats chrétiens – qu'il déconfessionnalisa et transforma en un mouvement syndical de croyants – allait devenir une fédération mondiale regroupant des syndicats de tous les continents.

Il représenta le mouvement syndical chrétien international au sein, notamment, des Nations unies, de l'Organisation internationale du travail, de l'Unesco et du Conseil de l'Europe.

En 1967, il quitta la Confédération internationale des syndicats chrétiens pour remplir la fonction de secrétaire général du Groupe de travail international pour le développement socio-économique, au sein duquel il se consacra pleinement aux problèmes des pays les plus défavorisés.

August Vanistendael fut également l'un des six auditeurs laïcs du concile Vatican II, et il occupa entre autres les fonctions de président ou de membre de Caritas Catholica Belgique, de la Commission papale Justitia et Pax, du Bureau International catholique de l'enfance et d'Entraide et Fraternité.

Sa nomination en tant que ministre d'État en 1983 et son accession au titre de docteur honoris causa de l'Université catholique de Louvain, la KUL, vinrent couronner son engagement inlassable en faveur du progrès social.

Au nom de l'Assemblée, votre président exprime ses condoléances les plus sincères à la famille du défunt.

(*L'assemblée observe une minute de silence.*)

Décès d'anciens sénateurs

M. le président. – Le Sénat a appris avec un vif regret le décès de :

M. Frans Cornelis, ancien sénateur provincial du Brabant ;

M. André Schellens, ancien sénateur de l'arrondissement de Louvain.

Votre président a adressé les condoléances de l'Assemblée aux familles de nos regrettés anciens collègues.

Assemblée parlementaire de l'Organisation pour la sécurité et la coopération en Europe

M. le président. – Des huit mandats, qui sont réservés à notre pays à l'Assemblée parlementaire de l'Organisation pour la

Voorzitter: de heer Armand De Decker

(*De vergadering wordt geopend om 15.10 uur.*)

Rouwbulde

De voorzitter (*voor de staande vergadering*). – Minister van Staat August Vanistendael is overleden op 8 september in de leeftijd van 86 jaar.

August Vanistendael heeft zich gedurende zijn lange actieve loopbaan vanuit een christelijke en sociale inspiratie ingezet in de Belgische en internationale vakbeweging. Onder zijn leiding groeide het Internationaal Christelijk Vakverbond – dat hij deconfessionaliseerde en omvormde tot een vakbeweging van gelovigen – uit tot een wereldverbond waarbij vakverenigingen uit alle werelddelen zijn aangesloten.

Hij vertegenwoordigde de internationale christelijke vakbeweging onder andere in de Verenigde Naties, de Internationale Arbeidsorganisatie, de Unesco en de Raad van Europa.

In 1967 verliet hij het Internationaal Christelijk Vakverbond om secretaris-generaal te worden van de Internationale Groep voor Sociale en Economische Ontwikkeling, waar hij zich volop wijdde aan de problemen van de minder begunstigde landen.

August Vanistendael was één van de zes leken-auditoren bij het tweede Vaticaanse concilie en bekleedde onder meer de functies van voorzitter of lid van Caritas Catholica België, de pauselijke commissie Justitia et Pax, het *Bureau international catholique de l'enfance* en Broederlijk Delen.

Zijn benoeming tot minister van staat in 1983 en tot doctor honoris causa van de Katholieke Universiteit van Leuven vormden de erkenning van zijn niet aflatende inzet voor de sociale vooruitgang.

Uw voorzitter betuigt namens de Assemblee zijn blijken van intens medeleven aan de familie van de overledene.

(*De vergadering neemt een minuut stilte in acht.*)

Overlijden van oud-senatoren

De voorzitter. – De Senaat heeft met groot leedwezen kennis gekregen van het overlijden van:

de heer Frans Cornelis, gewezen provinciaal senator voor Brabant;

de heer André Schellens, gewezen senator voor het arrondissement Leuven.

Uw voorzitter heeft het rouwbeklag van de vergadering aan de families van onze betreurende gewezen mededeleden betuigd.

Parlementaire Assemblee van de Organisatie voor de veiligheid en de samenwerking in Europa

De voorzitter. – Van de acht mandaten die ons land voorbehouden zijn in de Parlementaire Assemblee van de

sécurité et la coopération en Europe (OSCE), trois reviennent au Sénat.

Lors de la réunion du Bureau du 31 juillet 2003 il a été décidé que le Sénat désigne, conformément à l'article 3, 2., du Règlement de l'OSCE, 3 membres effectifs et 3 membres suppléants.

Lors de la séance plénière du 1er août 2003, les sénateurs suivants ont été désignés :

Membres effectifs :

- M. Lionel Vandenberghe
- M. Coveliers

Membres suppléants :

- Mme de T' Serclaes
- M. Van den Brande
- M. Van Hauthem

J'ai reçu la candidature de Mme Lizin pour le mandat vacant. Étant donné qu'elle est la seule candidate, je propose que Mme Lizin soit déclarée élue en tant que troisième membre effectif. (*Assentiment*)

Pétitions

M. le président. – Par lettre du 6 octobre 2003, M. Norbert De Batselier, président du Parlement flamand, a transmis au Sénat une résolution du Parlement flamand concernant l'encadrement humain de la naissance d'un enfant né sans vie et la dignité de la dépouille mortelle du foetus, adoptée lors de sa séance plénière du 1er octobre 2003.

Par lettre du 8 octobre 2003, M. Dirk Brankaer, bourgmestre d'Overijse, a transmis au Sénat une pétition du Collège des bourgmestres et échevins d'Overijse relative à la scission de la circonscription électorale de Bruxelles-Hal-Vilvorde et à l'arrondissement judiciaire de Bruxelles.

– Envoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives.

Prise en considération de propositions

M. le président. – La liste des propositions à prendre en considération a été distribuée.

Je prie les membres qui auraient des observations à formuler de me les faire connaître avant la fin de la séance.

Sauf suggestion divergente, je considérerai ces propositions comme prises en considération et renvoyées à la commission indiquée par le Bureau. (*Assentiment*)

(*La liste des propositions prises en considération figure en annexe.*)

Organisatie voor de veiligheid en de samenwerking in Europa (OVSE) komen er drie aan de Senaat toe.

Tijdens de vergadering van het Bureau van 31 juli 2003 werd beslist dat de Senaat, overeenkomstig artikel 3, 2., van het Reglement van de OVSE, 3 effectieve leden en 3 plaatsvervangende leden aanwijst.

Tijdens de plenaire vergadering van 1 augustus 2003 werden de volgende senatoren aangewezen:

Effectieve leden:

- de heer Lionel Vandenberghe
- de heer Coveliers

Plaatsvervangende leden:

- mevrouw de T' Serclaes
- de heer Van den Brande
- de heer Van Hauthem

Ik ontving de kandidatuur van mevrouw Lizin voor het openstaande mandaat. Aangezien zij de enige kandidate is, stel ik voor dat mevrouw Lizin als derde effectief lid wordt verkozen verklaard. (*Instemming*)

Verzoekschriften

De voorzitter. – Bij brief van 6 oktober 2003 heeft de heer Norbert De Batselier, voorzitter van het Vlaams Parlement aan de Senaat overgezonden een resolutie van het Vlaams Parlement betreffende een humane omkadering van de geboorte van een levensloos kind en de waardigheid van het stoffelijke overschot van de foetus, aangenomen tijdens zijn plenaire vergadering van 1 oktober 2003.

Bij brief van 8 oktober 2003 heeft de heer Dirk Brankaer, burgemeester van Overijse, aan de Senaat overgezonden een verzoekschrift van het College van burgemeester en schepenen van Overijse met betrekking tot de splitsing van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde en het gerechtelijk arrondissement Brussel.

– Verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken en voor de Administratieve Aangelegenheden.

Inoverwegneming van voorstellen

De voorzitter. – De lijst van de in overweging te nemen voorstellen werd rondgedeeld.

Leden die opmerkingen mochten hebben, kunnen die vóór het einde van de vergadering mededelen.

Tenzij er afwijkende suggesties zijn, neem ik aan dat die voorstellen in overweging zijn genomen en verzonden naar de commissies die door het Bureau zijn aangewezen. (*Instemming*)

(*De lijst van de in overweging genomen voorstellen wordt in de bijlage opgenomen.*)

Questions orales

Question orale de M. Michel Guilbert à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur «le manque de personnel dans la prison de Tournai» (n° 3-13)

M. Michel Guilbert (ECOLO). – Les gardiens de la prison de Tournai sont en grève depuis lundi pour protester principalement contre le manque de personnel. Le cadre est de 117 agents, mais les représentants du personnel de surveillance estiment que, pour que la norme soit respectée, ce sont 140 agents qui devraient être affectés à la prison de Tournai. Et la direction estime ce cadre à 159 équivalents temps-plein si l'on inclut le cadre technique. Or, de fait, le personnel ne comporte que 109 personnes.

En 1998, une demande d'extension du cadre avait été adressée au ministre de la Justice. Si 26 agents supplémentaires avaient été demandés, seulement 5 avaient été promis et... ils sont toujours attendus ! On les annonce pour la fin de l'année, mais il semble qu'il ne s'agirait que de remplacement des agents partis à la retraite et non de création de postes supplémentaires. En attendant, pour les gardiens tournaisiens, les heures supplémentaires et les jours de congé à prendre s'accumulent.

S'ils se réjouissent de constater que les demandes de leurs collègues de prisons plus importantes sont satisfaites, les gardiens tournaisiens ont cependant le sentiment de ne pas être entendus, sans doute parce qu'ils travaillent dans une « petite » prison. Ils font toutefois remarquer que d'autres prisons, comparables à la leur, disposent de 50 agents de plus qu'à Tournai.

Cette carence structurelle de sous-effectifs pose de nombreux problèmes. Tout d'abord, un agent se retrouve régulièrement seul pour gérer deux sections (soit une soixantaine de détenus) tandis qu'ils sont deux par section dans les autres prisons. Ensuite, ces agents doivent assumer une multitude de tâches, avec tous les risques que peut présenter une telle situation. Enfin, certains postes ne sont plus assurés, ce qui augmente encore les problèmes de sécurité. Par exemple, la nouvelle aile d'accueil, équipée d'un système de contrôle électronique des entrants et des sortants, est installée depuis deux ans mais n'est toujours pas opérationnelle, faute de personnel !

Si l'on ajoute à ce manque de personnel les problèmes de vétusté du bâtiment, avec ce que cela engendre comme dysfonctionnements et l'augmentation de l'incarcération de cas psychiatriques, qui nécessiteraient un encadrement particulier, on comprend le ras-le-bol des gardiens qui espèrent qu'il ne faudra pas un accident grave pour que leurs demandes soient prises en compte.

Madame la ministre, le personnel de la prison de Tournai est demandeur d'un vrai dialogue. Il souhaite être non seulement écouté mais, mieux encore, entendu. Quelle réponse pensez-vous pouvoir lui apporter ?

Mme Laurette Onkelinx, vice-première ministre et ministre de la Justice. – Je suis aussi attentive à la situation de la prison de Tournai que je le suis à la situation de n'importe quelle institution pénitentiaire, quelle que soit sa situation

Mondelinge vragen

Mondelinge vraag van de heer Michel Guilbert aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over «het personeelsgebrek in de gevangenis van Doornik» (nr. 3-13)

De heer Michel Guilbert (ECOLO). – De gevangenisbewaarders van Doornik zijn sinds maandag in staking, hoofdzakelijk om te protesteren tegen het personeelsgebrek. De formatie bevat 117 personeelsleden, maar de vertegenwoordigers van het bewakingspersoneel menen dat, om te voldoen aan de norm, aan de gevangenis van Doornik 140 personeelsleden zouden moeten worden toegewezen. De directie raamt de formatie op 159 voltijdse equivalenten als de technische formatie wordt meegerekend. In feite zijn er maar 109 personen in dienst.

In 1998 werd een verzoek tot uitbreiding van de formatie gericht tot de minister van Justitie. Er werden 26 extra personeelsleden gevraagd, er werden er 5 beloofd, maar ze zijn nog niet aangekomen! Ze worden aangekondigd voor het einde van het jaar, maar het zou slechts gaan om de vervanging van gepensioneerde personeelsleden en niet om extra betrekkingen. Ondertussen stapelen het aantal overuren en de nog op te nemen vakantiedagen voor de Doornikse gevangenisbewaarders zich op.

De Doornikse gevangenisbewaarders zijn verheugd dat wordt ingegaan op de vragen van hun collega's van grotere gevangenissen, maar menen dat zij niet worden gehoord, wellicht omdat ze in een kleine gevangenis werken. Ze wijzen er evenwel op dat andere, vergelijkbare gevangenissen 50 personeelsleden meer hebben dan die van Doornik.

Dat structurele personeelsgebrek doet talrijke problemen rijzen. In de eerste plaats gebeurt het gereeld dat één personeelslid instaat voor twee afdelingen, of een zestigtal gevangenen, terwijl de andere gevangenissen twee personeelsleden per afdeling hebben. Vervolgens moeten die personeelsleden een groot aantal taken verrichten, met alle risico's van dien. Ten slotte worden sommige posten niet meer bezet, wat het veiligheidsprobleem nog verhoogt. Zo is de nieuwe ontvangstruimte, met elektronisch toezicht op wie binnenkomt en buitengaat, al twee jaar geïnstalleerd maar nog niet in gebruik wegens personeelsgebrek!

Als we naast het personeelsgebrek ook rekening houden met de vervallen gebouwen en de daaruit volgende disfuncties, en de omstandigheid dat een toenemend aantal mensen met psychiatrische aandoeningen wordt gedetineerd, die bijzondere begeleiding behoeven, begrijpen we dat de bewaarders er genoeg van hebben. Ze hopen dat het niet tot een ernstig incident hoeft te komen voor men op hun eisen ingaat.

Het gevangenispersoneel van Doornik vraagt een echte dialoog. Het vraagt dat echt naar hen wordt geluisterd. Welk antwoord kunt u die mensen geven?

Mevrouw Laurette Onkelinx, vice-eerste minister en minister van Justitie. – Ik heb evenveel aandacht voor de situatie van de gevangenis van Doornik als voor die van de andere gevangenissen, waar ze ook gevestigd zijn. De situatie is

géographique. Si la situation est difficile, il est clair que tout ne peut se régler d'un coup de baguette magique mais que nous essayons d'apporter des solutions.

À la prison de Tournai, le cadre du personnel de surveillance et du personnel technique compte 117 équivalents temps plein, parmi lesquels 2 sont prévus en vue de la résorption de l'arriéré de congés. Le cadre de la prison de Tournai a été augmenté ces dernières années : en mars 2000, il comptait 105 équivalents temps plein et il en compte aujourd'hui 117.

Vous savez aussi que la priorité actuelle est d'abord de remplir le cadre de l'ensemble des établissements pénitentiaires y compris, bien évidemment, celui de la prison de Tournai. Une extension de ce cadre est d'ailleurs à l'étude.

Les recrutements récents dans les prisons l'ont été pour remplir les cadres d'établissements où le déficit en personnel était important face à la surpopulation carcérale, sans qu'il ne soit jamais question d'extension des cadres. Donc, inutile de dire que notre politique actuelle ait été une politique dispersée d'extension des cadres. Il s'agit bien d'une politique de remplissage des cadres, politique que je veux la plus cohérente possible.

Des recrutements contractuels sont prévus. Avec l'aide de SELOR, j'ai fait accélérer la procédure afin que nous disposions rapidement d'une nouvelle réserve de personnel qui pourra être engagée d'abord contractuellement, puis statutairement.

Pour en revenir à Tournai, le nombre d'équivalents temps plein nécessaire pour assurer la bonne marche de l'établissement est de 111. À l'heure actuelle 111,25 équivalents temps plein travaillent à la prison. Il est tenu compte dans le calcul du cadre d'un taux d'absence normal pour cause de maladie ou de congé.

Le cadre de la prison de Tournai sera rempli d'ici la fin de l'année. Quatre agents pénitentiaires et un chef de quartier seront affectés par mutation à cet établissement. Par ailleurs, un poste « cuisine » a été ouvert au recrutement, un poste de chef de quartier, par promotion et le recrutement d'un agent pénitentiaire contractuel est en cours.

Comme vous pouvez le constater, nous nous attachons au règlement des problèmes que connaît cette prison. Je partage évidemment le souhait de dialogue formulé par le personnel. Il faut, à mes yeux, travailler dans un esprit de concertation. C'est d'ailleurs la raison pour laquelle j'ai demandé la désignation d'un conciliateur social chargé de faciliter le dialogue entre les établissements pénitentiaires et l'administration centrale.

Peut-être que, grâce à votre question, je pourrai aussi démontrer que nous essayons véritablement de résoudre le problème, que ce dialogue ait lieu ou non de manière optimale.

M. Michel Guilbert (ECOLO). – Je remercie la vice-première ministre de sa réponse. Vous venez d'entrer en fonction, madame la vice-première ministre, et vous ne portez donc pas la responsabilité de la situation actuelle.

Pour les avoir rencontrés, nous percevons réellement, du côté des agents tournaisiens, le sentiment d'avoir été menés en bateau. Ces derniers pointent du doigt l'administration

weliswaar moeilijk, maar we kunnen niet alles als bij toverslag regelen. We proberen wel oplossingen te vinden.

In de gevangenis van Doornik bedraagt de formatie van het bewakings- en technisch personeel 117 voltijdse equivalenten; 2 van hen zijn bedoeld om het aantal niet opgenomen vakantiedagen weg te werken. Die formatie werd de jongste jaren verhoogd, want in maart 2000 bedroeg ze nog maar 105 voltijdse equivalenten.

Thans wordt voorrang gegeven aan het opvullen van de formatie van alle strafinrichtingen, ook die van Doornik. Een uitbreiding van die formatie ligt trouwens ter studie.

Met de jongste aanwervingen wilden we de formatie opvullen van de strafinrichtingen waar een belangrijk personeelstekort was ten opzichte van de overbevolking. Het ging daarbij niet om uitbreidingen van de formaties.

Er worden ook contractuele aanwervingen in het vooruitzicht gesteld. Met de hulp van SELOR heb ik ervoor gezorgd dat de procedure wordt bespoedigd, zodat we snel over een nieuwe personeelsreserve kunnen beschikken van mensen die eerst contractueel en vervolgens statutair in dienst kunnen worden genomen.

In Doornik zijn 111 voltijdse equivalenten nodig voor een goede werking van de instelling. Thans werken er 111,25 voltijdse equivalenten in de gevangenis. Bij de berekening van de formatie wordt rekening gehouden met een normale afwezigheid wegens ziekte of vakantie.

De formatie van de gevangenis van Doornik zal tegen het einde van het jaar zijn opgevuld. Vier penitentiair beambten en een kwartierchef zullen door overplaatsing bij die gevangenis worden ingedeeld. Bovendien werd een betrekking in de keuken opengesteld voor aanwerving, een betrekking van kwartierchef werd opengesteld via bevordering en de aanwervingsprocedure voor een contractueel penitentiair beambte is aan de gang.

Zoals u ziet, willen wij de problemen van deze gevangenis oplossen. Ik ben het uiteraard eens met de vraag naar dialoog van het personeel. We moeten in een geest van overleg werken. Daarom heb ik de aanstelling van een sociaal bemiddelaar gevraagd, die de dialoog tussen de strafinrichtingen en het centrale bestuur moet vergemakkelijken.

Dankzij uw vraag kan ik misschien aantonen dat we het probleem echt proberen op te lossen, ongeacht of die dialoog nu in optimale omstandigheden verloopt of niet.

De heer Michel Guilbert (ECOLO). – De vice-eerste minister heeft haar ambt nog maar pas opgenomen en is dus niet verantwoordelijk voor de huidige situatie.

De personeelsleden van de gevangenis van Doornik hebben de indruk dat ze in de maling genomen werden. Ze wijzen met een beschuldigende vinger naar het centrale bestuur, dat hun vraag niet heeft doorgezonden en zijn rol niet heeft gespeeld.

centrale qui n'a pas relayé leur demande ni joué son rôle. J'espère que le conciliateur social dont vous avez parlé pourra effectivement instaurer un dialogue. J'entends bien que toutes les demandes ne peuvent être résolues dans l'immédiat étant donné celles auxquelles vous avez dû répondre par ailleurs, mais je pense que les agents souhaitent évidemment obtenir une réponse assez rapide.

Question orale de Mme Marie-José Laloy à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur «le financement des espaces-rencontre» (n° 3-20)

Mme Marie-José Laloy (PS). – Le sujet nous tient toutes deux à cœur, madame la vice-première ministre. Lorsque vous aviez la charge de l'enfance et que j'étais moi-même présidente de l'ONE, nous avons œuvré ensemble à la réalisation de cet outil formidable qu'est l'espace-rencontre. C'est à mes yeux un moyen de rapprocher aussi la justice des citoyens, particulièrement des plus faibles, c'est-à-dire les enfants privés du droit de visite de l'un de leurs parents.

Le financement des espaces-rencontre, normalement assuré par les subsides du ministère de la Justice, n'est plus garanti pour l'année 2004, faute d'accord avec les communautés. Les conséquences de cette situation se font déjà sentir puisque, par exemple, le conseil d'administration de l'espace rencontre « Le Chêne » en Brabant wallon, le premier du genre à avoir été créé en Communauté française, a dû prendre la décision de licencier tout son personnel pour le 1er janvier 2004. D'autres établissements connaissent les mêmes difficultés et sont obligés de prendre des mesures conservatoires à l'égard de leur personnel.

Les familles risquent ainsi de se voir privées d'un lieu d'accueil et d'un soutien psychologique encourageant le maintien ou la reprise de contacts entre un ou des enfants et le parent avec lequel ils ne vivent pas. Parmi les missions des espaces-rencontre, l'organisation du droit de visite à l'intérieur ou à l'extérieur des locaux, en présence ou non des intervenants, et, dans les situations difficiles, l'hébergement d'urgence de l'enfant répondent à une réelle demande. Il s'agit d'un service public reconnu et apprécié. Depuis leur création, plusieurs milliers d'enfants en ont bénéficié.

Dans l'urgence de la situation ainsi décrite, quelle solution envisagez-vous, en concertation avec les communautés, afin de proposer une formule de financement consolidé ?

Mme Laurette Onkelinx, vice-première ministre et ministre de la Justice. – Je suis tout à fait d'accord avec vous, madame Laloy, les services espaces-rencontre sont essentiels pour l'épanouissement et l'intérêt de l'enfant.

À l'époque, lorsque j'étais ministre de l'Enfance de la Communauté française, nous avions travaillé pour assurer un financement plus structurel et nous nous étions tournés vers le gouvernement fédéral qui avait accepté de prendre en charge ce qui nous paraissait être le suivi d'une compétence « justice » du gouvernement fédéral.

Ensuite, le Conseil d'État nous a donné tort. Le 11 février 2002, il a très clairement mis en cause le financement des espaces-rencontre. Dès lors, des concertations ont eu lieu entre mon prédécesseur et les communautés qui ont convenu qu'il n'était plus possible en

Ik hoop dat de sociaal bemiddelaar een dialoog tot stand kan brengen. Ik begrijp dat niet alle vragen onmiddellijk kunnen worden ingewilligd, maar ik denk dat de personeelsleden snel een antwoord wensen.

Mondelinge vraag van mevrouw Marie-José Laloy aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over «de financiering van de ontmoetingsruimten» (nr. 3-20)

Mevrouw Marie-José Laloy (PS). – Toen u bevoegd was voor het beleid inzake kinderen en ik voorzitster was van het ONE, hebben we ons samen ingezet voor de totstandkoming van de ontmoetingsruimten. Volgens mij zijn ze een middel om gerecht en burgers dichter tot elkaar te brengen, vooral de allerzwaksten, namelijk de kinderen die niet het recht hebben één van hun ouders te bezoeken.

De ontmoetingsruimten worden normaal gesubsidieerd door het Ministerie van Justitie. Die financiering is niet gegarandeerd voor het jaar 2004 omdat er geen overeenkomst is met de gemeenschappen. De gevolgen van die situatie zijn al voelbaar. De raad van bestuur van de ontmoetingsruimte 'Le Chêne' in Waals-Brabant moet de beslissing nemen om al het personeel op 1 januari 2004 te ontslaan. Ook andere instellingen ondervinden moeilijkheden en moeten bewarende maatregelen nemen ten opzichte van hun personeel.

Daardoor dreigen de gezinnen de opvangplaats en de psychologische steun te verliezen die hen ertoe aanmoedigde het contact tussen het kind of de kinderen en de ouder met wie ze niet samenwonnen, te behouden of te herstellen. Enkele taken van de ontmoetingsruimten, namelijk de organisatie van het bezoekrecht in of buiten de lokalen, al dan niet onder toezicht en, in moeilijke omstandigheden, de dringende huisvesting van het kind, beantwoorden aan een reële behoeft. Het is een openbare dienst die wordt erkend en gewaardeerd. Sedert de oprichting van die ontmoetingsruimten konden al duizenden kinderen een beroep doen op hun diensten.

De situatie is dringend. Welke oplossing overweegt u om, in overleg met de gemeenschappen, een geconsolideerde financieringsformule voor te stellen?

Mevrouw Laurette Onkelinx, vice-eerste minister en minister van Justitie. – De ontmoetingsruimten zijn inderdaad essentieel voor de ontwikkeling en het belang van het kind.

Toen ik in de Franse Gemeenschap bevoegd was voor het beleid ten opzichte van kinderen, heb ik mij ingezet voor een structurele financiering. Ik heb mij tot de federale regering gericht, die aanvaard heeft deze financiering ten laste te nemen. Volgens ons viel die aangelegenheid onder de bevoegdheid justitie van de federale regering.

Later heeft de Raad van State ons ongelijk gegeven. Op 11 februari 2002 heeft hij de financiering van de ontmoetingsruimten duidelijk ter discussie gesteld. Er werd dus overleg gepleegd tussen mijn voorganger en de gemeenschappen. Het resultaat daarvan was dat die financiering niet kon worden voortgezet.

l'état de poursuivre ce financement.

Quand je suis arrivée au département, j'ai été confrontée à des services espaces-rencontre qui s'interrogeaient sur leur avenir alors que le financement devait se terminer en septembre et que des préavis étaient d'ores et déjà lancés. Dès lors, j'ai repris contact avec les communautés en leur proposant de tenter d'obtenir un financement complémentaire pour trois mois. J'ai obtenu une rallonge budgétaire jusqu'à fin décembre et averti les communautés et les régions qu'il fallait mettre en œuvre un continuum pour le financement des services.

Voilà où nous en sommes à l'heure actuelle. Je vais organiser, fin octobre, une dernière réunion avec les administrations pour répéter que ce sera terminé après décembre et qu'il faut donc une reprise par les communautés et/ou régions. J'ai écrit à chaque service espaces-rencontre pour leur expliquer la situation. J'espère qu'ils pourront œuvrer, du côté des entités fédérées, de manière qu'il n'y ait pas de rupture dans le service rendu aux familles et aux enfants en particulier.

Mme Marie-José Laloy (PS). – Je vous remercie des démarches que vous effectuez auprès des communautés. J'espère que l'appel sera entendu. Toutefois, en votre qualité de ministre de la Justice, vous n'avez plus de pouvoirs pour initier des conférences interministérielles.

Mme Laurette Onkelinx, vice-première ministre et ministre de la Justice. – C'est une question de financement et donc de choix politique dans les communautés et les régions. Il ne m'appartient plus d'intervenir à cet égard. Chacune des entités fédérées a bien convenu qu'il ne pouvait plus être question que le gouvernement fédéral poursuive un financement qui a été condamné par le Conseil d'État.

Mme Marie-José Laloy (PS). – Ce que nous craignons, c'est de connaître le même scénario que pour les places d'accueil pour les mineurs. Le conflit ne se règle pas.

Mme Laurette Onkelinx, vice-première ministre et ministre de la Justice. – Pour les MENA, il faut trouver un accord de partenariat tandis que, pour les espaces-rencontre, c'est une compétence exclusive. C'est donc différent.

Mme Marie-José Laloy (PS). – Nous resterons vigilants auprès des communautés.

Question orale de Mme Clotilde Nyssens à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur «le nombre croissant de greffiers néerlandophones à Bruxelles» (n° 3-22)

Mme Clotilde Nyssens (CDH). – Il semble qu'il y ait de plus en plus de greffiers néerlandophones à Bruxelles. Certains ont parfois des difficultés à travailler avec les magistrats francophones dans la mesure où ils maîtrisent de moins en moins la langue française, ce qui peut entraver leur mission principale, à savoir la rédaction d'actes.

Madame la ministre, je crois savoir que la fonction de greffier est soumise à un examen linguistique. Je m'interroge sur la difficulté de celui-ci. Comment se peut-il que des personnes ayant présenté un examen ne soient pas en mesure de remplir les missions légales qui leur sont confiées ?

Par ailleurs, ne conviendrait-il pas de rétablir un équilibre, par

Toen ik minister van Justitie werd, werd ik geconfronteerd met ontmoetingsruimten die zich vragen stelden over hun toekomst. De financiering zou immers in september worden stopgezet en er werd al personeel ontslagen. Ik heb de gemeenschappen dan ook voorgesteld te proberen een bijkomende financiering voor drie maanden te krijgen. Ik heb extra middelen gekregen tot december en ik heb de gemeenschappen en gewesten verwittigd dat ze ervoor moesten zorgen dat de financiering van die diensten kon worden voortgezet.

Tot zover de stand van zaken. Ik zal eind oktober een laatste vergadering met de administraties beleggen, waarop ik zal herhalen dat de financiering na december stopt en dat de gemeenschappen en/of de gewesten die financiering moeten overnemen. Ik heb alle ontmoetingsruimten aangeschreven om de situatie uit te leggen. Ik hoop dat de gemeenschappen en de gewesten ervoor zorgen dat deze dienstverlening aan de gezinnen en in het bijzonder aan de kinderen, niet wordt onderbroken.

Mevrouw Marie-José Laloy (PS). – *Ik hoop dat gevolg wordt gegeven aan uw oproep. Als minister van Justitie hebt u evenwel niet meer de bevoegdheid om interministeriële conferenties te beleggen.*

Mevrouw Laurette Onkelinx, vice-eerste minister en minister van Justitie. – *Het is een kwestie van financiering en dus een politieke keuze van de gemeenschappen en de gewesten. Ik mag mij daar niet meer in mengen. De gemeenschappen en de gewesten hebben erkend dat de federale regering niet mag doorgaan met een financiering die door de Raad van State werd veroordeeld.*

Mevrouw Marie-José Laloy (PS). – *Wij vrezen hetzelfde scenario als voor de opvangplaatsen voor minderjarigen. Dat conflict raakt niet opgelost.*

Mevrouw Laurette Onkelinx, vice-eerste minister en minister van Justitie. – *Voor de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen moet een partnerschapsovereenkomst worden gevonden. Voor de ontmoetingsruimten liggen de zaken anders, want het gaat om een exclusieve bevoegdheid.*

Mevrouw Marie-José Laloy (PS). – *Wij zullen waakzaam blijven.*

Mondelinge vraag van mevrouw Clotilde Nyssens aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over «het toenemend aantal Nederlandstalige griffiers in Brussel» (nr. 3-22)

Mevrouw Clotilde Nyssens (CDH). – *Naar verluidt zijn er steeds meer Nederlandstalige griffiers in Brussel. Voor sommigen loopt de samenwerking met Franstalige magistraten moeilijk, omdat ze de Franse taal van langsom minder goed beheersen. Dat kan een probleem opleveren voor hun hoofdopdracht, met name het opstellen van akten.*

Men moet een taalexamen afleggen om toegang te krijgen tot het ambt van griffier. Hoe is het dan mogelijk dat wie geslaagd is voor een examen, niet in staat is om de hem toevertrouwde wettelijke opdrachten te volbrengen?

Zou het evenwicht overigens niet beter worden hersteld door Franstaligen te benoemen of nieuwe wettelijke mechanismen

exemple en prévoyant la nomination de francophones ou en instituant de nouveaux mécanismes légaux ? Les quotas imposés à Bruxelles en ce qui concerne les magistrats posent problème mais ils ont sans doute leur raison d'être. Doit-on en arriver à une situation semblable pour les greffiers ? Je ne le souhaite pas mais je pense que les magistrats doivent pouvoir être aidés efficacement dans leur langue.

Mme Laurette Onkelinx, vice-première ministre et ministre de la Justice. – La lecture des chiffres juridiction par juridiction indique clairement que le nombre de greffiers néerlandophones est largement supérieur au nombre de francophones. Par exemple, le Tribunal de Première instance de Bruxelles compte 162 greffiers néerlandophones contre 132 francophones. Cette situation est générale.

Par ailleurs, la nomination des greffiers intervient sur la base primordiale des compétences professionnelles et des appréciations des autorités hiérarchiques et judiciaires. La connaissance linguistique n'est pas un critère de sélection mais une exigence légale. Comme vous le savez, l'examen linguistique est présenté devant un jury composé de linguistes dont il ne m'appartient pas de contester les conclusions.

La question évoquée est extrêmement délicate car elle est liée à la loi du 15 juin 1935 sur l'emploi des langues en matière judiciaire, loi qui impose des quotas différents pour les cours d'appel, les juridictions de première instance ou la Cour de Cassation – quotas de francophones, de néerlandophones et de bilingues. Les examens dont j'ai parlé concernent cette dernière catégorie. Sous la législature précédente, le ministre de la Fonction publique avait envisagé, dans le cadre d'un protocole discuté avec les autorités, de revoir les niveaux d'exigences linguistiques, comme pour les magistrats. Nous verrons si nous pouvons avancer dans cette voie. Quoi qu'il en soit, à côté des solutions à court terme pour l'arrondissement, il faudra certainement élaborer des solutions structurelles qui auront un impact tant sur les magistrats que sur le personnel des greffes.

Il s'agit d'une question délicate qui demande du temps et de la concertation, ce que je suis décidée à faire. En attendant, je vais essayer de prendre une série de mesures ponctuelles, transitoires, pour affronter le problème.

Mme Clotilde Nyssens (CDH). – Je crois qu'il faudrait tenter d'évaluer l'épreuve linguistique. Je ne puis imaginer que quelqu'un réussisse un examen sans pouvoir remplir ensuite les missions qui lui sont confiées. J'ignore les moyens dont vous disposez pour poser une question au jury qui soumet les greffiers à cet examen mais je trouve que le cas de quelqu'un qui réussit un examen sans être ultérieurement capable de remplir sa tâche au niveau de ses relations avec un magistrat soulève des questions. Voilà en tout cas une piste à travailler.

Question orale de M. Lionel Vandenberghe au ministre de la Défense sur «la stratégie nucléaire de l'OTAN et la réduction du nombre d'armes nucléaires au sein des pays membres de l'OTAN» (n° 3-14)

M. le président. – Mme Laurette Onkelinx, vice-première ministre et ministre de la Justice, répondra au nom de M. André Flahaut, ministre de la Défense.

M. Lionel Vandenberghe (SP.A-SPIRIT). – L'accord de

in het leven te roepen? De quota voor magistraten te Brussel vormen een probleem, maar hebben wellicht een reden van bestaan. Moeten wij met de griffiers in een soortgelijke toestand belanden? Ik wens dat niet, maar ik denk dat de magistraten op efficiënte hulp in hun eigen taal moeten kunnen rekenen.

Mevrouw Laurette Onkelinx, vice-eerste minister en minister van Justitie. – Uit de cijfers per rechtsgebied blijkt duidelijk dat er veel meer Nederlandstalige griffiers zijn dan Franstalige. Bij de rechtbank van eerste aanleg te Brussel werken er 162 Nederlandstalige griffiers en 132 Franstalige. Dat is de algemene toestand.

Griffiers worden overigens benoemd op grond van hun beroepsbekwaamheid en van de waardering vanwege de hiërarchische en gerechtelijke overheden. De taalkennis is geen selectie criterium maar een wettelijke vereiste. Zoals u weet wordt het taalexamen voorgesteld aan een jury van linguïsten en verre van mij om hun besluiten te betwisten.

Deze kwestie ligt bijzonder gevoelig want zij heeft te maken met de wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in rechtszaken. Die wet legt quota op voor Franstaligen, Nederlandstaligen en tweetaligen die verschillend zijn voor de hoven van beroep, de rechtbanken van eerste aanleg of het Hof van Cassatie. De examens waarover ik het had, betreffen dus de tweetaligen. Tijdens de vorige zittingsperiode was de minister van Openbaar Ambt van plan om, zoals voor de magistraten, het vereiste niveau van taalkennis te herzien. Wij zullen zien of wij kunnen voortgaan op die weg. Wat er ook van zij, naast kortetermijnoplossingen voor het arrondissement moeten er zeker ook structurele oplossingen worden uitgewerkt voor zowel de magistraten als het griffiepersoneel.

Deze delicate kwestie vergt tijd en overleg. Inmiddels zal ik overgangsmaatregelen trachten te nemen.

Mevrouw Clotilde Nyssens (CDH). – Mijns inziens moet er een poging worden gedaan om het taalexamen te evalueren. Ik kan mij niet voorstellen dat wie voor een examen is geslaagd, de hem toevertrouwde opdrachten niet kan vervullen. Ik weet niet of u vragen kan stellen aan de jury van het griffiersexamen, maar het geval van een laureaat die niet bekwaam blijkt om met een magistraat samen te werken, roept vraagtekens op.

Mondelinge vraag van de heer Lionel Vandenberghe aan de minister van Landsverdediging over «de nucleaire strategie van de NAVO en de vermindering van het aantal kernwapens in de NAVO-lidstaten» (nr. 3-14)

De voorzitter. – Mevrouw Laurette Onkelinx, vice-eerste minister en minister van Justitie, antwoordt namens de heer André Flahaut, minister van Landsverdediging.

De heer Lionel Vandenberghe (SP.A-SPIRIT). – In het

gouvernement plaide pour une nouvelle Alliance Nord atlantique fondée sur des lignes de force claires. Il indique que la réduction du nombre d'armes nucléaires constitue une question importante et que l'OTAN peut y contribuer en ne faisant plus stationner d'armes nucléaires sur le territoire des nouveaux États membres de l'OTAN et en poursuivant le démantèlement de l'arsenal nucléaire dans les actuels États membres de l'OTAN. Le gouvernement plaidera à l'OTAN en faveur d'une plus grande transparence en matière de stratégie nucléaire.

Le sommet informel des ministres de la Défense des États membres de l'OTAN s'est tenu les 8 et 9 octobre 2003 à Colorado Springs.

1. *Le ministre de la Défense était-il présent à ce sommet ?*
2. *La stratégie nucléaire de l'OTAN y a-t-elle été abordée ?*
3. *Le ministre a-t-il plaidé en faveur d'une plus grande transparence en matière de stratégie nucléaire de l'OTAN ?*
4. *A-t-il exposé la vision du gouvernement en matière de réduction de l'arsenal nucléaire des États membres de l'OTAN ?*
5. *Comment le gouvernement défendra-t-il à l'avenir les objectifs formulés dans l'accord de gouvernement ? Prendra-t-il des initiatives en la matière lors des forums internationaux ad hoc et si oui lesquelles ?*

Mme Laurette Onkelinx, vice-première ministre et ministre de la Justice. – *Le ministre de la Défense a pris part au sommet informel et au séminaire qui se sont tenus à Colorado Springs les 8 et 9 octobre derniers.*

Ce séminaire était axé sur la gestion de crise et était basé sur un scénario fictif de crise. La participation de la Belgique à ce séminaire s'inscrit non seulement dans le cadre de notre présence comme État membre de l'OTAN mais correspond également à une des lignes de forces reprises dans l'accord de gouvernement, à savoir « l'élargissement de la mission de l'OTAN à la gestion de crise et à des opérations de maintien de la paix, en principe sous l'égide des Nations unies ». Les aspects abordés au cours de cet exercice n'envisageaient donc nullement les points repris dans les questions posées.

Conformément à la déclaration gouvernementale, la Belgique abordera lors des réunions ad hoc les questions de transparence de la stratégie de l'Alliance et les questions de déploiement et de diminution du nombre d'armes nucléaires.

M. Lionel Vandenberghe (SP.A-SPIRIT). – *J'espère que la vice-première ministre transmettra la question au ministre de la Défense pour que les points mentionnés soient en tout cas abordés au cours des prochaines réunions. Je m'enquerrai régulièrement auprès du ministre de la situation.*

regeerakkoord wordt gepleit voor een vernieuwd Atlantisch Bondgenootschap, gebaseerd op duidelijke krachtlijnen. De vermindering van het aantal kernwapens is een belangrijk aandachtspunt. In het regeerakkoord wordt gesteld dat de NAVO hiertoe kan bijdragen door geen kernwapens op te stellen in de nieuwe NAVO-lidstaten en het kernwapenarsenaal verder af te bouwen in de huidige NAVO-lidstaten. De regering zal binnen de NAVO ook pleiten voor meer transparantie over de nucleaire strategie.

Op 8 en 9 oktober 2003 had in Colorado Springs een informele top plaats van de ministers van defensie van de NAVO-lidstaten.

1. Was de minister van Defensie aanwezig op deze informele top?
2. Kwam de nucleaire strategie van de NAVO op deze informele top ter sprake?
3. Heeft de minister van Defensie gepleit voor meer transparantie over de nucleaire NAVO-strategie?
4. Heeft de minister van Defensie de visie van de regering inzake de vermindering van kernwapens in de NAVO-lidstaten op de top uiteengezet, met name, er voor gepleit om geen bijkomende kernwapens op te stellen in de nieuwe NAVO staten en het kernwapenarsenaal in de huidige lidstaten af te bouwen?
5. Hoe zal de regering in de toekomst ijveren voor de doelstellingen geformuleerd in het regeerakkoord? Zal ze rond dit thema initiatieven nemen op de daartoe geschikte internationale fora? Zo ja, welke?

Mevrouw Laurette Onkelinx, vice-eerste minister en minister van Justitie. – De minister van Defensie heeft deelgenomen aan de informele top en aan het seminarie die hebben plaatsgevonden te Colorado Springs, op 8 en 9 oktober laatstleden.

Het thema van het seminarie was crisisbeheer en was gebaseerd op een fictief crisisscenario. De deelname van België kaderde niet enkel in onze aanwezigheid als lidstaat van de NAVO, maar past eveneens in de krachtlijnen van het regeerakkoord, te weten, “de uitbreiding van de opdracht van de NAVO naar crisisbeheer en vredesondersteunende operaties, in principe onder de vlag van de Verenigde Naties”. De aspecten die tijdens de loop van deze oefening aan bod kwamen, hielden dus geen verband met de punten die de senator opsomt in zijn vraag.

België zal, in overeenstemming met de regeringsverklaring, de vragen met betrekking tot de transparantie van de strategie van de Alliantie en de vragen over de ontplooiing en de vermindering van het aantal nucleaire wapens aansnijden tijdens vergaderingen ad hoc.

De heer Lionel Vandenberghe (SP.A-SPIRIT). – Ik hoop dat de vice-premier aan de minister van Landsverdediging de vraag doorgeeft om de vermelde punten in ieder geval aan te snijden in de komende vergaderingen. Ik zal de minister regelmatig naar de stand van zaken vragen.

Question orale de M. Paul Wille au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «la direction judiciaire de l'Office des étrangers» (n° 3-16)

M. Paul Wille (VLD). – Voici plus d'un an et demi, une section judiciaire a été créée à l'Office des étrangers. Son objectif était à mon sens d'assister la police dans la recherche d'illégaux et le contrôle de faux documents.

Le fonctionnement de ce service a-t-il déjà fait l'objet d'une évaluation ? Si oui, qu'en ressort-il ? Sinon, une telle évaluation est-elle prévue ? Combien d'hommes la section judiciaire de l'Office des étrangers compte-t-elle ? Y a-t-il une bonne collaboration avec les services de police et d'inspection ? Qu'en pensent les deux parties concernées ?

M. Patrick Dewael, vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur. – Cette section judiciaire, créée en février 2002, fait l'objet d'une évaluation permanente mais aucune évaluation approfondie n'a encore eu lieu. Ses résultats sont cependant encourageants : 440 ordres de quitter le territoire, 309 rapatriements directs, 145 enfermements en centres fermés en vue d'un éloignement, 11 personnes reconduites à la frontière et une trentaine d'arrestations administratives.

Son cadre se compose de 14 collaborateurs, six francophones et huit néerlandophones. La collaboration avec les services judiciaires et de police se déroule généralement très bien. La plupart du temps les actions sont préparées en commun et clôturées par un debriefing. Les services concernés sont très satisfaits de la création de cette section puisqu'ils ont à présent un contact immédiat pour le traitement ultérieur de l'aspect juridique du séjour du dossier des étrangers interceptés.

Question orale de Mme Sfia Bouarfa au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «la procédure de régularisation» (n° 3-17)

Mme Sfia Bouarfa (PS). – Je suis régulièrement consultée par des personnes ayant introduit une demande de régularisation sur la base de l'article 9, alinéa 3, de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers et sur base de la loi relative à la régularisation de situations particulières.

Les délais de traitement des dossiers introduits dans le cadre de cette procédure sont extrêmement longs : plus de deux ans dans certains cas. Ne serait-il pas possible de raccourcir ces délais ? Ces personnes risquent en effet de vivre dans la clandestinité ou de revendiquer la création de liens en Belgique, ce qui rendra une expulsion éventuelle encore plus difficile.

De plus, le législateur de 1980 étant resté assez flou en ce qui concerne les critères d'application, quelle est votre interprétation de cet article ? Ne pourrait-on pas, par exemple, établir une liste de critères précis selon lesquels l'issue d'une demande de régularisation via le recours au « 9.3 » serait

Mondelinge vraag van de heer Paul Wille aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «de gerechtelijke directie van de dienst Vreemdelingenzaken» (nr. 3-16)

De heer Paul Wille (VLD). – Ruim anderhalf jaar geleden werd bij de dienst Vreemdelingenzaken een gerechtelijke dienst opgericht. De bedoeling ervan was mijns inziens zuiver en goed, namelijk het bijstaan van de politie bij het opsporen van illegalen en bij de controle van valse papieren.

Werd de werking van deze dienst na anderhalf jaar al geëvalueerd? Zo ja, wat heeft die evaluatie opgeleverd? Zo neen, is een dergelijke evaluatie gepland? Hoeveel manschappen telt de gerechtelijke directie DVZ? Is er een goede samenwerking met de politie- en de inspectiediensten? Wat denken beide betrokken partijen daarover?

De heer Patrick Dewael, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. – De gerechtelijke sectie bij de dienst Vreemdelingenzaken is een relatief nieuwe dienst. Hij werd opgericht in februari 2002. De werking ervan wordt eigenlijk voortdurend geëvalueerd. Een grondige evaluatie heeft nog niet plaatsgevonden. Wel kan ik melden dat de resultaten tot op heden bemoedigend zijn. Ik geef u enkele concrete voorbeelden: 440 bevelen tot het verlaten van het grondgebied, 309 directe repatrieringen, 145 opsluitingen in gesloten centra met het oog op verwijdering, 11 terugleidingen naar de grens en een dertigtal gerechtelijke aanhoudingen.

Het personeelsbestand bestaat uit 14 medewerkers, 6 Frans- en 8 Nederlandstaligen. De samenwerking met de gerechtelijke en met de politiediensten verloopt over het algemeen zeer vlot. In de meeste gevallen worden de acties gezamenlijk voorbereid en afgesloten met een debriefing. De betrokken diensten zijn zeer tevreden over de oprichting van de sectie, aangezien zij nu bij de meeste acties een onmiddellijk aanspreekpunt hebben voor de verdere behandeling van het verblijfsrechtelijk aspect van het dossier van de onderschepte vreemdelingen.

Mondelinge vraag van mevrouw Sfia Bouarfa aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «de regularisatieprocedure» (nr. 3-17)

Mevrouw Sfia Bouarfa (PS). – Ik word geregeld geraadpleegd door personen die een verzoek tot regularisatie hebben ingediend op grond van artikel 9, derde lid, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en op grond van de wet betreffende de regularisatie van het verblijf van bepaalde categorieën van vreemdelingen.

De behandeling van de in het kader van deze procedure ingediende dossiers is extreem lang: meer dan twee jaar in sommige gevallen. Kunnen deze termijnen niet worden ingekort? Deze personen dreigen immers in de clandestiniteit te gaan leven of zich te beroepen op banden in België, wat hun uitdrijving alleen nog kan bemoeilijken.

Bovendien is de wetgever in 1980 vrij vaag gebleven over de toepassingscriteria. Hoe interpreteert u dat artikel? Kan er geen lijst van criteria worden opgesteld om een regularisatieverzoek op grond van artikel 9, derde lid, te

positive, voire négative ? Une telle liste pourrait décourager un certain nombre de demandeurs. Je puis vous affirmer que de nombreuses personnes qui répondaient aux critères de la loi de 2000 établissant la procédure de régularisation et n'ont pas introduit de demande à l'époque, le font maintenant, sur la base de l'article 9, alinéa 3. De plus, cette matière est devenue un véritable fond de commerce pour certains avocats.

En tant qu'intervenants sociaux ou politiques, nous ne savons que dire aux personnes qui nous consultent. Je vous remercie d'avance pour la réponse claire que vous voudrez bien m'apporter.

M. Patrick Dewael, vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur. – Je puis vous assurer que mon administration met tout en œuvre pour traiter ces dossiers le plus rapidement possible.

En ce qui concerne les critères d'application de l'article 9, alinéa 3, de la loi du 15 décembre 1980, je ne partage pas votre point de vue, selon lequel le législateur serait resté flou. Comme mon prédécesseur l'a déjà fait dans la circulaire du 19 février 2003 sur l'application de cette disposition, je vous rappelle que l'article 9, alinéa 3, de la loi est uniquement une règle de procédure et ne constitue nullement la base légale d'un quelconque droit de séjour.

Dans le cadre de l'application pratique de l'article 9, alinéa 3, de la loi, il me paraît en tout cas impossible d'établir une liste de critères précis qui permettraient quasi automatiquement de régulariser une situation. Je suis donc d'avis que l'examen au cas par cas des dossiers concernés doit rester la règle.

Mme Sfia Bouarfa (PS). – Je remercie le ministre de sa réponse. Le caractère flou de la législation est peut-être volontaire, dans la mesure où l'interprétation de l'article 9, alinéa 3, est laissée à l'appréciation du ministre.

Dans certains cas, une appréciation positive pouvait clairement être donnée, sans que la situation des intéressés ait pour autant été régularisée ; je pense par exemple à des enfants ayant dépassé l'âge de dix-huit ans. Dans d'autres cas, pourtant moins évidents, la régularisation a été effectuée. Sans porter de jugement, je voudrais que le ministre nous explique comment il apprécie la recevabilité de tel ou tel dossier.

M. Patrick Dewael, vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur. – Indépendamment de la loi, il existe des circulaires assez importantes qui ont donné lieu à une jurisprudence dont les critères sont relativement précis. Je comprends votre souci, mais nous n'évoluons pas dans le flou artistique. Le libellé de l'article 9, alinéa 3, est effectivement assez général, mais la jurisprudence issue de l'application des circulaires me permet d'apprécier les situations au cas par cas. C'est, à mon sens, la méthode de travail la plus adéquate.

Question orale de M. Patrick Hostekint au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères et au ministre de la Coopération au développement sur «les résultats concrets de la visite récente à la région des Grands Lacs» (nº 3-15)

M. Patrick Hostekint (SP.A-SPIRIT). – L'accord de gouvernement est clair : le gouvernement accordera une

aanvaarden of af te wijzen? Zo'n lijst zou een aantal personen kunnen ontmoedigen. Ik kan u verzekeren dat heel wat mensen die aan de criteria van de regularisatiewet van 2000 beantwoordden en destijds geen verzoek hebben ingediend, dat vandaag wel doen op grond van artikel 9, derde lid. Bovendien is deze materie een goudmijn voor sommige advocaten.

Tijdens het sociaal of politiek dienstbetoon weten wij niet wat wij moeten antwoorden aan mensen die ons hierover raadplegen.

De heer Patrick Dewael, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. – *Ik kan u verzekeren dat mijn administratie alles in het werk stelt om deze dossiers zo snel mogelijk te behandelen.*

Wat betreft de toepassingscriteria van artikel 9, derde lid, van de wet van 15 december 1980 deel ik uw standpunt niet als zou de wetgever vaag zijn gebleven. Zoals mijn voorganger heeft verduidelijkt in een rondzendbrief van 19 februari 2003, bevat artikel 9, derde lid, alleen een procedureregel en geenszins een wettelijke grond voor welk verblijfsrecht ook.

Voor de toepassing van artikel 9, derde lid, lijkt het mij in elk geval onmogelijk om een lijst van precieze criteria op te stellen op grond waarvan een situatie nagenoeg automatisch kan worden geregulariseerd. Ik ben dus van oordeel dat het onderzoek van de dossiers geval per geval moet blijven.

Mevrouw Sfia Bouarfa (PS). – *Ik dank de minister voor zijn antwoord. De wetgeving is misschien bewust vaag gehouden om de interpretatie van artikel 9, derde lid, aan de appreciatie van de minister over te laten.*

In sommige gevallen kon duidelijk een gunstige beslissing worden genomen maar werd de situatie van de betrokkenen niet geregulariseerd; ik denk bij voorbeeld aan kinderen die ouder zijn geworden dan 18 jaar. In andere gevallen, die nochtans minder voor de hand lagen, is er tot regularisatie overgegaan. Zonder een oordeel te willen vellen, zou ik graag willen dat de minister ons uitlegt hoe hij de ontvankelijkheid van een dossier beoordeelt.

De heer Patrick Dewael, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. – *Afgezien van de wet bestaan vrij belangrijke rondzendbrieven die aanleiding hebben gegeven tot een jurisprudentie met vrij precieze criteria.*

Artikel 9, derde lid, is inderdaad in vrij algemene bewoordingen gesteld, maar de jurisprudentie die voortvloeit uit de toepassing ervan maakt het mogelijk dat ik de situatie geval per geval apprecieer. Dat is naar mijn aanvoelen de meest adequate werkwijze.

Mondelinge vraag van de heer Patrick Hostekint aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken en aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking over «de concrete resultaten van het recente bezoek aan de regio van de Grote Meren» (nr. 3-15)

De heer Patrick Hostekint (SP.A-SPIRIT). – Het regeerakkoord is duidelijk: de regering zal nadrukkelijk

priorité absolue à l'Afrique, l'Afrique Centrale, en particulier à nos anciennes colonies, le Congo, le Rwanda et le Burundi. C'est pourquoi les ministres des Affaires étrangères et de la Coopération au développement ont entamé la semaine dernière une tournée de cinq jours dans la région des Grands Lacs.

Cette visite s'est déroulée à un moment charnière car après des années de guerre civile, de violences et de privations qui ont fait entre 3 et 4 millions de morts, un gouvernement de transition a été installé cet été au Congo, avec des représentants du gouvernement du président Kabila et des anciens rebelles. Le message des ministres était de nature politique. Il s'agissait d'encourager les principaux acteurs de la région dans la voie de la paix en vue des élections de 2005.

Cette visite n'est pas passée inaperçue. Notre pays a clairement indiqué qu'il voulait jouer un rôle de pionnier et montré sa volonté de soutenir le processus de paix, avec l'aide de la communauté internationale. C'est pourquoi l'aide apportée au Congo, destinée à la justice, la sécurité, l'enseignement, l'administration et les soins de santé est encore doublée cette année pour atteindre 80 millions d'euros. En Ouganda, au Rwanda et au Burundi, des engagements ont également été pris dans le cadre du soutien à ce délicat processus de transition.

J'aurais aimé que les ministres me disent à quels résultats concrets et quels engagements cette visite dans la Région des Grands Lacs a conduit ?

M. Marc Verwilghen, ministre de la Coopération au développement. – *Le but de ce voyage, le premier en Afrique Centrale depuis l'avènement du nouveau gouvernement, était de nous informer des derniers développements intervenus dans la région mais surtout d'encourager les autorités congolaises, rwandaises et burundaises à continuer à s'investir dans la dynamique des accords de paix et des mécanismes de transition prévus à cet effet. Nous avons plaidé en faveur de la poursuite de l'ouverture politique et de la démocratisation.*

Nous avons insisté auprès du président de la République démocratique du Congo et de ses quatre vice-présidents sur la nécessité de respecter les objectifs de la transition et surtout, de tout mettre en œuvre pour restaurer l'État de droit sur tout le territoire du Congo.

Nous avons souligné l'importance d'une bonne gestion, de la transparence, la lutte contre la corruption et la création d'un cadre juridique adéquat en vue de promouvoir la coopération économique et insisté sur la nécessité de relations de bon voisinage avec des pays comme le Rwanda et l'Ouganda. La coopération ne sera en effet possible que si la paix est garantie dans la région.

La Belgique aidera le Congo pendant et après la transition dans les domaines traditionnels de la santé, l'éducation et l'agriculture mais elle participera aussi à la restauration de la structure étatique. C'est pourquoi nous avons insisté auprès de nos interlocuteurs sur l'importance de nos projets de développement en matière de fonction publique, de justice et de réforme de l'armée. La Belgique soutient d'ailleurs

belang hechten aan Afrika, met Centraal-Afrika – in het bijzonder de oud-kolonies Congo, Rwanda en Burundi – als absolute prioriteit. Om dat voornemen kracht bij te zetten hebben de ministers van Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking vorige week een vijfdaagse rondreis gemaakt in de regio van de Grote Meren.

Dat bezoek vond plaats op een scharniersmoment want na jaren van burgeroorlog in de regio, waarbij door geweld en ontbering naar schatting 3 tot 4 miljoen slachtoffers vielen, is in Congo deze zomer een overgangsbestuur geïnstalleerd. In dat bestuur zijn zowel de regering van president Kabila als de voormalige rebellen vertegenwoordigd. De missie van de ministers had ontegensprekelijk een politieke boodschap: de belangrijkste spelers in het gebied aanmoedigen om de kans op vrede te grijpen in de aanloop naar de verkiezingen van 2005.

In de pers is het bezoek niet onopgemerkt voorbijgegaan. Ons land heeft in zijn contacten duidelijk aangegeven dat het een voortrekkersrol wil spelen en het heeft zijn bereidheid getoond om samen met de internationale gemeenschap het vredesproces te steunen. Daarvoor wordt de hulp aan Congo, bestemd voor justitie, veiligheid, onderwijs, administratie en gezondheidszorg, nog dit jaar verdubbeld tot 80 miljoen euro. Ook in Oeganda, Rwanda en Burundi werden engagementen aangegaan in het kader van de steun aan dit delicate overgangsproces.

Ik had graag van de ministers vernomen wat de concrete resultaten en engagementen zijn ten gevolge van het bezoek aan de regio van de Grote Meren?

De heer Marc Verwilghen, minister van Ontwikkelingssamenwerking. – Deze reis, de eerste in Centraal-Afrika na het aantreden van de nieuwe regering, had tot doel de laatste ontwikkelingen in de regio te leren kennen, maar vooral de overheden van de Democratische Republiek Congo, Rwanda en Burundi aan te moedigen zich blijvend in te schakelen in de dynamiek van de vredesakkoorden en van de daarin voorziene transitiemechanismen. We hebben er tevens op aangedrongen de weg naar een verdere politieke opening en democratisering voort te zetten.

In de Democratische Republiek Congo hebben we zowel de president als de vier vice-presidenten gewezen op de noodzaak om de doelstellingen van de transitie te eerbiedigen en vooral om alles in het werk te stellen om de rechtsstaat over heel het Congolese grondgebied te herstellen.

De gesprekspartners werd gewezen op het belang van deugdelijk bestuur, transparantie, strijd tegen corruptie en het creëren van een aangepast juridisch kader teneinde de economische samenwerking te bevorderen. Tevens werd gewezen op het belang van goed nabuurschap met buurlanden als Rwanda en Uganda. Samenwerking is immers pas mogelijk op voorwaarde dat de regionale vrede is gewaarborgd.

België zal Congo niet alleen tijdens de transitie, maar ook daarna bijstaan. Naast de traditionele ontwikkelingssamenwerking, zoals gezondheid, opvoeding en landbouw, is het essentieel dat België helpt bij het herstel van de staatsstructuur. Daarom hebben we onze gesprekspartners gewezen op het belang van onze ontwikkelingsprojecten inzake openbaar ambt, justitie en hervorming van het leger.

également la réforme de la police.

En Ouganda, nous avons surtout évoqué les relations avec le Congo et exprimé notre soutien à la transition congolaise. L'Ouganda a été remercié pour son soutien à l'opération militaire Artemis de l'UE à Ituri.

Le délicat processus de démocratisation du Rwanda a été soutenu. Sachant que cela ne se déroule pas sans heurts et compte tenu des constatations de l'UE et d'autres observateurs en la matière, le gouvernement belge estime qu'il faut considérer l'évolution du Rwanda tant dans une optique historique, avec les séquelles encore visibles du génocide, que dans celle de la stabilité régionale.

Plutôt que de formuler des critiques négatives à l'encontre d'un processus de démocratisation délicat, nous avons chaudement recommandé aux autorités rwandaises d'utiliser la légitimité retrouvée en faveur d'une nouvelle ouverture démocratique. Il va de soi qu'il faut déployer des efforts importants et poursuivre un dialogue constructif direct. Nous nous efforçons en tout cas de promouvoir la réconciliation, le dialogue et l'ouverture de la société.

Au moment où nous étions au Burundi se concluait un accord entre le gouvernement et le principal mouvement d'opposition, le FDD. Notre visite avait pour but de soutenir le processus de transition amorcé en 2000 à Arusha. Nous avons insisté auprès des autorités pour qu'elles continuent à s'inscrire dans ce processus. La Belgique a promis un soutien bilatéral ainsi qu'un soutien par le biais de l'UE et des organisations internationales. De plus, nous sommes disposés à faire office de médiateur avec le dernier parti d'opposition, le FNL.

En ce qui concerne la coopération au développement, j'ai signé un certain nombre d'accords spécifiques pendant ma mission au Congo, au Rwanda et au Burundi, pour environ 38 millions d'euros et non 80 comme il est indiqué dans la question.

Pour le Congo, il s'agit d'un montant de 20 millions d'euros, subdivisés en 3 accords spécifiques. Un premier accord, d'une durée d'un an, concerne la fourniture de manuels scolaires, la mise à disposition des écoliers des 5e et 6e primaires d'un manuel de français et d'un manuel de mathématiques, pour un budget de 5 millions d'euros.

Un second accord concerne l'appui aux initiatives des communautés de base, un précédent. Dans la capitale, une contribution à la lutte contre la pauvreté a porté ses fruits. Nous entendons faire de même dans d'autres villes, pour une durée de trois ans et un budget de 10 millions d'euros.

Un dernier accord concerne le financement d'appuis en expertise à l'État congolais, un soutien de nature essentiellement administrative, d'une durée de deux ans pour un budget de 5 millions d'euros.

Avec le Rwanda, nous avons conclu quatre accords spécifiques pour un budget total de 12.957.090 euros. Un premier se rapporte aux soins de santé dans la région de Kabgayi, pour un budget de 1.754.800 euros étagés sur cinq ans. Un second concerne les soins de santé dans la partie rurale de Kigali, pour un montant de 4.655.824 euros étagés sur cinq ans. Un troisième concerne l'amélioration des soins de santé à Kigali-ville pour un peu plus de 2 millions d'euros

België steunt overigens ook de politiehervorming.

In Uganda waren de betrekkingen met Congo het hoofdthema. Steun aan de Congolese transitie was de hoofdboodschap. Er werd ook dank betuigd voor de Ugandese steun aan de militaire operatie Artemis van de EU in Ituri.

In Rwanda werd het moeilijke democratiseringsproces ondersteund. In de wetenschap dat dit proces niet zonder herten of stoten verloopt en rekening houdend met de vaststellingen ter zake van de EU en andere waarnemers, meent de Belgische regering dat de evolutie van Rwanda zowel vanuit historisch oogpunt, met de nog steeds aanwezige naweeën van de genocide, als in de context van de regionale stabiliteit moet worden bekeken.

In plaats van negatieve kritiek te spuien op een delicat democratiseringsproces, hebben wij de Rwandese gezagsdragers op het hart gedrukt de herwonnen legitimiteit te gebruiken ten gunste van een nieuwe democratische opening. Het spreekt vanzelf dat belangrijke inspanningen nodig zijn en dat een open, directe en opbouwende dialoog moet worden voortgezet. Onze inspanningen hebben in ieder geval tot doel verzoening, dialoog en opening van de samenleving te bevorderen.

In Burundi ging ons bezoek gepaard met het afsluiten in Pretoria van een akkoord tussen de regering en de grootste oppositiebeweging FDD. Ons bezoek was bedoeld om het transitieproces, dat in 2000 in Arusha is ingeleid, te ondersteunen. Wij hebben de gezagsdragers op het hart gedrukt zich blijvend in te schrijven in het transitieproces. België heeft bilaterale steun, alsook steun via de EU en de internationale instellingen beloofd. Bovendien zijn wij bereid te bemiddelen met de laatst overblijvende oppositiebeweging, namelijk het FNL.

Tot zover de algemene politieke lijnen van ons bezoek. Wat specifiek de ontwikkelingssamenwerking betreft, heb ik tijdens mijn zending in Congo, Rwanda en Burundi een aantal bijzondere overeenkomsten ondertekend en dit voor een totaal bedrag van ongeveer 38 miljoen euro, en niet 80 miljoen euro zoals vermeld in de vraag.

Voor Congo gaat het om een bedrag van 20.000.000 euro, onderverdeeld in 3 bijzondere overeenkomsten. Een eerste betreft de *Fourniture de manuels scolaires. Mise à disposition des écoliers des 5e et 6e primaires d'un manuel de français et d'un manuel de mathématiques*. Dat is een bijdrage tot de kwaliteitsverbetering van het lager onderwijs voor Frans en wiskunde. Het gaat om een budget van 5.000.000 euro. De duurtijd is één jaar.

Een tweede overeenkomst is de *Appui aux initiatives des communautés de base*. Dat is een precedent. In de hoofdstad is er een bijdrage aan de armoedebestrijding die veel vruchten heeft afgeworpen. Wij willen dat nu ook in de steden Kisangani, Kindu, Bukavu et Bunia, met inbegrip van de regio Ituri, invoeren ter verbetering van de levensomstandigheden van de bevolking. Het budget bedraagt 10.000.000 euro en de duurtijd is drie jaar.

Een laatste overeenkomst is een *Financement d'appuis en expertise à l'État congolais*. Het is vooral een administratieve ondersteuning. Het budget bedraagt 5.000.000 euro en de duurtijd is twee jaar.

étalés sur cinq ans. Enfin, un soutien est apporté au cycle inférieur de l'enseignement, surtout pour les matières scientifiques, pour un budget de 4.454.130 euros étalés sur cinq ans.

Au Burundi, nous avons œuvré à l'amélioration des conditions de vie de la population rurale dans les provinces de Cibitoke et Bubanza pour un budget de 171.979 euros étalés sur trois ans. Un autre projet concerne la diminution de la mortalité dans la province de Mwaro pour un budget de 480.370 euros étalés sur trois ans. Enfin, un projet concerne les salaires de l'administration pour les mois de janvier, mars et mai 2004, pour un budget de 5 millions d'euros étalés sur quinze mois.

Par ailleurs, quatre tables rondes seront organisées au Congo dans le domaine de l'enseignement, les soins de santé, le développement rural et l'infrastructure de base. Nous tâcherons que deux de ces tables rondes démarrent cette année et deux autres l'an prochain.

On prépare l'organisation, en 2004, d'une commission mixte avec le Rwanda. Une autre commission mixte se tiendra avec le Burundi. Fin 2003, un forum des pays donateurs sera organisé sous la vice-présidence de la Belgique afin de donner une forme définitive aux accords conclus à Genève et à Paris.

M. Patrick Hostekint (SP.A-SPIRIT). – *Le groupe SP.A soutient pleinement la politique africaine des ministres des Affaires étrangères et de la Coopération au développement. En tant qu'ancien colonisateur, la Belgique porte une responsabilité historique et morale vis-à-vis de ses anciennes colonies.*

Question orale de Mme Erika Thijs au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur «le visa pour les Belges qui partent en voyage aux États-Unis ou qui y font escale» (n° 3-21)

M. le président. – M. Marc Verwilghen, ministre de la Coopération au développement, répondra au nom de M. Louis Michel, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères.

Mme Erika Thijs (CD&V). – *Depuis le 1er octobre 2003, tous les Belges qui se rendent aux États-Unis ou y font escale doivent disposer d'un nouveau passeport électronique ou permettant une lecture automatisée. Les détenteurs d'un passeport ancien modèle en cours de validité doivent demander un visa à l'ambassade américaine à Bruxelles. Ce visa coûte 100 euros. Les Affaires étrangères recommandent aux voyageurs de se procurer un nouveau passeport*

Met Rwanda zijn vier bijzondere overeenkomsten afgesloten voor een totaal bedrag van 12.957.090 euro. Een eerste heeft betrekking op gezondheidszorg in de streek van Kabgayi. Het betreft een bedrag van 1.754.800 euro en loopt over vijf jaar. Een tweede betreft de gezondheidszorg in Kigali, maar dan het landelijk gebied, voor een bedrag van 4.655.824 euro en een looptijd van vijf jaar. Een derde programma heeft betrekking op een gelijkaardige verbetering van de volksgezondheid in Kigali-stad voor iets meer dan 2.000.000 euro en een duurtijd van vijf jaar. Ten slotte is er een ondersteuning voor de lagere cyclus in het onderwijs, vooral voor de wetenschappelijke vakken, voor een budget van 4.454.130 euro voor een duurtijd van vijf jaar.

Voor Burundi zijn er drie inspanningen gedaan. Een eerste betreft de levensomstandigheden van de rurale bevolking in de provincies Cibitoke en Bubanza voor een bedrag van 171.979 euro en een duurtijd van drie jaar. Een tweede project betreft de gezondheidszorg, namelijk een vermindering van de mortaliteit in de provincie Mwaro voor een budget van 480.370 euro en een duurtijd van drie jaar. Een laatste betreft de salarissen van de administratie voor de maanden januari, maart en mei 2004. Het gaat om een budget van 5.000.000 euro en loopt gedurende vijftien maanden.

Dat zijn de bijzondere overeenkomsten. Voor de toekomst zijn ook enkele afspraken gemaakt. In Congo zullen 4 rondetafels plaatsvinden voor de sectoren onderwijs, gezondheidszorg, rurale ontwikkeling en basisinfrastructuur. We zullen proberen twee van die rondetafels dit jaar van start te laten gaan en twee volgend jaar.

Er zijn voorbereidingen getroffen om in 2004 een gemengde commissie met Rwanda te organiseren. In 2004 komt er eveneens een gemengde commissie met Burundi. Voordien zal eind 2003 in Brussel onder medevoorzitterschap van België, nog een forum van donoren worden georganiseerd om de in Genève en Parijs gesloten akkoorden definitief vorm te geven.

De heer Patrick Hostekint (SP.A-SPIRIT). – De SP.A-fractie steunt het Afrikabeleid van de ministers van Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking ten volle. Als ex-kolonisator heeft België een historische en morele verantwoordelijkheid ten opzichte van zijn vroegere kolonies.

Mondelinge vraag van mevrouw Erika Thijs aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over «het visum voor Belgen die naar de Verenigde Staten reizen of er een tussenlanding maken» (nr. 3-21)

De voorzitter. – De heer Marc Verwilghen, minister van Ontwikkelingssamenwerking, antwoordt namens de heer Louis Michel, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken.

Mevrouw Erika Thijs (CD&V). – Sinds 1 oktober 2003 moet elke Belg die naar de Verenigde Staten reist of daar een tussenlanding maakt, over een nieuw digitaal of machinaal leesbaar paspoort beschikken. Wie een oude, maar toch nog geldige reispas heeft, moet een visum kunnen voorleggen dat op de Amerikaanse ambassade in Brussel kan worden aangevraagd. Dat visum kost 100 euro. Buitenlandse Zaken raadt aan om meteen een nieuwe reispas van 80 euro aan te

international dont le coût s'élève à 80 euros.

La Belgique est le seul pays occidental à n'avoir pas obtenu de sursis en la matière. Les 26 autres pays membres du « visa waiver program » ont obtenu une année de sursis. Leurs ressortissants peuvent continuer à se rendre aux États-Unis sans visa. Dès octobre 2004, tous ces pays, y compris la Belgique, devront introduire dans leurs passeports des caractéristiques biométriques comme les empreintes digitales et un scan de l'iris.

Les autorités belges ont-elles été averties de cette mesure ? Quelles sont les raisons invoquées par les États-Unis ? S'agit-il d'un accord unilatéral ou la Belgique a-t-elle marqué son accord ? Tient-on déjà compte du fait que dès 2004, les passeports belges devront aussi contenir des données biométriques ? L'an dernier, j'avais déjà insisté sur l'importance de ces données mais jusqu'à présent, je n'avais pas été suivi. Le ministre Dewael peut-il me dire si, lors de l'évaluation de nos cartes d'identité, il tiendra compte du fait que ces données seront également utilisées pour les passeports internationaux ?

M. Marc Verwilghen, ministre de la Coopération au développement. – *Les autorités américaines nous ont contactés à propos de la décision d'exempter de visa les citoyens des 26 autres membres du « visa waiver program », bien que certains d'entre eux ne disposent pas encore de passeports permettant une lecture automatisée, et à propos de l'introduction des données biométriques visées par le « Enhanced Border Security and Visa Entry Reform Act » de 2002.*

La sévérité des mesures à l'égard de la Belgique s'explique par le vol, en 1998, de passeports vierges dans nos communes et dans nos ambassades et consulats à l'étranger. La centralisation des stocks en Belgique en 1998 a mis fin à ces vols. Les voleurs se sont alors tournés vers l'étranger où des passeports vierges étaient toujours stockés. On a alors décidé de centraliser les passeports en Belgique à partir du 1er décembre 2002.

De plus, nos passeports ont été sécurisés grâce à une technologie de pointe, de sorte que jusqu'à présent, on n'a pas constaté de falsifications. Le nouveau passeport belge est d'une telle qualité qu'il est considéré comme l'un des meilleurs au monde. Le 1er octobre 2003, Interpol a d'ailleurs décerné le « joint award » aux autorités belges et au concepteur du passeport.

L'obligation de visa et l'introduction de données biométriques sont des décisions unilatérales des États-Unis. En octobre 2004, les pays concernés devront avoir lancé un programme permettant l'introduction de données biométriques dans leur passeport. Cela ne signifie pas que tous les passeports devront déjà contenir des données biométriques. Les passeports permettant une lecture automatisée qui sont déjà en circulation conserveront leur validité.

vragen zodat men een up-to-date internationaal aanvaard reisdocument heeft.

België is het enige Westerse land dat hiervoor geen uitstel krijgt. De Amerikaanse regering heeft de 26 andere landen die lid zijn van het *visa waiver program* meegeleid dat ze nog een jaar uitstel krijgen en dat hun burgers dus nog een jaar lang met oude reispassen naar Amerika mogen reizen zonder dat ze een visum hoeven aan te vragen. Vanaf oktober 2004 dienen al die landen, ook België, biometrische kenmerken, zoals digitale vingerafdrukken en iriscans op te nemen in de reispassen.

Werd in verband met die maatregel contact opgenomen met de Belgische overheid?

Welke redenen worden hiervoor door de Verenigde Staten ingeroepen?

Is dat een eenzijdig akkoord of heeft België ermee ingestemd?

Wordt nu al rekening gehouden met het feit dat vanaf 2004 ook voor de Belgen biometrische gegevens op de kaart moeten staan? Ik heb vorig jaar een aantal keren gewezen op het belang van de biometrische gegevens. Totnogtoe is niemand daarvoor gewonnen. Misschien kan minister Dewael straks zeggen of hij er bij de evaluatie van onze identiteitskaarten rekening mee zal houden dat die gegevens ook voor de internationale paspoorten worden gebruikt.

De heer Marc Verwilghen, minister van Ontwikkelingssamenwerking. – De Amerikaanse autoriteiten hebben contact opgenomen met de Belgische, zowel omtrent de beslissing om de burgers van de 26 andere landen van het *visa waiver program* toch nog toe te laten tot het Amerikaanse grondgebied zonder visum, alhoewel sommigen onder hen niet over machineleesbare paspoorten beschikken, als omtrent de invoering van biometrische gegevens, zoals vermeld in de *Enhanced Border Security and Visa Entry Reform Act* van 2002.

De strengere houding tegenover België inzake de oude paspoorten spruit voort uit de ontvreemding in 1998 van een aantal blanco paspoorten in de gemeenten en in onze ambassades en consulaten in het buitenland. Na de centralisering in 1998 van de voorraden in België is er een einde gekomen aan die diefstallen. De aandacht van de dieven verplaatste zich wel naar het buitenland, waar nog voorraden Belgische blanco paspoorten aanwezig waren om de dienstverlening aan de Belgen in het buitenland zo vlot mogelijk te laten verlopen. Gelet op die diefstallen is dan beslist om niet langer in het buitenland paspoorten te personaliseren, maar die dienst vanaf 1 december 2002 in België te centraliseren. Bijgevolg zijn er nu nergens meer voorraden blanco boekjes.

Bovendien werd het paspoort zelf hoogtechnologisch beveiligd, zodat vervalsingen tot heden zijn uitgebleven. Het huidige Belgische paspoort is van dermate hoogstaande kwaliteit dat het als een van de beste ter wereld wordt beschouwd. Dat bewijst de *joint award* die op 1 oktober 2003 door Interpol aan de Belgische overheid en de maker van het paspoortboekje werd toegekend.

De verplichting voor de Verenigde Staten een visum te hebben in oude paspoorten en de invoering van biometrische gegevens zijn eenzijdige beslissingen van de Verenigde

L'Organisation internationale de l'aviation civile recommande de donner la préférence à la reconnaissance du visage, aux empreintes digitales et au scan de l'iris. Les États-Unis ne nous ont pas encore communiqué leur préférence en la matière. Nous sommes déjà prêts mais nous attendons la décision finale des États-Unis.

Mme Erika Thijss (CD&V). – *Le ministre croit-il vraiment que le vol est la raison pour laquelle la Belgique est le seul pays qui ne peut adhérer au « visa waiver program » ? Cela me paraît absurde. Toutes les brochures de voyages indiquent qu'à partir d'octobre 2004, tous ces pays, y compris la Belgique, devront introduire dans leurs passeports des données biométriques. Ou bien cette information est erronée, ou bien il y a autre chose.*

M. Marc Verwilghen, ministre de la Coopération au développement. – *Je puis difficilement vous répondre au nom du ministre des Affaires étrangères mais je sais, par mes contacts avec le ministre américain de la Justice, que ce sont les vols qui sont incriminés. Des passeports ont disparu des administrations communales en 1998 et en 2000, des vols ont été commis dans nos représentations à l'étranger. Cela a fortement irrité les États-Unis. Ces raisons, ajoutées aux événements du 11 septembre, les ont amenés à imposer les données biométriques.*

Question orale de Mme Sabine de Bethune au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur «le droit à la double nationalité et l'absence, jusqu'à ce jour, de signature et de ratification de la Convention du Conseil de l'Europe sur la nationalité du 6 novembre 1997» (nº 3-24)

M. le président. – M. Marc Verwilghen, ministre de la Coopération au développement, répondra au nom de M. Louis Michel, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères.

Mme Sabine de Bethune (CD&V). – *Ces dernières années, de nombreuses voix se sont élevées en faveur du droit à la double nationalité pour les belges qui optent pour une autre nationalité.*

Le CD&V a déposé une première proposition de loi à ce sujet au cours de la précédente législature. Il dépose à présent à nouveau une proposition à la Chambre et au Sénat.

Selon la législation actuelle, une personne belge majeure qui acquiert volontairement une nationalité étrangère perd sa nationalité belge sur la base de l'article 22, §1er, du Code de la nationalité belge, conformément à l'article 1.1. de la

Staten. De betrokken landen moeten in oktober 2004 gestart zijn met een programma dat de invoering van die biometrische gegevens in het paspoort mogelijk maakt. Het betekent niet dat alle paspoorten al biometrische gegevens moeten bevatten. De machineleesbare paspoorten die reeds in omloop zijn, blijven ook geldig.

Uit de aanbevelingen van de Internationale Organisatie voor Burgerluchtvaart blijkt dat de voorkeur wordt gegeven aan gezichtsherkenning, vingerafdrukken en irisscan als biometrische gegevens. België heeft nog geen kennis gekregen van de voorkeur van de Verenigde Staten ter zake. Ons land heeft al rekening gehouden met de vermelding van biometrische gegevens op de paspoorten; wij zijn voorbereid. Er wordt enkel nog afgewacht wat de uiteindelijke keuze van de Verenigde Staten zal zijn.

Mevrouw Erika Thijss (CD&V). – *Gelooft de minister zelf dat wegens de diefstal van paspoorten in 1998 België als enige land niet kan toetreden tot het visa waiver program ? Dat lijkt mij absurd. Nu al staat in alle reisbrochures dat vanaf oktober 2004 al die landen, ook België, biometrische kenmerken moeten opnemen in de reispassen. Ofwel wordt onder de reizigers verkeerde informatie verspreid, ofwel is er iets anders aan de hand.*

De heer Marc Verwilghen, minister van Ontwikkelingssamenwerking. – Ik kan moeilijk namens de minister van Buitenlandse Zaken op deze bijkomende vraag antwoorden, maar ik weet uit mijn veelvuldige contacten met de Amerikaanse minister van Justitie Ashcroft, dat voordurend werd gewezen op de problematiek van de diefstallen. Dat was niet alleen in 1998, toen paspoorten uit de gemeentehuizen werden gestolen, maar ook in 2000, toen er nog een aantal diefstallen werden gepleegd in onze vertegenwoordigingen in het buitenland. Dat heeft de Verenigde Staten bijzonder kregelig gemaakt. Daarom en mede door de gebeurtenissen van 11 september werd ervoor gekozen om biometrische gegevens te verplichten.

Mondelinge vraag van mevrouw Sabine de Bethune aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over «het recht op dubbele nationaliteit en het uitblijven van de ondertekening en ratificatie van de Overeenkomst van de Raad van Europa van 6 november 1997 inzake de nationaliteit» (nr. 3-24)

De voorzitter. – De heer Marc Verwilghen, minister van Ontwikkelingssamenwerking, antwoordt namens de heer Louis Michel, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken.

Mevrouw Sabine de Bethune (CD&V). – De voorbije jaren gingen in ons land steeds meer stemmen op om het recht op dubbele nationaliteit te verwerven voor Belgen die kiezen voor een andere nationaliteit.

CD&V diende hierover tijdens de vorige regeerperiode als eerste een wetsvoorstel in. Overeenkomstig onze verkiezingsbelofte diende CD&V nu opnieuw een wetsvoorstel in bij Kamer en Senaat. We stellen vast dat verschillende andere partijen hetzelfde deden.

De huidige regeling waarbij een meerderjarige Belg die vrijwillig een vreemde nationaliteit verkrijgt, zijn Belgische

Convention internationale du Conseil de l'Europe, ratifiée par la Belgique en 1991, limitant les cas de nationalités multiples et relative aux obligations militaires en cas de nationalités multiples, faite à Strasbourg le 6 mai 1963.

Étant donné que la convention du Conseil de l'Europe du 6 novembre 1997 en matière de nationalité laisse aux États membres la liberté de laisser à leurs ressortissants leur nationalité d'origine, les propositions à l'examen pourraient être votées. Non seulement notre pays n'a pas encore ratifié cette convention mais il ne l'a toujours pas signée. Toutes les propositions y afférentes restent donc lettre morte.

Le ministre des Affaires étrangères peut-il m'indiquer pourquoi la convention n'a pas encore été signée ni ratifiée ? Quand le sera-t-elle ?

M. Marc Verwilghen, ministre de la Coopération au développement. – *La Belgique ne signe une convention que s'il est évident qu'elle pourra être ratifiée par le Parlement dans un délai raisonnable.*

En 1998, le ministre de la Justice estimait qu'une telle ratification ne pouvait se faire rapidement étant donné que certaines dispositions de la convention s'opposaient au Code de la Nationalité belge. C'est pourquoi il ne l'a pas signée. Dans la convention, il est dit que les refus doivent être motivés. Lorsque le Parlement octroie la nationalité, il n'a pas besoin de motiver sa décision. On ne peut pas exercer de recours alors que cette possibilité est inscrite dans la convention.

Le ministre des Affaires étrangères veut à présent élaborer une solution pour les Belges qui perdent involontairement leur nationalité en raison de la possession ou de l'acquisition d'une autre nationalité. Aucune décision n'a cependant été prise jusqu'à présent.

Mme Sabine de Bethune (CD&V). – *Je voudrais faire deux objections. Tout d'abord, on peut toujours émettre des réserves si l'on n'est pas d'accord avec certaines dispositions d'une convention. En ce qui concerne la double nationalité, la convention comporte plusieurs options.*

Je voudrais ensuite évoquer la manière dont le ministre des Affaires étrangères mène sa politique. Avant les élections et pendant l'été, il a annoncé que les Belges qui optent pour une autre nationalité pourront conserver la leur. Il apparaît à présent qu'aucune avancée n'a été réalisée dans ce sens.

M. Marc Verwilghen, ministre de la Coopération au développement. – *Celui qui était ministre de la Justice en 1998 et 1999 est responsable de la non-signature de la convention. Je suppose que Mme de Bethune sait qui était à l'époque le ministre de la Justice.*

nationaliteit verliest op grond van artikel 22, §1, van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, is conform artikel 1.1 van de door België in 1991 geratificeerde Internationale Overeenkomst van de Raad van Europa betreffende de beperking van gevallen van meervoudige nationaliteit en betreffende militaire verplichtingen in geval van meervoudige nationaliteit, opgemaakt te Straatsburg op 6 mei 1963.

Na de totstandkoming van de overeenkomst van de Raad van Europa van 6 november 1997 inzake de nationaliteit, die de individuele lidstaten vrijlaat al dan niet te bepalen dat de oorspronkelijke nationaliteit kan worden behouden, zouden de voorliggende voorstellen goedgekeurd kunnen worden. Deze overeenkomst is door ons land niet alleen nog niet geratificeerd, maar is zelfs nog niet ondertekend. Elk wetsvoorstel tot toekenning van een recht op dubbele nationaliteit blijft bijgevolg dode letter.

Ik vraag de minister van Buitenlandse Zaken dan ook waarom de ondertekening en bijgevolg ook de ratificatie uitblijft. Wanneer zal de overeenkomst getekend en geratificeerd worden?

De heer Marc Verwilghen, minister van Ontwikkelingssamenwerking. – De minister van Buitenlandse Zaken wijst erop dat België alleen een verdrag ondertekent als duidelijk is dat het door het parlement binnen een redelijke termijn kan worden goedgekeurd.

In 1998 was de toenmalige minister van Justitie van oordeel dat een snelle ratificatie van het Europees verdrag van 6 november onmogelijk was gelet onder meer op het feit dat een aantal bepalingen in het verdrag haaks staan op sommige principes in het Wetboek van de Belgische nationaliteit. Daarom besloot hij het niet te ondertekenen. Zo staat in het verdrag dat een weigering moet worden gemotiveerd. Wanneer het parlement de nationaliteit toekent, hoeft het die toekenning niet te motiveren. Voorts kan geen hoger beroep worden aangetekend, terwijl die mogelijkheid wel in het verdrag is opgenomen.

De minister van Buitenlandse Zaken wenst nu een oplossing uit te werken voor de Belgen die ongewild hun nationaliteit verliezen wegens bezit of verkrijging van een andere nationaliteit. Er werd echter nog geen beslissing genomen.

Mevrouw Sabine de Bethune (CD&V). – Ik heb twee bedenkingen. Ten eerste kan altijd voorbehoud worden gemaakt als men het met een aantal bepalingen van een verdrag niet eens is. Zeker wat de dubbele nationaliteit betreft, bevat het verdrag verschillende opties.

Mijn tweede bedenking betreft de wijze waarop de minister van Buitenlandse Zaken zijn beleid ontwikkelt. Vóór de verkiezingen en ook nog tijdens de zomer kondigde hij aan dat Belgen die een andere nationaliteit kiezen alsmede Belg zullen kunnen blijven. Nu blijkt dat hij geen enkele stap heeft gedaan om het verdrag te ondertekenen, laat staan om het te ratificeren aan het parlement voor te leggen. Veel woorden dus, maar geen daden.

De heer Marc Verwilghen, minister van Ontwikkelingssamenwerking. – Degene die in 1998 en 1999 minister van Justitie was, is verantwoordelijk voor de niet-ondertekening van de overeenkomst. Ik neem aan dat mevrouw de Bethune weet wie destijds minister van Justitie

Question orale de Mme Christine Defraigne au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur «les chèques-contraception» (n° 3-18)

Mme Christine Defraigne (MR). – Le projet de distribution de chèques-contraception figure dans le budget 2004 arrêté par le gouvernement pour un montant total de 5,29 millions d'euros.

Si l'objectif semble louable, les modalités pratiques semblent moins précises et suscitent dans mon chef différentes questions.

La pilule doit actuellement être prescrite par un médecin et ne peut donc être délivrée en pharmacie que sur la base d'une ordonnance.

Dans le système prévu, qu'en sera-t-il ?

Une consultation médicale préalable est-elle prévue ?

Dans l'affirmative, aura-t-elle lieu chez le médecin de famille, le gynécologue habituel, le médecin de la mutuelle puisque, selon ce que nous savons de votre projet, le chèque-contraception pourrait être remis par cet organisme ?

En outre, les pilules sont différemment dosées pour convenir le mieux possible aux femmes qui ont choisi ce moyen de contraception. Une discussion avec un médecin devrait déterminer le moyen de contraception le plus adapté à chacune d'elles. La distribution envisagée permettra-t-elle une évaluation au cas par cas ou est-ce la même pilule qui sera distribuée à tout le monde ?

Enfin, cette distribution de pilule ne risque-t-elle pas de la transformer en objet de consommation banal, alors qu'elle contient des composants chimiques qui peuvent occasionner des effets secondaires chez certains individus ?

M. Rudy Demotte, ministre des Affaires sociales et de la Santé publique. – L'objet de la mesure est de prendre en charge une problématique complexe dans notre société, problématique dont un des éléments – et c'est précisément celui-là qui nous a fait réagir – est le nombre d'avortements qui touche la tranche d'âge 13-20 ans. Je parle de mémoire et mes propos mériteraient d'être affinés mais, sur 14.000 avortements en Belgique, près de 3.000 – et ils sont en progression – touchent cette tranche d'âge spécifique.

Le remboursement du prix de la pilule n'est qu'un aspect annexe de la problématique de la sexualité des jeunes. Je ne parle pas ici des mesures de prévention qui dépendent des Communautés.

Mais dans le cadre de la question du remboursement des pilules, on sait qu'une partie du coût reste à charge de la jeune fille. Cette part a été estimée par l'INAMI à trois euros par mois. J'ai donc fait en sorte de dégager les moyens qui permettent ce remboursement, mais pas seulement pour les filles. J'ai aussi fait en sorte que l'on puisse délivrer des moyens de contraception aux garçons, en tenant compte du fait que ces moyens-là n'étaient pas remboursés aujourd'hui par l'INAMI, en vertu de l'article 56 de la loi INAMI. Le concept est donc beaucoup plus global.

J'en reviens à la pilule contraceptive. Nous ne sortirons pas

was.

Mondeling vraag van mevrouw Christine Defraigne aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over «de anticonceptiecheques» (nr. 3-18)

Mevrouw Christine Defraigne (MR). – De regering heeft een plan voor anticonceptiecheques in de begroting 2004 opgenomen voor een totaal bedrag van 5,29 miljoen euro.

Het doel mag dan lovenswaardig zijn, de praktische uitvoering roept heel wat vragen op.

Momenteel kan de pil alleen op doktersvoorschrift door de apotheker worden afgeleverd.

Hoe zit dat in het nieuwe systeem?

Wordt er voorzien in een voorafgaande raadpleging van een dokter?

Zo ja, zal die raadpleging plaatsvinden bij de huisarts, de gewone gynaecoloog of de dokter van het ziekenfonds, zijnde de instelling die de anticonceptiecheque zou kunnen uitreiken?

De dosering van de pil verschilt. In een gesprek met een arts moet blijken wat het best aangepaste anticonceptiemiddel is. Zal in het nieuwe systeem een evaluatie geval per geval mogelijk zijn of zal iedereen dezelfde pil krijgen?

Zal deze manier van verdeling van de pil geen banaal consumptieproduct maken, terwijl de chemische bestanddelen bij sommige individuen toch bijwerkingen kunnen veroorzaken?

De heer Rudy Demotte, minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid. – De maatregel heeft tot doel een complex maatschappelijk probleem aan te pakken. Eén van de elementen ervan is het aantal abortussen in de leeftijdsgroep van 13 tot 20 jaar. Op 14.000 abortussen in België zijn er 3.000 in de genoemde leeftijdsgroep en het aandeel wordt groter. Ik citeer deze cijfers uit het hoofd.

De terugbetaling van de pil is slechts een nevenaspect van de problematiek van de seksualiteit bij jongeren. Ik heb het hier niet over de preventiemaatregelen waarvoor de Gemeenschappen bevoegd zijn.

Wij weten dat een deel van de kostprijs ten laste blijft van het meisje. Het RIZIV schat dat bedrag op 3 euro per maand. Ik heb dus middelen vrijgemaakt om dit bedrag terug te betalen, maar niet alleen voor de meisjes. Er kunnen immers ook anticonceptiemiddelen worden afgeleverd aan de jongens. Daarvoor bestaat nu geen terugbetaling. Het concept is dus veel globaler.

Wij blijven binnen het bestaande kader. Men zal altijd langs een voorschrijvend geneesheer moeten passeren en de vrije keuze blijft behouden. Er is geen sprake van het opleggen van een arts of een groep van artsen.

Alleen de modaliteiten moeten nog worden bepaald. De

du cadre actuel. Il faudra toujours passer par un médecin prescripteur et la liberté de choix thérapeutique sera maintenue. Il n'est pas question d'imposer tel médecin ou tel ensemble de médecins.

Reste à définir les modalités. Le gouvernement a posé les balises, c'est-à-dire les moyens financiers. Mais les centres de planning familial, les médecins, les pharmaciens et d'autres acteurs seront bien entendu consultés.

Mme Christine Defraigne (MR). – Je remercie le ministre de sa réponse. Je souscris totalement à l'objectif poursuivi, les statistiques étant évidemment effrayantes.

En outre, je me réjouis que la liberté de choix thérapeutique soit sauvegardée.

Demande d'explications de Mme Clotilde Nyssens à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur «l'exécution des décisions de justice rendues en application de la Convention de La Haye du 25 octobre 1980 sur les aspects civils de l'enlèvement international d'enfants» (n° 3-15)

Mme Clotilde Nyssens (CDH). – Ce n'est pas sur un cas particulier fort médiatisé que je souhaite vous interroger, madame la ministre, mais je profite néanmoins de ce cas pour vous poser des questions beaucoup plus générales sur l'exécution des décisions de justice en matière familiale, source de difficultés humaines et juridiques, qui s'amplifient lorsque le litige entre les parties a une dimension internationale.

Indépendamment du cas particulier qui a occupé la presse voici quelques semaines, je voudrais savoir si l'exécution des décisions de justice en application de la Convention de La Haye pose régulièrement problème en Belgique, d'une part, et à l'étranger, d'autre part.

Dans l'affirmative, pouvez-vous me dire comment s'organise pratiquement la procédure d'exécution de la décision, tant en Belgique qu'à l'étranger ?

Est-il souvent fait application des exceptions visées par la Convention de La Haye, notamment celle qui permet le non-retour de l'enfant s'il existe un risque grave dans la mesure où ce retour l'exposerait à un danger physique ou psychique, le placerait dans une situation intolérable, ou encore si l'enfant s'opposait à son retour, ayant atteint un âge et une maturité tels qu'il est approprié de tenir effectivement compte de son opinion ?

Le fait qu'une procédure judiciaire soit en cours à l'étranger, contre la partie qui réclame le retour de l'enfant, ne peut-il justifier que l'autorité judiciaire belge en charge émette des objections au retour de l'enfant ?

Ne pensez-vous pas qu'il faudrait créer une instance supranationale composée de magistrats indépendants qui pourraient statuer sur ces cas très délicats ?

regering heeft de bakens uitgezet, met name de financiële middelen. Vanzelfsprekend zal overleg worden gepleegd met de centra voor gezinsplanning, de geneesheren, de apothekers en de andere actoren.

Mevrouw Christine Defraigne (MR). – *Ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik ben het volledig eens met het doel; de statistieken zijn ontstellend.*

Ik ben ook tevreden dat de vrije keuze van een arts behouden blijft.

Vraag om uitleg van mevrouw Clotilde Nyssens aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over «de tenuitvoerlegging van de rechterlijke beslissingen die genomen zijn met toepassing van het Verdrag van Den Haag van 25 oktober 1980 inzake de burgerrechtelijke aspecten van de internationale ontvoering van kinderen» (nr. 3-15)

Mevrouw Clotilde Nyssens (CDH). – *Mevrouw de minister, ik wil u niet ondervragen over één bepaald geval dat veel media-aandacht heeft gekregen, maar ik zou dat geval wel willen aangrijpen om u meer algemene vragen te stellen over de uitvoering van gerechtelijke beslissingen in familiezaken. Zij zijn een bron van menselijke en juridische moeilijkheden, die groter worden als het geschil tussen de partijen een internationale dimensie heeft.*

Afgezien van het geval dat de pers enkele weken geleden heeft gaande gehouden, zou ik willen vragen of de uitvoering van gerechtelijke beslissingen in uitvoering van het Verdrag van Den Haag regelmatig problemen doet rijzen in België en in het buitenland.

Zo ja, kunt u mij vertellen hoe de uitvoeringsprocedure van de beslissing in zijn werk gaat, zowel in België als in het buitenland?

Worden de exceptions bedoeld in het Verdrag van Den Haag vaak opgeworpen, meer bepaald de exceptie die het mogelijk maakt dat kind niet terugkeert als er een ernstig risico bestaat dat het bij zijn terugkeer wordt blootgesteld aan fysiek of psychisch gevaar of in een onduldbare situatie terechtkomt, of nog als het kind zich tegen zijn terugkeer verzet terwijl het gepast is om rekening te houden met zijn mening, gelet op zijn leeftijd en rijpheid?

Kan het feit dat een gerechtelijke procedure hangende is in het buitenland tegen de partij die de terugkeer van het kind eist, niet rechtvaardigen dat de bevoegde Belgische gerechtelijke overheid verzet aantekent tegen de terugkeer van het kind?

Denkt u niet dat er een supranationale instantie in het leven moet worden geroepen bestaande uit onafhankelijke

Enfin, selon vous, la création d'une cellule de médiateurs internationaux qui aideraient à renouer un dialogue entre les parties ne serait-elle pas nécessaire ? Les espaces-rencontre, dont on a parlé tout à l'heure à l'occasion de la question orale de Mme Laloy, ne pourraient-ils pas, eux aussi, être utiles et leur mission ne pourrait-elle être étendue à la médiation en cas d'exécution de décisions de justice en matière familiale, lorsqu'un des parents se trouve à l'étranger ?

Mme Laurette Onkelinx, vice-première ministre et ministre de la Justice. – Tout d'abord, je précise que la Convention de La Haye de 1980 vise à assurer le retour immédiat d'un mineur de moins de seize ans qui a été déplacé ou est retenu en violation du droit de garde de l'autre parent.

Lorsqu'une décision sur le retour a été rendue, il appartient à l'autorité centrale de tout mettre en œuvre en vue d'assurer le retour sans danger de l'enfant. Les obligations de l'autorité centrale à cet égard sont très claires. L'autorité centrale, en coordination avec les autorités judiciaires, examine dans chaque cas d'espèce les possibilités de mise à exécution volontaire des décisions. Ce n'est que lorsqu'une telle exécution est exclue en raison du refus du parent que la mise à exécution par la contrainte est assurée.

Une coordination des actions à entreprendre s'établit alors entre toutes les autorités concernées, en ce compris les instances étrangères requérantes.

Les statistiques permettent de constater que les cas de mise à exécution forcée ne sont heureusement pas majoritaires, ni en Belgique, ni à l'étranger. Il peut cependant être procédé à la mise à exécution forcée soit à l'intervention d'un huissier de justice, soit à l'intervention des autorités judiciaires elles-mêmes qui peuvent recourir aux forces de l'ordre.

Dans les États parties à la Convention de La Haye, l'exécution a lieu conformément aux règles de procédure nationales. C'est ainsi, par exemple, qu'en Allemagne, la mise à exécution forcée relève de la compétence du juge de l'exécution tandis qu'aux Pays-Bas, c'est le ministère public qui y procède.

La Cour européenne des droits de l'homme est très sensibilisée à cette problématique et cela, dans le cadre du respect de l'article 8 de la convention qui porte sur le respect de la vie familiale. Cette année, à deux reprises, la cour n'a pas hésité à condamner des États qui n'avaient pas fait procéder au retour effectif de l'enfant. Cela s'est passé à l'encontre de l'Autriche et du Portugal.

En réponse à la deuxième question, je dirai que les juridictions de l'État où l'enfant a été déplacé ou est retenu illicitement n'ont pas à prendre attitude quant au fond sur le droit de garde. C'est la raison pour laquelle les motifs de refus prévus dans la Convention de La Haye de 1980 doivent être interprétés absolument de façon restrictive. D'ailleurs, de manière générale, les motifs de refus sont fréquemment invoqués par le parent ravisseur mais ils sont assez peu souvent retenus par les juridictions, que ce soit en Belgique ou à l'étranger.

J'en viens à la troisième question. Les autorités centrales en charge des dossiers d'enlèvement d'enfants ou de rétention illicite ont l'obligation de s'échanger des informations sur la situation sociale de l'enfant. Elles ont également l'obligation

magistraten die zouden bijdragen tot het heraankopen van de dialoog tussen de partijen? Zouden de ontmoetingsruimten waarover werd gesproken naar aanleiding van de mondelinge vraag van mevrouw Laloy, niet nuttig kunnen worden gebruikt en zou hun opdracht niet kunnen worden uitgebreid tot de bemiddeling bij de uitvoering van gerechtelijke beslissingen inzake familiezaken, wanneer één van de ouders in het buitenland verblijft?

Mevrouw Laurette Onkelinx, vice-eerste minister en minister van Justitie. – Eerst en vooral wijs ik erop dat het Verdrag van Den Haag van 1980 de onmiddellijke terugkeer beoogt te verzekeren van een minderjarige jonger dan 16 jaar die werd verplaatst of vastgehouden met schending van het bezoekrecht van de andere ouder.

Als een beslissing werd genomen over de terugkeer, dan moet de centrale overheid alles in het werk stellen om de terugkeer van het kind zonder gevaar te realiseren. De verplichtingen terzake van de centrale overheid zijn zeer klaar. Voor elk geval onderzoekt de centrale overheid in overleg met de gerechtelijke overheid of het mogelijk is de beslissingen op vrijwillige basis ten uitvoer te laten leggen. Alleen als een dergelijke uitvoering uitgesloten is door de weigering van een ouder, wordt gezorgd voor de gedwongen tenuitvoerlegging.

Er vindt dan coördinatie plaats tussen alle betrokken autoriteiten, met inbegrip van de buitenlandse verzoekende instanties.

Uit de statistieken blijkt dat de gevallen van gedwongen tenuitvoerlegging gelukkig niet de meerderheid uitmaken, noch in België, noch in het buitenland. Er kan evenwel tot de gedwongen tenuitvoerlegging worden overgegaan hetzij via een deurwaarder, hetzij door de gerechtelijke autoriteiten zelf, die daartoe een beroep kunnen doen op de sterke arm der wet.

In de Staten die partij zijn in het Verdrag van Den Haag verloopt de uitvoering conform de nationale procedurerregels. Zo valt de gedwongen tenuitvoerlegging in Duitsland onder de bevoegdheid van de uitvoeringsrechter en in Nederland onder de bevoegdheid van het openbaar ministerie.

Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens is heel gevoelig voor deze problematiek want het gaat om de naleving van artikel 8 betreffende de eerbied voor het gezinsleven. Dit jaar heeft het Hof tot tweemaal toe Staten veroordeeld die de effectieve terugkeer van het kind niet ten uitvoer hadden doen leggen. Die landen waren Oostenrijk en Portugal.

De rechtkanten van de Staat waarheen het kind werd verplaatst of waar het onrechtmatig wordt vastgehouden, hoeven geen standpunt ten gronde in te nemen over het hoederecht. Daarom moeten de redenen van weigering waarin het Verdrag van Den Haag van 1980 voorziet absoluut restrictief worden geïnterpreteerd. De redenen van weigering worden vaak ingeroepen door de ouder die het kind ontvoerde, maar ze worden vrij zelden in aanmerking genomen door de Belgische of buitenlandse rechtkanten.

De centrale overheden belast met de dossiers van kinderontvoering of ongeoorloofde vasthouding zijn verplicht om inlichtingen uit te wisselen over de sociale toestand van het kind. Zij zijn tevens verplicht om te voorkomen dat het

de veiller à prévenir de nouveaux dangers pour l'enfant ou des préjudices pour les parties concernées en prenant ou en faisant prendre des mesures provisoires. Dans ce cadre-là et compte tenu des circonstances propres à une affaire, par exemple si une procédure judiciaire est en cours à l'encontre du parent qui réclame le retour, l'autorité centrale requérante peut, bien entendu, émettre des objections quant à ce retour. Ces objections peuvent ainsi se traduire par une demande de suspension de l'exécution d'une décision de recours qui aurait été prise et ce, dans l'attente de l'issue de la procédure au fond. Une telle demande est établie à la suite d'une concertation étroite avec les autorités judiciaires compétentes. Ces situations sont heureusement peu fréquentes.

Faut-il envisager de charger une instance supranationale du règlement des cas d'enlèvements d'enfants ? Je ne le pense pas. Le règlement européen sur la responsabilité parentale vient d'être adopté par le Conseil des ministres européens de la Justice, le 3 octobre dernier. L'accord politique n'a pas voulu s'écartier du système mis en œuvre par la convention de 1980.

Il appartiendra toujours au juge de l'État sur le territoire duquel il y a présence illicite de l'enfant de statuer sur le retour mais, et c'est vraiment une innovation assez remarquable, en cas de décision de non-retour, le pouvoir de dernier mot quant à ce retour de l'enfant appartiendra au juge de la résidence habituelle de l'enfant avant son déplacement. Il s'agit là d'un accord politique très intéressant. Une décision postérieure sur la garde prévaudra sur celle de non-retour et cela, sans qu'il soit nécessaire de recourir à la procédure d'exequatur.

De la sorte, l'intérêt supérieur de l'enfant sera pris en compte de manière appropriée. Le nouveau mécanisme mis en place par ce règlement, qui sera d'application le 1er mars 2005, sera soumis au contrôle de la Cour de justice qui assurera l'interprétation uniforme du règlement.

Enfin, en cas d'enlèvement international d'enfants, il importe de mettre fin à la voie de fait le plus rapidement possible. Pour être efficaces, les mécanismes à mettre en place doivent avant tout être dissuasifs des enlèvements. À cet égard, le règlement européen que je viens d'évoquer présente cette caractéristique essentielle. La médiation doit certainement se situer en amont, à l'occasion de la séparation des parties, et en aval une fois que l'enfant est retourné auprès du parent victime.

Peu de parents victimes souhaitent s'engager exclusivement dans la voie de la médiation par crainte soit de la violence du parent ravisseur, soit du risque d'un nouveau déplacement, soit encore d'un allongement de la procédure au regard des délais impartis par les conventions internationales, à savoir six mois pour la Convention de Luxembourg et un an pour la Convention de La Haye.

kind aan nieuwe gevaren wordt blootgesteld of dat opnieuw nadeel wordt berokkend aan de partijen en zij dienen daartoe voorlopige maatregelen te nemen of te doen nemen. Binnen dat kader en rekening houdend met de specifieke omstandigheden in een zaak, bij voorbeeld als er een geding aanhangig is tegen de ouder die de terugkeer vordert, kan de eisende centrale autoriteit natuurlijk bezwaren opperen tegen die terugkeer. Deze bezwaren kunnen worden opgenomen in een verzoek tot opschorting van de uitvoering van een beroepsbeslissing die al zou zijn genomen en dit in afwachting van een uitspraak in de procedure ten gronde. Een dergelijk verzoek wordt geformuleerd in nauw overleg met de bevoegde gerechtelijke overheden. Die situaties komen gelukkig weinig voor.

Ik vind niet dat een supranationale instantie moet worden belast met de regeling van gevallen van kinderontvoering. Op 3 oktober jongstleden heeft de Raad van Europese ministers van Justitie de Europese regeling over de ouderlijke verantwoordelijkheid aangenomen. Het politiek akkoord is niet willen afwijken van het systeem dat het Verdrag van 1980 heeft ingesteld.

Het komt altijd toe aan de rechter van de Staat op het grondgebied waarvan het kind onwettig verblijft om over de terugkeer te beslissen, maar – en dat is een opmerkelijke innovatie – wanneer tot niet-terugkeer wordt besloten heeft de rechter van de gewone verblijfplaats van het kind vóór zijn overbrenging het laatste woord. Dat is een zeer interessant politiek akkoord. Een beslissing over het hoederecht die valt na de beslissing tot niet-terugkeer heeft voorrang en het is niet nodig zijn toevlucht te nemen tot de exequatur-procedure.

Op die manier zal het hogere belang van het kind op gepaste wijze in acht worden genomen. Het nieuwe mechanisme dat door deze regeling is ingesteld, zal op 1 maart 2005 van toepassing zijn en zal worden onderworpen aan de controle door het Gerechtshof dat de eenvormige interpretatie van de verordening zal verzekeren.

Bij internationale ontvoering van kinderen moet zo snel mogelijk een einde worden gemaakt aan de feitelijkheden. Om efficiënt te zijn moeten de mechanismen de ontvoering ontraden. De nieuwe Europese regeling bezit dat essentiële kenmerk. De bemiddeling moet zeker plaatsvinden in het begin van de procedure, bij de scheiding van de partijen, en op het einde van de procedure zodra het kind is teruggekeerd bij de ouder die het slachtoffer is.

Weinig slachtoffers willen uitsluitend de weg van de bemiddeling bewandelen, uit vrees voor het geweld van de ontvoerende ouder, of uit vrees voor een nieuwe overbrenging of een verdere verlenging van de procedure. Het Verdrag van Luxemburg kent immers een termijn van 6 maanden en dat van Den Haag een termijn van een jaar.

Demande d'explications de M. Hugo Vandenberghe à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur «l'exécution de l'arrêt de la Cour d'arbitrage du 28 janvier 2003 rejetant la troisième voie d'accès à la magistrature» (n° 3-17)

M. Hugo Vandenberghe (CD&V). – Dans son arrêt du 28 janvier 2003, la Cour d'arbitrage a annulé les dispositions de la loi du 15 juin 2001 relatives à l'examen d'évaluation oral assurant l'accès à la magistrature aux avocats expérimentés.

L'autorité peut estimer souhaitable d'encourager les avocats ayant une longue expérience à se porter candidats à une fonction en les exemptant de l'examen de compétence tel qu'il existe actuellement mais la Cour estime que la « troisième voie d'accès » ne peut avoir de conséquences discriminatoires.

En n'exigeant qu'une certaine ancienneté et en ne stipulant pas dans quelle proportion la nouvelle catégorie de candidats peut accéder à la magistrature, le Parlement est allé plus loin que ce qui était nécessaire pour que des avocats expérimentés puissent accéder à la magistrature.

Dans son arrêt, la Cour d'arbitrage laisse entendre qu'une ouverture très limitée à la troisième voie d'accès permettant à des avocats expérimentés d'accéder à la magistrature ne devrait pas poser problèmes.

Il est utile d'assurer aux avocats expérimentés un accès spécifique au pouvoir judiciaire. L'expérience et la sagesse juridique sont évaluées d'une autre manière que par un examen ordinaire de compétence.

La ministre peut-elle m'indiquer si elle compte prendre une initiative en la matière ou si elle attend une initiative parlementaire ?

Mme Laurette Onkelinx, vice-première ministre et ministre de la Justice. – Les articles 3, 5 et 6 de la loi du 15 juin 2001 en rapport avec la troisième voie d'accès ont, il est vrai, été annulés mais la motivation qui en est le fondement offre des perspectives.

L'introduction de la troisième voie d'accès à la magistrature, à savoir l'introduction d'un examen d'évaluation oral pour les avocats ayant vingt ans de barreau ne constitue pas un problème en soi pour la Cour d'arbitrage. « Il s'ensuit que les moyens ne sont pas fondés en ce qu'ils critiquent, dans son principe, la troisième voie d'accès à la magistrature ouverte par les dispositions attaquées ».

Ensuite, la Cour examine si la manière dont le recrutement est organisé ne peut pas avoir de conséquences discriminatoires. La cour est d'avis que : « En ne prévoyant qu'une simple condition d'ancienneté dans une pratique professionnelle et en ne fixant pas dans quelle proportion la nouvelle catégorie de candidats peut accéder à la magistrature, le législateur est allé au-delà de ce qu'exigeait son souci de permettre que des avocats expérimentés puissent accéder à la magistrature. »

Vraag om uitleg van de heer Hugo Vandenberghe aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over «de uitvoering van het arrest van het Arbitragehof van 28 januari 2003 waarbij de zogenaamde derde toegangsweg tot de magistratuur wordt afgewezen» (nr. 3-17)

De heer Hugo Vandenberghe (CD&V). – Bij arrest van 28 januari 2003 heeft het Arbitragehof de regeling voor het mondeling evaluatie-examen van de wet van 15 juni 2001 om de toegang tot de magistratuur te verzekeren voor advocaten met een gedegen ervaring vernietigd.

De overheid kan het wenselijk vinden advocaten met een lange ervaring aan te moedigen zich kandidaat te stellen voor een ambt in de magistratuur door ze vrij te stellen van het bekwaamheidsexamen zoals het nu bestaat, maar daarbij mag de 'derde toegangsweg' de andere kandidaten niet discrimineren, aldus het Hof.

Door enkel anciënniteit te eisen en niet te bepalen in welke verhouding de nieuwe categorie van kandidaten tot de magistratuur kan toetreden, is het parlement "verder gegaan dan wat vereist is opdat ervaren advocaten tot de magistratuur kunnen toetreden".

Het Arbitragehof laat in zijn arrest wel uitschijnen dat het geen problemen zou hebben met een 'zeer beperkte' openstelling van de 'derde toegangsweg' om het mogelijk te maken ervaren advocaten tot magistraat te benoemen.

Het is zonder meer nuttig ervaren advocaten een specifieke toegang te verzekeren tot de rechterlijke macht. Ervaring en juridische wijsheid worden op een andere wijze geëvalueerd dan met een gewoon bekwaamheidsexamen.

Kan de minister mij mededelen of zij terzake een initiatief wil nemen dan wel het parlementair initiatief aftarwt?

Mevrouw Laurette Onkelinx, vice-eerste minister en minister van Justitie. – De artikelen 3, 5 en 6 van de wet van 15 juni 2001 die betrekking hebben op de derde toegangsweg worden weliswaar vernietigd, maar de motivering die eraan ten grondslag ligt biedt perspectieven.

De invoering van een derde toegangsweg tot de magistratuur, dus de invoering van een mondeling evaluatie-examen voor advocaten met twintig jaar balie-ervaring, is volgens het Arbitragehof op zich niet problematisch: "Daaruit volgt dat de middelen niet gegrond zijn, in zoverre ze kritiek uiten op het beginsel van de derde toegangsweg tot de magistratuur, die door de aangevochten bepalingen wordt ingesteld".

Vervolgens gaat het Hof na of de wijze waarop die rekrutering georganiseerd wordt geen discriminerende gevolgen kan hebben. Het oordeel van het Hof luidt: "Door enkel een zekere anciënniteit in een beroepspraktijk te eisen en door niet vast te stellen in welke verhouding de nieuwe categorie van kandidaten tot de magistratuur kan toetreden, is de wetgever verder gegaan dan wat vereist is opdat ervaren advocaten tot de magistratuur kunnen toetreden."

Het bepaalt eveneens: "Maar die derde toegangsweg mag

Et aussi : « Mais cette troisième voie d'accès ne peut être ouverte que dans une très faible proportion, et seulement aux conditions rappelées en B. 16, sous peine de méconnaître les objectifs que le législateur s'est fixés et de tromper les attentes légitimes de ceux qui se soumettent aux épreuves de concours ou de l'examen. »

On peut en conclure que l'introduction d'une troisième voie d'accès à la magistrature telle que prévue dans les articles annulés est permise mais de manière limitée.

Se pose ainsi la question de savoir ce que l'on entend par « de manière limitée ».

La réglementation telle que prévue dans les articles annulés faisait qu'un lauréat de l'examen d'évaluation oral aurait pu uniquement se porter candidat pour la fonction de juge d'un tribunal de première instance, un tribunal du travail ou un tribunal du commerce. Il n'entrait pas en ligne de compte pour la fonction de juge de paix, de juge au tribunal de police, de substitut du procureur du Roi et de substitut de l'auditeur du travail. Pour la Cour d'arbitrage, cela n'est pas assez limité.

D'autres questions surgissent. Faut-il fixer un nombre maximum de candidats par an à qui une autorisation peut être accordée ? Un pourcentage déterminé ou un nombre déterminé de nominations par an peuvent-elles être obtenues par les détenteurs d'un certificat ?

La réflexion sur ces questions délicates n'est pas encore achevée et j'ai demandé à mon administration de me faire des propositions de réforme qui tiennent compte des remarques de la Cour d'arbitrage. Je présenterai donc un avant-projet de loi au gouvernement dans un avenir proche.

M. Hugo Vandenberghe (CD&V). – Je remercie la ministre pour sa réponse.

Demande d'explications de M. Hugo Vandenberghe à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur «le taux de réussite exceptionnellement peu élevé aux examens d'aptitude professionnelle ouvrant l'accès à la magistrature et à l'examen d'admission au stage judiciaire au cours de la période 2002-2003» (nº 3-18)

M. Hugo Vandenberghe (CD&V). – Selon le rapport annuel 2002 du Conseil Supérieur de la Justice, les pourcentages de réussite lors des examens ouvrant accès à la magistrature étaient les suivants : 7,7% des 274 néerlandophones et 23% des 239 francophones inscrits ont réussi l'examen d'aptitude professionnelle. Et voici les pourcentages de réussite lors de l'examen d'admission au stage judiciaire : 8% des 282 néerlandophones et 9% des 285 francophones inscrits.

Ces résultats sont inquiétants. Tout d'abord, il existe une grande différence entre le pourcentage de réussite des francophones et celui des néerlandophones, lors de l'examen d'aptitude professionnelle. C'est difficile à croire, à moins qu'il existe des raisons autres que la connaissance objective, ce que je ne peux m'imaginer.

Puisqu'il s'agit d'universitaires, de licenciés en droit, de tels

slechts in een beperkte mate en onder de in B. 16 in herinnering gebrachte voorwaarden worden opengesteld, om te vermijden dat de doelstellingen van de wetgever niet worden nagekomen en dat diegene die zich aan de proeven van het vergelijkend examen onderwerpen, niet in hun terechte verwachtingen worden teleurgesteld.”

Uit dit alles kan worden besloten dat een derde toegangsweg tot de magistratuur zoals in de vernietigde artikelen vervat, toegestaan is zij het in beperkte mate.

Dan rijst de vraag wat begrepen wordt onder ‘in beperkte mate’?

Volgens de regeling zoals bepaald in de vernietigde artikelen, kon iemand die geslaagd was in het mondeling evaluatie-examen zich uitsluitend kandidaat stellen voor het ambt van rechter in een rechtbank van eerste aanleg, een arbeidsrechtbank of een rechtbank van koophandel. Hij kwam niet in aanmerking voor het ambt van vrederechter, rechter in een politierechtbank, substituut-procureur des Konings en substituut-arbeidsauditeur. Dat is voor het Arbitragehof niet beperkt genoeg.

Er rijzen nog andere vragen. Moet er een maximum aantal kandidaten per jaar worden bepaald aan wie een machtiging kan worden verleend? Mag er slechts een bepaald percentage of een bepaald aantal benoemingen per jaar in de wacht worden gesleept door de houders van een certificaat?

De denkoefening over deze delicate vragen is nog niet afgerond. Ik heb aan mijn administratie gevraagd om voorstellen tot hervorming uit te werken die tegemoetkomen aan de opmerkingen van het Arbitragehof. Binnenkort zal ik de regering dus een voorontwerp van wet voorleggen.

De heer Hugo Vandenberghe (CD&V). – Ik dank de minister voor haar antwoord.

Vraag om uitleg van de heer Hugo Vandenberghe aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over «het uitzonderlijk geringe slaagpercentage bij de examens inzake beroepsbekwaamheid voor toegang tot de magistratuur en het toelatingsexamen tot de gerechtelijke stage tijdens de periode 2002-2003» (nr. 3-18)

De heer Hugo Vandenberghe (CD&V). – Volgens het jaarverslag van de Hoge Raad voor de Justitie voor het jaar 2002 waren de slaagpercentages voor de toegang tot de magistratuur de volgende. Examen inzake beroepsbekwaamheid: aan Nederlandstalige kant 7,7% geslaagden of 17 op 274 inschrijvingen; aan Franstalige kant 23% of 45 op 239 inschrijvingen.

Vergelijkend toelatingsexamen tot de gerechtelijke stage: aan Nederlandstalige kant 8% of 19 op 282 inschrijvingen; aan Franstalige kant 9% of 21 op 285 inschrijvingen.

Die cijfers zijn verontrustend. Ten eerste valt bij het examen beroepsbekwaamheid het grote verschil op in slaagpercentage tussen Nederlandstaligen, 7,7%, en Franstaligen, 23%. Ik kan dat moeilijk aannemen tenzij er andere redenen zouden meespelen dan objectieve kennis, wat ik me niet kan

résultats nous incitent à nous interroger sur la pertinence des questions, de la méthode, de l'appréciation et sur la mesure dans laquelle l'enseignement post-universitaire constitue une bonne préparation à ces examens.

Comment la ministre peut-elle expliquer ces résultats ? N'est-il pas indiqué d'organiser une étude approfondie sur le sujet ?

Quelles initiatives peut-on prendre pour obtenir, à l'avenir, des résultats plus raisonnables lors de tels examens ?

Mme Laurette Onkelinx, vice-première ministre et ministre de la Justice. – Je considère qu'il convient de revoir le système. À l'heure actuelle, le rôle du ministre de la Justice est limité à la ratification des programmes d'examen qui sont préparés par le Conseil supérieur de la justice, et ce, en application de l'article 259bis, 9, §3, du Code judiciaire.

Tant l'organisation pratique de l'examen d'aptitude professionnelle que le concours d'admission au stage judiciaire sur la base de ces programmes incombent exclusivement au Conseil supérieur de la justice. Le ministre de la Justice, quant à lui, reçoit uniquement les listes de lauréats de ces examens.

Sur cette base, il est difficile de se prononcer sur les pourcentages de réussite et l'évaluation de ces derniers. J'estime que l'évaluation doit être réalisée conjointement avec le Conseil supérieur de la justice. En effet, se trouvant à la base de tout le travail d'examen, il est le mieux à même d'effectuer une autocritique, de proposer des améliorations ou d'accepter de se remettre en cause. J'examinerai cela avec le Conseil supérieur de la justice.

M. Hugo Vandenberghe (CD&V). – *Je remercie la ministre pour sa réponse. Je voudrais ajouter que la commission de la Justice aura, le 4 novembre prochain, un entretien avec le Conseil Supérieur de la Justice afin de discuter du rapport annuel. Nous reviendrons certainement sur le règlement des examens.*

Demande d'explications de M. Christian Brotcorne au ministre de la Défense sur «le statut juridique de l'aéroport de Chièvres» (n° 3-14)

M. le président. – Mme Laurette Onkelinx, vice-première ministre et ministre de la Justice, répondra au nom de M. André Flahaut, ministre de la Défense.

M. Christian Brotcorne (CDH). – La commune de Chièvres dispose, sur son territoire, d'un aéroport. Celui-ci est, de temps à autre, l'objet de la convoitise d'autres personnes. Il s'agit notamment de nos amis français de l'aéroport de Lille-Lesquin, qui y voient éventuellement une possibilité de

indenken.

Aangezien het hier toch gaat om academici, licentiaten in de rechten, doet een dergelijk examenresultaat vragen rijzen naar de relevantie van de examenvragen, de examenmethode, de beoordeling en de mate waarin het postuniversitaire onderwijs een voorbereiding op deze examens biedt.

Dergelijke resultaten zouden aan een universiteit – indien ze al voorkomen – onvermijdelijk tot een grondig onderzoek en bij visitatie tot een acute probleemstelling leiden. Ik vind dan ook dat die cijfers niet zonder meer kunnen worden aanvaard.

Kan de minister mij mededelen hoe die resultaten kunnen worden verklaard? Is een grondig onderzoek ter zake niet aangewezen?

Welke initiatieven kunnen worden genomen om in de toekomst bij dergelijke examens een redelijker resultaat te bekomen?

Mevrouw Laurette Onkelinx, vice-eerste minister en minister van Justitie. – *Ik ben van oordeel dat het systeem moet worden herzien. Op dit ogenblik is de rol van de minister van Justitie beperkt tot de goedkeuring van de examenprogramma's die worden voorbereid door de Hoge Raad voor de Justitie en dat met toepassing van artikel 259bis, 9, §3, van het Gerechtelijk Wetboek.*

Zowel de praktische organisatie van de beroepsbekwaamheidssproef als de toelatingsproef tot de gerechtelijke stage op basis van die programma's behoren tot de exclusieve bevoegdheid van de Hoge Raad voor de Justitie. De minister van Justitie ontvangt alleen de lijst van laureaten van die examens.

Ik kan me dan ook moeilijk uitspreken over het slaagpercentage. Ik ben van oordeel dat die evaluatie dient te gebeuren in overleg met de Hoge Raad voor de Justitie. Hij ligt aan de basis van al het examenwerk en is dus het best geplaatst om aan zelfkritiek te doen en verbeteringen voor te stellen. Ik zal dat samen met de Hoge Raad voor de Justitie onderzoeken.

De heer Hugo Vandenberghe (CD&V). – Ik dank de minister voor haar antwoord en wil hier enkel nog aan toevoegen dat de commissie voor de Justitie op 4 november aanstaande een onderhoud heeft met de Hoge Raad voor de Justitie om het jaarverslag te bespreken. We zullen dan ongetwijfeld op de examenregeling terugkomen.

Vraag om uitleg van de heer Christian Brotcorne aan de minister van Landsverdediging over «het juridisch statuut van de luchthaven van Chièvres» (nr. 3-14)

De voorzitter. – Mevrouw Laurette Onkelinx, vice-eerste minister en minister van Justitie, antwoordt namens de heer André Flahaut, minister van Landsverdediging.

De heer Christian Brotcorne (CDH). – *De gemeente Chièvres wordt door sommigen benijd omdat het op zijn grondgebied een vliegveld heeft. Met name onze Franse vrienden van de luchthaven van Lille-Lesquin zien daarin een mogelijkheid tot ontlasting van het luchtverkeer boven Rijsel.*

désengorger le trafic aérien survolant la métropole lilloise. On parle d'ailleurs à ce propos d'aéroport euro régional. Ce sont parfois les personnages les plus hauts placés de notre État qui y font référence, sans nécessairement nommer la base de Chièvres. D'autres, comme certains bourgmestres de la périphérie, qui ont créé une ASBL dénommée « La lutte contre les nuisances aériennes », ont considéré, en citant expressément Chièvres, que l'on pourrait très facilement, dès aujourd'hui pratiquement, prévoir le fret ou le cargo à partir de l'aéroport de Chièvres.

Je crois que tous ceux qui rêvent ainsi font fi d'une donnée fondamentale que l'on ne souligne pas suffisamment, sans doute par manque d'information. C'est pourquoi je souhaiterais connaître le statut de cette base militaire conçue par l'occupant. Nous savons qu'elle est utilisée par certaines personnes. En vertu de quel type de relation juridique ? Selon quel contrat ou convention ? S'agit-il d'un bail ou d'une jouissance ? Quelles sont les obligations de l'occupant ? Paie-t-il un loyer ? Quelle est la durée éventuelle de la convention ayant pu être passée ? Nous ne savons pas si elle a été conclue avec le SHAPE, avec l'OTAN, voire avec les forces de l'armée aérienne américaine. Qui est chargé de l'entretien ? Qui envisage éventuellement les travaux de moyenne ou de grande importance devant être effectués sur cet aéroport ?

J'aimerais recevoir une réponse à toutes ces questions, de façon à pouvoir envisager l'avenir de cet aéroport.

Mme Laurette Onkelinx, vice-première ministre et ministre de la Justice. – La plus grande partie du terrain hébergeant l'aérodrome militaire de Chièvres fait partie du patrimoine des domaines militaires belges. Certaines terres sont toujours des propriétés privées. Il s'agit de terres que l'État belge n'a, à l'époque, pas expropriées.

La force aérienne belge a occupé la base de Chièvres jusqu'en 1967. À ce moment, une convention a été signée entre le MDN et le *Supreme Allied Commander Europe* (SACEUR), permettant l'utilisation de la base de Chièvres par le SHAPE. Une grande partie de l'infrastructure – pistes, *taxis tracks*, aires pour les avions, hangars, etc. – a été financée par l'OTAN. Le reste des infrastructures, considérées comme non éligibles au financement en commun par l'OTAN, est dénommée infrastructure nationale, soit belge soit américaine.

L'infrastructure de Chièvres est toujours reprise dans l'inventaire OTAN. La base sert actuellement d'aéroport au profit de SACEUR, tâche reconnue comme indispensable par l'OTAN.

Des accords de cohabitations ont été conclus avec l'OTAN. Plusieurs documents traitent de ce sujet. Primo, un arrangement MDN-SHAPE, du 23 juin 1967, relatif à la mise de Chièvres à la disposition du SHAPE, prévoit que « le SHAPE pourra utiliser l'aérodrome militaire de Chièvres où les avions affectés au SHAPE pourront stationner, atterrir et décoller ». Secundo, un protocole d'accord du 22 août 1977 entre le MDN et l'USAf concerne l'usage commun des bases de Coxyde et de Chièvres. Tertio, un document du 19 mai 1987 porte sur des arrangements techniques entre le MDN, le SHAPE, l'US Army et l'US Air Force pour le soutien des opérations de l'USAf à Chièvres pour la base et à Daumerie pour la caserne.

J'en viens aux perspectives de développement. Une étude

Ook Belgische prominenten verwijzen soms naar die uitwijk mogelijkheid, zonder daarbij Chièvres bij naam te noemen.

Sommige burgemeesters uit de Brusselse rand die zich inzetten in de strijd tegen de vliegtuiglawaai, verwijzen uitdrukkelijk naar Chièvres als oplossing voor het luchtvrachtvervoer.

Toch moet rekening gehouden worden met het reële juridische statuut van de basis, die wellicht niet iedereen bekend is. Kan de minister ons zeggen wat het statuut is van die militaire basis, die destijds door de bezetter werd ontworpen? Krachtens welke contracten of overeenkomsten wordt ze momenteel door de gebruikers ervan benut? Gaat het om huur of vruchtgebruik? Betalen de gebruikers een huurprijs? Wat zijn hun verplichtingen? Wat is de duur van de overeenkomst? We weten niet of ze afgesloten is met SHAPE, de NAVO of de Amerikaanse luchtmacht. Wie is belast met het onderhoud? Wie voert de middelgrote of grote werken uit op deze luchtmachtbasis?

Het antwoord op al deze vragen is van belang voor wie zich om de toekomst van dit vliegveld bekomert.

Mevrouw Laurette Onkelinx, vice-eerste minister en minister van Justitie. – Het terrein waarop de luchtmachtbasis van Chièvres gevestigd is, behoort grotendeels tot de Belgische militaire domeinen. Sommige percelen, die destijds door de Belgische Staat niet werden onteigend, zijn nog in handen van privé eigenaars.

Tot 1967 werd de basis van Chièvres gebruikt door de Belgische luchtmacht. Toen werd een overeenkomst gesloten tussen het Ministerie van Landsverdediging en de Supreme Allied Commander Europe (SACEUR), zodat de basis van Chièvres door de Supreme Headquarters Allied Powers Europe (SHAPE) kon worden gebruikt.

Een groot deel van de infrastructuur werd door de NAVO gefinancierd: startbanen, taxibanen, hangars enz. De overige infrastructuur, die niet in aanmerking komt voor gemeenschappelijke financiering door de NAVO, wordt hetzelfde als Belgische, hetzelfde als Amerikaanse nationale infrastructuur beschouwd. De basis van Chièvres staat op de inventaris van de NAVO-infrastructuur. Ze wordt gebruikt als luchthaven voor SACEUR, een noodzakelijke NAVO-taak.

Met de NAVO werden terzake verschillende overeenkomsten gesloten: een regeling van 23 juni 1967 betreffende de terbeschikkingstelling van Chièvres aan SHAPE voor het landen, opstijgen en stationeren van vliegtuigen, een protocolakkoord van 22 augustus 1977 tussen het Ministerie van Landsverdediging en de Amerikaanse luchtmacht over het gemeenschappelijk gebruik van de basissen van Koksijde en Chièvres, en een technische overeenkomst van 19 mei 1987 tussen het Ministerie van Landsverdediging, SHAPE, het Amerikaanse leger en de Amerikaanse luchtmacht over de ondersteuning van de USAF-operaties op de basis van Chièvres en in de kazerne van Daumerie.

Wat de toekomst betreft, toonde een recent SHAPE-onderzoek

récente menée par le SHAPE a démontré que la base de Chièvres constitue toujours la meilleure solution pour les besoins de SACEUR. On ne prévoit donc pas de fermer cette base. L'OTAN a appliqué et applique toujours un programme d'investissement pour ce site afin de conserver la fonction d'aéroport au profit de SACEUR. Actuellement, l'OTAN prévoit cinq projets d'infrastructures au profit de Chièvres, dans le cadre du paquet de capacités. Les deux projets principaux sont la restauration de la piste principale et des *taxi tracks*, ainsi que de la capacité de stockage en fuel pour les avions. Par ailleurs, les autorités américaines ont élaboré, pour les prochaines années, un programme national d'investissement extensif pour Chièvres : aménagement des accès, équipements sportifs, magasins, bâtiments opérationnels et logements. Dans ce cadre débutera bientôt la construction d'un nouveau bâtiment de logement pour environ 13 millions d'euros.

M. Christian Brotcorne (CDH). – J'ai obtenu une réponse très précise à mes questions, sauf à celle qui concerne la durée. Mais j'imagine que Mme la vice-première ministre ne dispose pas de tous les éléments pour pouvoir me répondre elle-même.

M. le président. – En tous cas, apparemment, l'OTAN ne semble pas vouloir quitter la Belgique.

Demande d'explications de Mme Erika Thijs au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «sa visite à l'Office des étrangers et aux centres fermés de Steenokkerzeel et de Melsbroek» (nº 3-6)

Mme Erika Thijs (CD&V). – Cet été, le ministre a rendu visite à l'Office des étrangers et aux centres fermés de Steenokkerzeel et de Melsbroek. Il a pu ainsi se plonger dans le sujet.

J'ai lu que le ministre envisageait des modifications législatives afin de résorber l'arrière devant le Conseil d'État et d'empêcher les abus de procédure. Nous nous en réjouissons particulièrement car, ces dernières années, nous avons fortement insisté sur ces points en commission de l'Intérieur et des Affaires administratives.

À la fin de l'année 2000, le gouvernement Verhofstadt avait annoncé une réforme en profondeur de la politique d'asile. L'administration devait être réorganisée et une nouvelle procédure d'asile devait être établie. Mais on n'a pas dépassé le stade de l'avant-projet. Les socialistes et les libéraux étaient si divisés sur cette question que peu de progrès ont été enregistrés.

Par ailleurs, j'ai lu que le ministre aurait reçu une note du directeur général de l'Office des étrangers. Pourrait-on en discuter au sein de la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives ?

Ces dernières années, il est apparu qu'il n'est pas possible, avec la procédure d'asile existante, de traiter des dossiers de demande d'asile rapidement, correctement et équitablement. Cette procédure est en effet particulièrement complexe. Le ministre a-t-il l'intention de la revoir ? Dans quels délais ?

aan dat de basis van Chièvres de beste oplossing blijft voor de behoeften van SACEUR. De sluiting van die basis wordt niet in het vooruitzicht gesteld. De NAVO voert een investeringsprogramma uit, zodat Chièvres als luchthaven voor SACEUR kan blijven dienen. In Chièvres zijn vijf infrastructuurprojecten gepland in het kader van het capaciteitenpakket. De twee belangrijkste zijn de heraanleg van de startbaan en van de taxibanen en de herstelling van de opslagcapaciteit voor vliegtuigbrandstof. De Amerikaanse overheid heeft voor de komende jaren een uitgebreid investeringsprogramma voor Chièvres klaar: aanpassing van de toegangen, sportinfrastructuur, winkels, operationele gebouwen en huisvesting. Binnenkort wordt gestart met de bouw van een nieuw woongebouw voor zowat 13 miljoen euro.

De heer Christian Brotcorne (CDH). – Ik heb een precies antwoord gekregen op mijn vragen, behalve wat de duur betreft. Mevrouw de vice-eerste minister beschikt zelf misschien niet over die informatie.

De voorzitter. – In elk geval is de NAVO kennelijk niet van plan België te verlaten.

Vraag om uitleg van mevrouw Erika Thijs aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «zijn bezoek aan de dienst Vreemdelingenzaken en de gesloten centra van Steenokkerzeel en Melsbroek» (nr. 3-6)

Mevrouw Erika Thijs (CD&V). – De minister bracht in de zomer een bezoek aan de dienst Vreemdelingenzaken en aan de gesloten centra van Steenokkerzeel en Melsbroek. Zo kon hij zich in de materie inwerken.

Ik las ook dat de minister wetswijzigingen overweegt om de achterstand bij de Raad van State weg te werken en om misbruiken van de procedure uit te sluiten. Hierover zijn we bijzonder verheugd, want de jongste jaren hebben we daar in de commissie voor de Binnenlandse Zaken en de Administratieve Aangelegenheden sterk op aangedrongen.

Nog niet zo lang geleden, eind 2000, kondigde de regering-Verhofstadt aan het asielbeleid grondig te willen hervormen. De administratie zou worden gereorganiseerd en er zou een nieuwe asielprocedure van kracht worden. Maar verder dan een voorontwerp is het niet gekomen. De socialisten en de liberalen waren over dit thema zo verdeeld dat er weinig vorderingen werden gemaakt.

Ik las ook dat de minister een nota zou ontvangen hebben van de directeur-generaal van de dienst Vreemdelingenzaken. Kan die nota in de commissie voor de Binnenlandse Zaken en de Administratieve Aangelegenheden besproken worden?

De voorbije jaren is gebleken dat het met de bestaande asielprocedure niet mogelijk is om de asieldossiers snel, kwaliteitsvol én rechtvaardig af te handelen. De huidige procedure is trouwens bijzonder complex. Is de minister van plan om de asielprocedure te herzien? Binnen welke termijn?

Recevrons-nous à cet effet un projet du gouvernement ou le ministre attend-il que nous déposions une proposition ?

Peut-être le ministre est-il au courant de l'arrière dans le traitement des dossiers de demande d'asile. Les personnes qui sont dans notre pays depuis 4, 5 ou 6 ans et dont le dossier a donc été introduit avant 2000, vivent depuis des années dans l'incertitude parce que, pour la régularisation, les dossiers les plus récents sont traités les premiers. Comment le ministre fera-t-il en sorte que cet arrière soit résorbé à court terme ? Du personnel supplémentaire sera-t-il engagé à cet effet ? Les personnes qui vivent chez nous depuis plus de quatre ans seront-elles régularisées ?

Il est presque impossible de contacter l'Office des étrangers. Je l'ai déjà souligné à plusieurs reprises. Lorsqu'on l'appelle par téléphone, on est transféré de correspondant en correspondant. Ce problème peut être résolu par une simple centrale téléphonique grâce à laquelle on peut facilement joindre le service concerné. Cette centrale avait pourtant été prévue au terme d'un audit.

Un nouvel audit sera-t-il mené avant la réforme ? Ou dispose-t-on de suffisamment d'informations pour entamer celle-ci ?

Pour l'instant, de nombreux demandeurs d'asile sont techniquement non-expulsables. Il s'agit de personnes qui ont reçu une réponse négative mais dont le pays d'origine refuse de délivrer les documents nécessaires. La législation belge ne prévoit rien pour elles. Elles vivent dans l'illégalité et doivent travailler au noir pour survivre. Certaines sont enfermées et ensuite relâchées parce que l'on ne sait que faire d'elles.

Comment le ministre résoudra-t-il ce problème ? Crèera-t-il un statut complémentaire pour ces personnes ?

Dans les centres fermés, le ministre a peut-être fait la connaissance de mineurs étrangers, accompagnés ou non. Comment envisage-t-il de trouver une solution pour l'accueil de ces demandeurs d'asile ?

Les gens qui introduisent une demande d'asile pour la première fois, le font auprès de leur commune qui décide si la demande peut être transmise ou non. Ne serait-il pas possible de délivrer, en même temps que l'attestation de la demande, un permis de travail qui resterait valable jusqu'à la fin du traitement du dossier ?

Aujourd'hui, les personnes qui introduisent une demande d'asile sur la base de l'article 9.3, ne bénéficient plus de l'aide du CPAS. Elles sont totalement démunies. Elles peuvent juste travailler au noir dans l'horeca ou dans la cueillette des fruits au Limbourg. Et lorsqu'elles sont surprises à travailler au noir, certaines d'entre elles échouent dans le circuit criminel. Cette nuit, des cambrioleurs ont vidé ma maison. Je sais donc de quoi je parle. Je ne veux accuser personne en particulier mais je voudrais mettre en garde face à certaines situations dangereuses. Si l'on dit à des demandeurs d'asile qu'ils doivent attendre une décision, on doit également veiller à ce qu'entre-temps, ils disposent de moyens d'existence. Ils ne peuvent vivre d'amour et d'eau fraîche. Si leur demande est finalement rejetée et s'ils sont expulsés, ils doivent être conduits à bord d'un avion. Si leur demande est acceptée et s'ils disposent déjà d'un permis de travail, ils peuvent entrer sur le marché normal du travail.

Krijgen we hiervoor een ontwerp van de regering of verwacht de minister een voorstel van ons?

Wellicht is de minister ook op de hoogte van de achterstand inzake oude asieldossiers. Mensen die hier 4, 5 tot 6 jaar zijn en wier dossier dus dateert van vóór 2000, leven al jaren in onzekerheid omdat bij de regularisatie eerst de nieuwe dossiers werden behandeld. Hoe gaat hij ervoor zorgen dat die achterstand op korte termijn wordt weggewerkt? Zal hiervoor extra personeel worden aangeworven? Zullen mensen die meer dan vier jaar in ons land verblijven, geregulariseerd worden?

Het is haast onmogelijk om de dienst Vreemdelingenzaken te bereiken. Dat heb ik reeds vele malen aangekaart. Wanneer men naar de dienst belt, wordt men ettelijke keren doorverbonden. Het probleem kan worden opgelost door een eenvoudige telefooncentrale waarmee men vrij snel bij de juiste dienst terechtkomt. Die telefooncentrale werd trouwens vroeger al na een audit in het vooruitzicht gesteld.

Zal er nog een audit gebeuren vóór de hervorming? Of zijn er al genoeg gegevens om eindelijk met de hervorming te starten?

Momenteel zijn heel wat asielzoekers technisch niet-verwijderbaar. Dat zijn uitgeprocedeerde asielzoekers wier land van herkomst weigert de nodige documenten af te leveren. Voor hen biedt de Belgische wetgeving geen oplossing. Zij verzeilen in de illegaliteit en moeten zwartwerk doen om te overleven. Sommigen worden opgesloten en daarna weer vrijgelaten omdat men niet weet wat men moet aanvangen.

Hoe gaat de minister deze problematiek aanpakken? Zal hij voor deze mensen een bijkomend statuut uitwerken?

De minister heeft in de gesloten centra wellicht ook kennisgemaakt met al dan niet begeleide minderjarige vreemdelingen. Hoe wil hij tot een oplossing komen voor de opvang van deze asielzoekers?

Mensen die voor het eerst een regularisatieaanvraag indienen, doen dat in de gemeente en daar wordt beslist of de aanvraag kan worden doorgestuurd. Zou het niet mogelijk zijn om bij het attest van het verzoekschrift ook een arbeidsvergunning te voegen die loopt tot het dossier afgehandeld is?

Vandaag krijgen mensen die een regularisatieaanvraag indienen op basis van artikel 9.3. geen OCMW-steun meer. Ze hebben niets meer waarop ze kunnen terugvallen. Het enige wat hen dan nog rest is zwartwerk in horecazaken, in de fruitpluk in Limburg, ... Als ze dan nog betrapt worden op zwartwerk, komen sommigen van hen in de criminaliteit terecht. Vanacht hebben inbrekers mijn huis leeggehaald. Ik weet dus waarover ik spreek. Ik wil niemand concreet beschuldigen, maar ik wil wel waarschuwen voor gevaarlijke situaties. Als men asielzoekers zegt dat ze moeten wachten op een uitspraak, dan moet men er ook voor zorgen dat ze intussen middelen van bestaan hebben. Ze kunnen niet leven van de hemelse dauw. Als hun aanvraag uiteindelijk toch wordt afgewezen en ze uit het land moeten worden gezet, dan moeten ze ook effectief op het vliegtuig worden gezet. Als hun aanvraag wordt aanvaard, en ze hebben al een arbeidskaart, dan kunnen ze in het normale arbeidscircuit worden tewerkgesteld.

M. Patrick Dewael, vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur. – La réforme de la procédure d'asile n'est pas à l'ordre du jour puisque, pour l'instant, nous contrôlons bien le flux des demandeurs d'asile. En 2001, le nombre des demandes d'asile a commencé à diminuer : 24.549 contre 42.691 en 2000. Cette diminution, qui s'est confirmée en 2002 avec 18.805 demandes, se poursuit en 2003. Au cours des neuf premiers mois de cette année, 12.023 demandes ont été introduites, contre 14.332 durant la même période de 2002. Cette diminution est certainement due à la suppression de l'aide financière octroyée aux demandeurs d'asile et aux efforts accomplis afin de traiter rapidement les nouvelles demandes et d'augmenter le nombre d'éloignements.

En 2003, l'Office des étrangers a traité la majorité des demandes le jour-même ou le lendemain de leur introduction. Son arriéré n'est donc pas important.

Le commissaire général aux réfugiés et aux apatrides continue à appliquer avec succès le principe « Last in, first out », sans pour autant négliger les anciens dossiers. En 2001 et 2002, 25.471 d'entre eux ont été traités et de sérieux efforts ont également été accomplis en 2003.

Des discussions auront lieu avec la Commission permanente de recours des réfugiés afin de prendre des mesures administratives de manière à ce que l'arriéré, portant sur environ trois mille dossiers, soit résorbé.

Je souligne que les efforts accomplis pour traiter rapidement les demandes d'asile ne l'ont pas été au détriment de la qualité. Je voudrais recevoir toute information contraire de manière à ce que je puisse la vérifier et, le cas échéant, prendre des mesures afin de résoudre le problème.

Le critère de l'équité cité par Mme Thijs n'est pas utilisé par mes services. Tout étranger dont la demande d'asile répond aux critères de la Convention de Genève reçoit le statut de réfugié.

Je peux aussi signaler à Mme Thijs que j'ai demandé à mon administration de se pencher sur des modifications législatives qui pourraient être adoptées. Je n'ai encore reçu aucune réponse mais, dès que cela sera le cas, j'informeraï Mme Thijs. S'il le souhaite, le parlement peut prendre lui-même une initiative.

J'ai demandé au commissaire général en exercice de me fournir un relevé de tous les anciens dossiers. Il m'informera des nationalités concernées et de l'état d'avancement des dossiers. En outre, il formulera une proposition afin de résorber l'arriéré.

J'émets une seule condition : il ne peut être question d'une régularisation collective. L'article 9.3 de la loi sera toujours appliqué au cas par cas.

L'Office des étrangers a pris quelques initiatives afin d'améliorer l'accessibilité de la centrale téléphonique. Le problème n'est pas neuf. La plupart des appels téléphoniques concernent un dossier relatif à un visa. Une attention particulière est donc accordée à l'amélioration de l'accessibilité, par des tiers, au service compétent pour les visas.

En septembre 2002, un helpdesk a été créé ; il s'occupe de tous les appels téléphoniques. Quatorze personnes y ont été

De heer Patrick Dewael, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. – De herziening van de asielprocedure is volgens ons niet aan de orde, aangezien we de asielstroom op het ogenblik goed onder controle hebben. Het aantal asielaanvragen is sinds 2001 beginnen dalen; in dat jaar waren er 24.549 aanvragen tegenover 42.691 in 2000. Deze daling bestendigde zich in 2002, toen er nog maar 18.805 aanvragen binnenkamen en zet zich door in 2003. In de eerste negen maanden van dit jaar kwamen er 12.023 asielaanvragen binnen tegenover 14.332 in dezelfde periode van 2002. Deze daling is te zeker ook toe te schrijven aan de schrapping van de financiële hulp aan asielzoekers begin 2001 en aan de continue inspanningen om de nieuwe asielaanvragen snel te behandelen en het aantal verwijderingen op te drijven.

De dienst Vreemdelingenzaken blijft ook in 2003 het merendeel van de asielaanvragen de dag van de indiening of de dag erna behandelen. De dienst heeft dan ook geen noemenswaardige achterstand.

De commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen blijft met succes het LIFO-principe toepassen, zonder de oude dossiers te verwaarlozen. In 2001 en 2002 werden 25.471 oude dossiers behandeld en ook in 2003 werden er ernstige inspanningen gedaan.

Er zullen gesprekken worden gevoerd met de Vaste Beroepscommissie voor vluchtelingen om beheersmaatregelen te treffen zodat de achterstand van een drieduizendtal dossiers kan worden weggewerkt.

Ik wijs erop dat de inspanningen om de asielaanvragen snel te behandelen niet ten koste gaan van de kwaliteit. Informatie die dat tegenspreekt, wil ik graag ontvangen, zodat ik die kan verifiëren en eventueel maatregelen kan nemen om daar tegen in te gaan.

Het criterium van rechtvaardigheid dat mevrouw Thijs aanhaalt, is geen criterium dat mijn diensten hanteren. Elke vreemdeling wiens asielaanvraag beantwoordt aan de criteria van de Conventie van Genève, krijgt het statuut van vluchteling.

Ik kan mevrouw Thijs ook melden dat ik mijn administratie opdracht heb gegeven om na te gaan welke aanpassingen er moeten gebeuren op wetgevend vlak. Ik heb nog geen antwoord ontvangen, maar als het zover is, zal ik haar daarvan zeker op de hoogte brengen. Desgevallend kan ook het parlement zelf een initiatief nemen.

Ik heb de dienstdoende commissaris-generaal een overzicht gevraagd van alle oude asieldossiers. Hij zal me informeren over welke nationaliteiten het gaat, wat de stand is van elke dossier en ook een voorstel formuleren om de achterstand van de dossiers weg te werken.

Mijn enige voorwaarde is dat er geen sprake kan zijn van collectieve regularisatie. De toepassing van artikel 9.3. van de wet zal altijd individueel worden bekeken.

De dienst Vreemdelingenzaken heeft enkele initiatieven genomen om de bereikbaarheid van de telefooncentrale te verbeteren. De slechte bereikbaarheid is een oud zeer. Omdat de meeste telefoons over een visumdossier gaan, werd aandacht besteed aan de verbetering van de bereikbaarheid van de visumdienst voor derden.

affectées. Ce personnel est renforcé par celui du service des visas. Les personnes qui travaillent dans ce dernier peuvent donc se concentrer sur le traitement des dossiers.

Deloitte & Touche a passé ce helpdesk au peigne fin. Pour la plupart des personnes qui appellent l'Office, la ligne est occupée. Récemment, un fonctionnaire de niveau I a été désigné pour assurer une meilleure gestion du helpdesk. Celui-ci doit être aidé par un call center. Les personnes qui appellent l'Office sont ainsi mieux orientées grâce à un système informatique. Une offre pour un call center a déjà été faite. En 2004, les moyens nécessaires seront prévus au budget. Le helpdesk pourra alors être étendu.

Nous souhaitons créer des points de contact pour les communes et les représentations diplomatiques et consulaires belges. Pour ce faire, l'Office est également épaulé par Deloitte & Touche. Enfin, plusieurs sites web ont été créés.

Pour les demandeurs d'asile déboutés qui bénéficient d'une clause de non-éloignement, l'ordre de quitter le territoire est prolongé chaque mois. Telle est la décision que le conseil des ministres a prise durant l'été 2002. L'Office peut reconduire les personnes concernées dans un pays autre que celui d'où elles ont fui.

La question relative à la protection spécifique et au renforcement de l'accès au marché du travail pour ces personnes doit d'abord être examinée au niveau européen afin que soit adoptée, dans tous les États membres, une réglementation générale relative à la protection subsidiaire. Nous ne pouvons agir de manière isolée.

Chaque étranger qui reçoit l'ordre de quitter le territoire peut partir de son plein gré ou faire appel à des organisations comme l'OIM.

L'arrêté royal du 2 août 2002, relatif aux centres fermés, prévoit que les mineurs doivent bénéficier d'infrastructures adaptées afin de pouvoir se détendre. Il contient également des dispositions spécifiques en faveur des familles des mineurs.

Afin de respecter l'unité de la famille, les mineurs accompagnés séjournent, dans les centres fermés, avec leurs parents ou avec leur tuteur légal. De cette manière, l'enfant ne perd pas ses liens familiaux et socioculturels et n'est pas séparé de ses parents.

Les mineurs non accompagnés ne sont pas placés en centre fermé, à l'exception de ceux qui se sont vu signifier une interdiction d'accès à notre territoire parce qu'ils ne satisfont pas aux conditions prévues par l'article 2 de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers. Cet enfermement permet de déterminer leur identité et leur âge, de les protéger contre les réseaux de traite des êtres humains et de les préparer à rejoindre, d'une manière légale, leur famille dans leur pays d'origine ou dans un pays tiers.

La note que j'ai reçue du directeur général à la suite de ma visite dans quelques centres fermés n'est pas un document secret. Elle fait état d'un statu quo. Je suis disposé à en reparler plus en détail en commission.

In september 2002 werd er een helpdesk opgericht die alle telefoons behandelt. Veertien personeelsleden bemannen deze helpdesk. Ze worden versterkt door het personeel van de visumdienst. De dossierbehandelaars op de visumdienst kunnen zich dan concentreren op de behandeling van de dossiers.

Deloitte & Touche lichtte de helpdesk door. Door het groot aantal oproepen per dag stoten de oproepers vaak op een bezettoon. Recentelijk werd er een ambtenaar van niveau 1 aangesteld om de helpdesk beter te beheren. De helpdesk moet worden ondersteund door een callcenter. Bellers worden zo beter begeleid en georiënteerd via een gericht vragen- en informatiesysteem. Een offerte voor een callcenter is al ingediend. In 2004 zullen de nodige middelen op de begroting worden uitgetrokken. De helpdesk kan dan ook worden uitgebreid.

Het is de bedoeling contactpunten op te richten voor de gemeenten en de Belgische diplomatieke en consulaire vertegenwoordigingen. Ook voor deze initiatieven wordt de DVZ ondersteund door de firma *Deloitte & Touche*.

Ten slotte werden een aantal websites opgezet.

Voor afgewezen asielzoekers die over de niet-terugleidingsclausule beschikken, wordt het bevel om het grondgebied te verlaten maandelijks verlengd. Dat besliste de ministerraad in de zomer van 2002. De dienst Vreemdelingenzaken kan de betrokken vreemdeling wel terugleiden naar een ander land dan het land dat hij is ontvlucht.

De vraag over de specifieke bescherming en het verstrekken van toegang tot de arbeidsmarkt voor die personen moet worden bekeken op Europees vlak om een algemene regeling tot stand te brengen op het gebied van subsidiaire bescherming in alle lidstaten. We kunnen dat niet geïsoleerd aanpakken.

Elke vreemdeling die een bevel krijgt om het grondgebied te verlaten, moet zelf gevolg geven aan de verwijderingsmaatregel. Hij kan bij vrijwillig vertrek een beroep doen op bijstand van organisaties als IOM.

Het koninklijk besluit van 2 augustus 2002 over de gesloten centra bepaalt dat minderjarigen een aangepaste infrastructuur beschikking moeten krijgen om zich te kunnen ontspannen. Het koninklijk besluit bevat ook specifieke bepalingen voor de families van minderjarigen, bijvoorbeeld de bepaling dat op het verplichte groepsleven een uitzondering kan worden gemaakt voor het opvangen van families.

Om de eenheid van het gezin te bewaren, verblijven begeleide minderjarigen samen met hun ouders of hun wettelijke voogd in een gesloten centrum. Op die manier verliest het kind zijn familiale en sociaal-culturele houvast niet en wordt het niet van zijn ouders gescheiden.

Niet-begeleide minderjarigen worden niet in een gesloten centrum vastgehouden, met uitzondering van de minderjarigen aan wie de toegang tot het grondgebied werd geweigerd omdat ze niet voldeden aan de voorwaarden die zijn opgelegd in artikel 2 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen. Deze

Mme Erika Thijss (CD&V). – Je remercie le ministre pour sa réponse circonstanciée.

Il ne peut pas toujours croire son administration lorsque celle-ci affirme que le nombre de demandeurs d'asile diminue. Depuis que l'aide financière n'est plus accordée, de nombreuses personnes n'introduisent même plus de demande. Dès lors, bien entendu, les chiffres diminuent. Cependant, presque tous les bourgmestres avouent que, dans leur commune, le nombre d'illégaux continue à augmenter.

J'attends la note que le ministre nous a promise. Dès qu'elle sera disponible, nous pourrons en discuter en commission.

Je voudrais en outre souligner que pas une de toutes les personnes qui reçoivent un ordre de quitter le territoire ne part dans les cinq jours. La plupart du temps, elles disparaissent et deviennent des illégaux.

Aujourd'hui, j'ai pu constater, dans plusieurs quartiers de Bruxelles, que des « marchands de sommeil » hébergent parfois jusqu'à quarante illégaux dans une seule maison. Malgré un ordre de quitter le territoire, ces gens n'ont jamais quitté notre pays.

Peut-être devons-nous tenter de trouver d'autres solutions à ce problème car, pour les illégaux, cette situation est invivable.

M. Patrick Dewael, vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur. – Certaines personnes quittent le territoire et d'autres ne le font pas. Selon moi, un délai de cinq jours pour quitter le pays est trop court. Une des premières choses dont j'ai parlé avec mon administration est justement un allongement de ce délai à quinze jours.

C'est uniquement si la personne concernée ne quitte pas le territoire de son plein gré que l'État peut recourir à d'autres méthodes. Les chiffres montrent une augmentation du nombre d'éloignements forcés.

Mme Erika Thijss (CD&V). – Je propose que le ministre soumette à la prochaine commission de l'Intérieur et des Affaires administratives les chiffres relatifs au nombre effectif des éloignements.

M. Patrick Dewael, vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur. – Je le ferai.

vasthouding maakt het mogelijk hun identiteit en hun leeftijd vast te stellen, hen te beschermen tegen de netwerken van de mensenhandel en ze in staat te stellen zich op een wettelijke wijze bij de familie te voegen in het land van herkomst of een derde land.

Tot zover de antwoorden op de vragen die waren gerezien naar aanleiding van een bezoek aan enkele centra vlak na mijn ambtsaanvaarding. De nota die ik heb gekregen van de directeur-generaal naar aanleiding van mijn bezoek is uiteraard geen geheim document. Het ging om een status-quo. Ik ben bereid er in de commissie dieper op in te gaan.

Mevrouw Erika Thijss (CD&V). – Ik dank de minister voor zijn omstandig antwoord.

Mijns inziens mag de minister zijn administratie niet altijd geloven als die beweert dat de het aantal asielzoekers daalt. Sinds er geen financiële hulp meer wordt gegeven, dienen heel wat mensen niet eens meer een asielaanvraag in. Natuurlijk dalen de cijfers dan. Toch geven bijna alle burgemeesters toe dat het aantal illegalen in hun gemeenten blijft stijgen.

Ik wacht op de nota's die de minister heeft beloofd. Zodra die vorhanden zijn, kunnen die worden besproken in de commissie.

Verder wil ik beklemtonen dat van alle mensen die een uitwijzingsbevel ontvangen, er niet één het land binnen vijf dagen verlaat. Laten wij elkaar geen Liesbeth noemen; deze mensen verdwijnen meestal in de illegaliteit.

Vandaag nog heb ik een bezoek gebracht aan enkele wijken in Brussel en ik heb kunnen vaststellen dat huisjesmelkers soms tot 40 illegalen in één huis herbergen. Ondanks een uitwijzingsbevel hebben deze mensen ons land nooit verlaten.

Misschien moeten wij andere oplossingen trachten te vinden voor dit probleem, want voor de illegalen zelf is dat geen leven.

De heer Patrick Dewael, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. – Ik betreur de uitspraak van mevrouw Thijss als zou niemand gevuld geven aan een uitwijzingsbevel. Er zijn mensen die daaraan wel degelijk gevuld geven, en andere die dat niet doen. Een tijdspanne van vijf dagen om het land te verlaten is mijns inziens te kort. Eén van de eerste zaken die ik met de administratie heb besproken, is precies het optrekken van de tijdspanne tot vijftien dagen.

Pas als de betrokkenen geen vrijwillig gevuld geven aan een uitwijzingsbevel, kan de overheid andere methoden gebruiken. De cijfers tonen aan dat het aantal gedwongen uitwijzingen stijgt.

Beweren dat aan geen enkele uitwijzingsbevel gevuld wordt gegeven, vind ik goedkope stemmingmakerij.

Mevrouw Erika Thijss (CD&V). – Ik stel voor dat de minister de cijfers van het aantal effectieve verwijderingen land voorlegt op de volgende vergadering van de commissie voor de Binnenlandse Zaken en de Administratieve Aangelegenheden.

De heer Patrick Dewael, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. – Dat zal ik doen.

Composition de commissions

M. le président. – Le Sénat est saisi d'une demande tendant à remplacer, au sein de la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives, M. Didier Ramoudt par M. Hugo Coveliers comme membre suppléant. (*Assentiment*)

Ordre des travaux

M. le président. – Le Bureau propose l'ordre du jour suivant pour la semaine prochaine :

Jeudi 23 octobre 2003

le matin à 10 heures

Projet de loi portant assentiment aux actes internationaux suivants :

1° Protocole au Traité de l'Atlantique Nord sur l'accession de la République de Bulgarie,

2° Protocole au Traité de l'Atlantique Nord sur l'accession de la République d'Estonie,

3° Protocole au Traité de l'Atlantique Nord sur l'accession de la République de Lettonie,

4° Protocole au Traité de l'Atlantique Nord sur l'accession de la République de Lituanie,

5° Protocole au Traité de l'Atlantique Nord sur l'accession de la Roumanie,

6° Protocole au Traité de l'Atlantique Nord sur l'accession de la République slovaque,

7° Protocole au Traité de l'Atlantique Nord sur l'accession de la République de Slovénie,

signés à Bruxelles, le 26 mars 2003 ; Doc. 3-142/1 et 2.

Projet de loi portant assentiment au Traité entre le Royaume de Belgique, le Royaume de Danemark, le République fédérale d'Allemagne, la République hellénique, le Royaume d'Espagne, la République française, l'Irlande, la République italienne, le Grand-Duché de Luxembourg, le Royaume des Pays-Bas, la République d'Autriche, la République portugaise, la République de Finlande, le Royaume de Suède, le Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord (États membres de l'Union européenne) et la République tchèque, la République d'Estonie, la République de Chypre, la République de Lettonie, la République de Lituanie, la République de Hongrie, la République de Malte, la République de Pologne, la République de Slovénie, la République slovaque relativ à l'adhésion de la République tchèque, de la République d'Estonie, de la République de Chypre, de la République de Lettonie, de la République de Lituanie, de la République de Hongrie, de la République de Malte, de la République de Pologne, de la République de Slovénie et de la République slovaque à l'Union européenne, et à l'Acte final, faits à Athènes le 16 avril 2003 ; Doc. 3-176/1 et 2.

Demandes d'explications :

Samenstelling van commissies

De voorzitter. – Bij de Senaat is een voorstel ingediend om in de commissie voor de Binnenlandse Zaken en voor de Administratieve Aangelegenheden de heer Didier Ramoudt door de heer Hugo Coveliers te vervangen als plaatsvervangend lid. (*Instemming*)

Regeling van de werkzaamheden

De voorzitter. – Het Bureau stelt voor volgende week deze agenda voor:

Donderdag 23 oktober 2003

's ochtends om 10 uur

Wetsontwerp houdende instemming met volgende internationale akten:

1° Protocol bij het Noord-Atlantisch Verdrag betreffende de toetreding van de Republiek Bulgarie,

2° Protocol bij het Noord-Atlantisch Verdrag betreffende de toetreding van de Republiek Estland,

3° Protocol bij het Noord-Atlantisch Verdrag betreffende de toetreding van de Republiek Letland,

4° Protocol bij het Noord-Atlantisch Verdrag betreffende de toetreding van de Republiek Litouwen,

5° Protocol bij het Noord-Atlantisch Verdrag betreffende de toetreding van de Republiek Roemenië,

6° Protocol bij het Noord-Atlantisch Verdrag betreffende de toetreding van de Slowaakse Republiek,

7° Protocol bij het Noord-Atlantisch Verdrag betreffende de toetreding van de Republiek Slovenië,

ondertekend te Brussel op 26 maart 2003; Stuk 3-142/1 en 2.

Wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag tussen het Koninkrijk België, het Koninkrijk Denemarken, de Bondsrepubliek Duitsland, de Helleense Republiek, het Koninkrijk Spanje, de Franse Republiek, Ierland, de Italiaanse Republiek, het Groothertogdom Luxemburg, het Koninkrijk der Nederlanden, de Republiek Oostenrijk, de Portugese Republiek, de Republiek Finland, het Koninkrijk Zweden, het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland (lidstaten van de Europese Unie) en de Tsjechische Republiek, de Republiek Estland, de Republiek Cyprus, de Republiek Letland, de Republiek Litouwen, de Republiek Hongarije, de Republiek Malta, de Republiek Polen, de Republiek Slovenië, de Slowaakse Republiek betreffende de toetreding van de Tsjechische Republiek, de Republiek Estland, de Republiek Cyprus, de Republiek Letland, de Republiek Litouwen, de Republiek Hongarije, de Republiek Malta, de Republiek Polen, de Republiek Slovenië en de Slowaakse Republiek tot de Europese Unie, en met de Slotakte, gedaan te Athene op 16 april 2003; Stuk 3-176/1 en 2.

Vragen om uitleg:

- de M. Karim Van Overmeire au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur « le point de vue du gouvernement belge au sujet de l'adhésion éventuelle de la Turquie à l'Union européenne » (n° 3-10) ;
- de M. François Roelants du Vivier au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur « la nécessité de ratifier rapidement le Deuxième Protocole de la Convention de La Haye sur la protection des biens culturels en cas de conflit armé » (n° 3-20) ;
- de M. Stefaan De Clerck au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur « la ratification de l'accord franco-belge sur la coopération transfrontalière entre les collectivités territoriales et les organismes publics locaux » (n° 3-25).

l'après-midi à 15 heures

Prise en considération de propositions.

Questions orales.

À partir de 17 heures : Votes nominatifs sur l'ensemble des points à l'ordre du jour dont la discussion est terminée.

Demandes d'explications :

- de M. Christian Brotcorne à la vice-première ministre et ministre de la Justice et au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur « la mise en œuvre de l'article 479 de la loi-programme du 24 décembre 2002 sur la tutelle des mineurs étrangers non accompagnés » (n° 3-24) ;
- de Mme Mia De Schampelaere à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur « l'incarcération de personnes qu'il faudrait interner » (n° 3-26) ;
- de Mme Mia De Schampelaere à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur « l'entrée en vigueur et l'exécution intégrales de la loi du 2 mai 2002 sur les associations sans but lucratif, les associations internationales sans but lucratif et les fondations » (n° 3-28) ;
- de M. Frank Vanhecke au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur « le refus du gouvernement bruxellois d'abolir l'accord de courtoisie linguistique après sa suspension par le Conseil d'État » (n° 3-22) ;
- de Mme Anne-Marie Lizin au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur « les contrats de prévention » (n° 3-29) ;
- de Mme Anne-Marie Lizin au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur et au ministre de la Mobilité et de l'Économie sociale sur « l'utilisation de la zone de transit de l'aéroport de Zaventem comme lieu de vie » (n° 3-30) ;
- de Mme Jacinta De Roeck au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur « l'application correcte de l'interdiction de l'ablation de la queue des chevaux » (n° 3-23) ;
- de M. François Roelants du Vivier à la ministre de l'Économie, de l'Énergie, du Commerce extérieur et de la
- van de heer Karim Van Overmeire aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over “het standpunt van de Belgische regering ten aanzien van de eventuele toetreding van Turkije tot de Europese Unie” (nr. 3-10);
- van de heer François Roelants du Vivier aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over “een snelle ratificatie van het Tweede Protocol van het Verdrag van ’s-Gravenhage inzake de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict” (nr. 3-20);
- van de heer Stefaan De Clerck aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over “de ratificatie van het Frans-Belgisch akkoord inzake de grensoverschrijdende samenwerking tussen territoriale gemeenschappen en lokale openbare lichamen” (nr. 3-25).

's namiddags om 15 uur

Inoverwegingneming van voorstellen.

Mondelinge vragen.

Vanaf 17 uur: Naamstemmingen over de afgehandelde agendapunten in hun geheel.

Vragen om uitleg:

- van de heer Christian Brotcorne aan de vice-eerste minister en minister van Justitie en aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over “de uitvoering van artikel 479 van de programmatief van 24 december 2002 over de voogdij over niet-begeleide minderjarige vreemdelingen” (nr. 3-24);
- van mevrouw Mia De Schampelaere aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over “de opsluiting van geïnterneerde in de gevangenissen” (nr. 3-26);
- van mevrouw Mia De Schampelaere aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over “de volledige inwerkingtreding en uitvoering van de wet van 2 mei 2002 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen” (nr. 3-28);
- van de heer Frank Vanhecke aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over “de weigering van de Brusselse regering om het zogenaamde taalhoffelijkheidsakkoord in te trekken na de schorsing van dit akkoord door de Raad van State” (nr. 3-22);
- van mevrouw Anne-Marie Lizin aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over “de preventiecontracten” (nr. 3-29);
- van mevrouw Anne-Marie Lizin aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken en aan de minister van Mobiliteit en Sociale Economie over “het gebruik van de transitzone van de luchthaven van Zaventem als leefruimte” (nr. 3-30);
- van mevrouw Jacinta De Roeck aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over “de correcte toepassing van het verbod op het blokstaarten van paarden” (nr. 3-23);
- van de heer François Roelants du Vivier aan de minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en

- Politique scientifique sur « la politique du gouvernement à l'égard des établissements scientifiques fédéraux » (n° 3-21) ;
- de M. René Thissen à la ministre des Classes moyennes et de l'Agriculture sur « la mise en œuvre de la table ronde relative à l'amélioration du statut des indépendants » (n° 3-13).
- Le Sénat est d'accord sur cet ordre des travaux.**

Demande d'explications de M. Frank Vanhecke au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «l'affichage des listes de candidats sur écrans d'ordinateur lors des élections dans la région de Bruxelles-Capitale» (n° 3-9)

M. Frank Vanhecke (VL. BLOK). – Ma demande d'explications porte à première vue sur une question purement technique mais à y regarder de plus près, l'affichage des listes semble lourd de conséquences politiques. Le recours au vote électronique dans la Région Bruxelles Capitale influence en effet le comportement électoral de milliers d'électeurs. Je voudrais le prouver grâce aux résultats des élections de la Chambre et du Sénat en 2003 et à ceux qui ont été obtenus dans les cantons électoraux bruxellois en 1999.

Lors des élections de mai dernier, après le choix de la langue, les listes tant francophones que néerlandophones apparaissaient sur l'écran. L'électeur francophone ou néerlandophone bénéficiait donc d'une vue d'ensemble de tous les partis et de tous les candidats.

Pour le Sénat par contre l'électeur devait d'abord choisir une langue mais n'apparaissaient ensuite sur l'écran que les listes appartenant au rôle linguistique choisi. On faisait donc comme si l'électeur avait le choix entre le collège électoral néerlandophone et le collège électoral francophone ! De cette manière, on érigéait une barrière technique qui a « involontairement » fort influencé le comportement électoral. Il était impossible de voter pour des listes appartenant à l'autre rôle linguistique. Or on peut raisonnablement penser qu'une partie des électeurs souhaitait le faire.

Il ressort des résultats des élections qu'en 2003, les listes néerlandophones ont obtenu à la Chambre près de 8000 voix de plus qu'en 1999. Pour les élections au Sénat, elles ont enregistré une perte de 2700 voix. La procédure du vote électronique pour l'élection du Sénat n'est ni objective ni neutre et a des conséquences sur les résultats. Elle ne peut même pas être qualifiée de démocratique car elle empêche un grand nombre d'électeurs de traduire en vote leur intention.

Les conséquences peuvent être lourdes lors des élections régionales bruxelloise de 2004. Si nous transposons les résultats de 2003 à la Région Bruxelles Capitale, nous constatons que la question est d'importance. Une répétition de la procédure de 2003 reviendrait à manipuler les élections. En outre, les juristes de mon parti estiment que cette procédure est contraire à la loi relative à l'emploi des

- Wetenschapsbeleid over “het regeringsbeleid met betrekking tot de federale wetenschappelijke instellingen” (nr. 3-21) ;
- van de heer René Thissen aan de minister van Middenstand en Landbouw over “de rondetafel over de verbetering van het statuut van de zelfstandigen” (nr. 3-13).
- De Senaat is het eens met deze regeling van de werkzaamheden.**

Vraag om uitleg van de heer Frank Vanhecke aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «de weergave van de lijsten op de computerschermen bij de verkiezingen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest» (nr. 3-9)

De heer Frank Vanhecke (VL. BLOK). – Deze vraag betreft op het eerste gezicht een zuiver technische kwestie, maar bij nader toezien blijkt de weergave van de lijsten verstrekende politieke gevolgen te hebben. De wijze van computerstemmen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest beïnvloedt immers het kiesgedrag van duizenden kiezers. Ik wil dit illustreren aan de hand van de resultaten van de verkiezingen voor Kamer en Senaat van 2003 en in de Brusselse kieskantons van 1999.

Bij de verkiezingen van mei jongstleden verschenen na de taalkeuze zowel de Nederlandstalige als de Franstalige kandidatenlijsten voor de Kamer op het beeldscherm. De kiezer, Nederlandstalig of Franstalig, kreeg dus een volledig overzicht van alle partijen en kandidaten.

Voor de Senaat daarentegen moest de kiezer eerst een taalkeuze maken en verschenen enkel de lijsten die tot de taalgroep behoren van de taal die hij had gekozen. Het werd dan nog voorgesteld of hij moest kiezen tussen het Nederlandse kiescollege of het Franse kiescollege. Op die manier werd voor de kiezer een technische barrière ingebouwd, die het stemgedrag ‘ongewild’ zeer sterk beïnvloedt. Het stemmen op anderstalige lijsten werd hiermee ontmoedigd, ook al kan redelijkerwijze worden aangenomen dat een deel van de kiezers dat uitdrukkelijk wenste.

Uit de verkiezingsuitslagen blijkt dat in 2003 alle Vlaamse lijsten samen voor de Kamer bijna 8000 stemmen meer behaalden dan in 1999. Voor de Senaat boekten de Vlaamse partijen een verlies van meer dan 2700 stemmen. De stemprocedure voor het computerstemmen voor de Senaat is in taal- en in partijpolitiek opzicht helemaal niet objectief en neutraal en heeft verstrekende gevolgen voor de verkiezingsresultaten. De stemprocedure kan zelfs niet democratisch worden genoemd aangezien ze een groot aantal kiezers belet hun manifeste stemintentie in een stem om te zetten.

De gevolgen kunnen verstrekend zijn bij de verkiezingen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in 2004. Als de verkiezingsresultaten van 2003 voor Kamer en Senaat op de politieke verhoudingen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest worden getransponeerd, wordt het belang meteen duidelijk.

langues en matière administrative. La jurisprudence très unanime précise que dans les communications au public et les rapports avec les particuliers en Région bruxelloise, le principe de base d'égalité entre le néerlandais et le français doit prévaloir, non seulement dans la forme mais également pour le contenu. Cela signifie que sur son écran l'électeur doit bénéficier de la même information dans la même forme, quelle que soit la langue qu'il a choisie.

Le ministre partage-t-il notre lecture de la loi linguistique et celle de la Commission permanente de contrôle linguistique ? Confirme-t-il la jurisprudence existante ?

Prendra-t-il des mesures afin que l'élection en 2004 du Conseil de la Région Bruxelles Capitale et du Parlement européen soit conforme à la loi sur l'emploi des langues en matière administrative ? Toutes les listes apparaîtront-elles dès lors sur l'écran, quel que soit le choix de la langue par l'électeur ?

M. Patrick Dewael, vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur. – En Belgique les procédures de vote sont soumises à la législation linguistique. Lors des élections fédérales du 18 mai 2003, cette législation a été totalement respectée pour ce qui concerne l'affichage des listes sur les écrans des ordinateurs. La disposition des données sur ces écrans est prévue par l'article 7 de la loi du 11 avril 1994. Cette réglementation est conforme à la jurisprudence constante de la Commission permanente de contrôle linguistique.

En Région bruxelloise l'électeur était invité à choisir sa langue après avoir introduit sa carte magnétique dans l'appareil. Ce premier message était rédigé de la même manière en français et en néerlandais. Après que le choix de la langue ait été effectué et confirmé, il est définitif pour toutes les opérations de vote.

Ce choix n'a de conséquences que pour la langue dans laquelle seront formulés les messages suivants, il n'en a aucune sur le choix d'une liste et des candidats lors d'une élection.

Une fois que l'électeur a choisi sa langue, les messages affichés sont uniquement rédigés dans celle-ci conformément à l'article 19 de la loi susmentionnée qui prévoit que chaque service local de la Région Bruxelles Capitale utilise, dans ses relations avec un particulier la langue choisie par celui-ci pour autant qu'il s'agisse du néerlandais ou du français. Il est donc évident que l'électeur, après avoir choisi sa langue, ne reçoit plus d'instructions que dans celle-ci.

Lors de l'élection de la Chambre dans l'arrondissement

Een herhaling van de elektronische stemprocedure van 2003 komt neer op politieke manipulatie van de verkiezingen. Bovendien menen de juristen van mijn partij dat die werkwijze in strijd is met de wet op het gebruik van de talen in bestuurszaken. Er bestaat grote eensgezindheid in de rechtspraak dat voor mededelingen aan het publiek en in de betrekkingen met particulieren in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het grondbeginsel van de gelijkheid tussen het Nederlands en het Frans moet gelden, niet alleen vormelijk, maar ook inhoudelijk. Dat betekent dat de kiezer op zijn scherm te allen tijde dezelfde informatie in dezelfde vorm moet krijgen, ongeacht of hij voor het Nederlands of voor het Frans heeft gekozen. De methode die bij de jongste verkiezingen voor de Senaat in Brussel-Hoofdstad werd gebruikt, namelijk de weergave van uitsluitend Nederlandstalige lijsten voor wie het Nederlandstalig kiescollege koos en uitsluitend Franstalige lijsten voor wie het Franstalig kiescollege koos is flagrant in strijd met de wet op het gebruik van de talen in bestuurszaken.

Is de minister het eens met onze lezing en die van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht, van de taalwetgeving in deze materie en bevestigt hij dus de vigerende rechtspraak dienaangaande?

Zal hij met het oog op de verkiezingen in 2004 voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en voor het Europees Parlement de nodige maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat de verkiezingen verlopen volgens de bepalingen van de wet op het gebruik van de talen in bestuurszaken, dus met weergave van alle ingediende lijsten op het scherm, ongeacht de taalkeuze die werd gemaakt?

De heer Patrick Dewael, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. – De verkiezingsverrichtingen zijn in België onderworpen aan de taalwetgeving. Bij de federale parlementsverkiezingen van 18 mei 2003 werd de taalwetgeving ook voor de weergave van de lijsten op de computerschermen volledig nageleefd. De regeling van de schermen bij het geautomatiseerde stemmen is vastgelegd in artikel 7 van de wet van 11 april 1994. Deze wettelijke regeling is conform met de constante rechtspraak van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht.

De kiezer in het Brussels Gewest wordt verzocht zijn taalkeuze te bepalen nadat hij/zij zijn/haar magneetkaart in de gleuf van de kaartlezer heeft gestoken. Dit beginscherm met de mededeling om zijn taal te kiezen is op dezelfde wijze in het Frans als het Nederlands gesteld. Nadat de kiezer zijn taalkeuze gemaakt en bevestigd heeft, is deze taalkeuze definitief voor alle stemverrichtingen.

De taalkeuze heeft alleen gevolgen voor de begeleidingstaal bij de stemverrichtingen van de kiezer en heeft geen weerslag op de keuze van een lijst met de daarbij horende kandidaten bij een bepaalde verkiezing.

Eens de kiezer een taal heeft gekozen, is de begeleidingstaal uitsluitend in de gekozen taal en dit in overeenstemming met artikel 19 van de vermelde taalwetgeving dat bepaalt dat iedere plaatselijke dienst van Brussel-Hoofdstad in zijn betrekkingen met een particulier de door hem/haar gekozen taal gebruikt voor zover die taal het Nederlands of het Frans is. Het is dus evident dat de kiezer, nadat hij zijn taalkeuze heeft gemaakt, uitsluitend nog schermen krijgt in de gewenste

Bruxelles-Hal-Vilvoorde, toutes les listes apparaissent avec leur numéro d'ordre et leur acronyme ou logo sur un seul écran car pour l'élection de la Chambre il n'existe aucune distinction légale entre les listes francophones et néerlandophones dans cet arrondissement.

Pour l'élection du Sénat, dans l'arrondissement Bruxelles-Hal-Vilvoorde il y a d'une part des listes pour le collège électoral néerlandophone et d'autre part des listes pour le collège électoral francophone. Dans ce cas l'électeur doit, sur un premier écran, choisir entre les deux collèges. Ensuite apparaissent les listes du collège choisi. Le choix préalable d'un collège électoral lors de l'élection du Sénat est prévu par l'article 7, §2 de la loi du 11 avril 1994. La langue choisie ne nuit pas au choix d'un collège électoral lors de l'élection du Sénat. L'électeur qui a donc opté pour le néerlandais peut voter pour une liste du collège francophone et inversement. En outre l'électeur, après avoir opté pour un collège électoral et avoir parcouru les listes de celui-ci sans confirmer son vote, peut revenir à l'autre collège et ensuite effectuer son choix.

Je confirme qu'aux élections européennes et régionales du 13 juin 2004 la législation linguistique sera intégralement respectée lors du vote électronique dans les différentes circonscriptions électorales belges.

M. Frank Vanhecke (VL. BLOK). – *Je n'ai pas bien compris la réponse. Je crois que le ministre souhaite respecter la législation linguistique. Mais nous ne sommes pas d'accord sur son application et nous soumettrons ce différend à un tribunal. Mais que signifie concrètement la réponse ? Lors de la prochaine élection du Conseil de la Région bruxelloise, les électeurs disposeront-ils sur un seul écran à la fois des listes francophones et néerlandophones ?*

M. Patrick Dewael, vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur. – *Ma réponse était claire. J'ai répondu à toutes les questions.*

taal.

Bij de verkiezing van de Kamer van Volksvertegenwoordigers in de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde verschijnen alle lijsten met volgnummer én letterwoord of logo op één beeldscherm, omdat er voor de Kamerverkiezing geen wettelijk onderscheid is tussen Nederlandstalige en Franstalige lijsten in de kieskring.

Voor de verkiezing van de Senaat zijn er in de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde lijsten voor enerzijds het Nederlands kiescollege en anderzijds lijsten voor het Franse kiescollege. Hier krijgt de kiezer eerst een scherm waarbij hij/zij een keuze dient te maken tussen het Nederlandse of het Franse kiescollege, waarna de lijsten van het gekozen kiescollege verschijnen om de stemprocedure verder te zetten. De voorafgaande keuze van een kiescollege bij de Senaatsverkiezing is vastgesteld in artikel 7, §2 van de wet van 11 april 1994. De gekozen begeleidingsstaal doet geen afbreuk aan de keuze van een kiescollege bij de Senaatsverkiezing. Zo kan de kiezer die heeft gekozen voor het Nederlands bij de stemprocedure opteren voor het Frans kiescollege en omgekeerd. Verder kan de kiezer nadat hij/zij heeft gekozen voor een bepaald kiescollege en de lijsten ervan heeft overlopen zonder definitief zijn stem te hebben uitgebracht, teruggaan naar het andere kiescollege en daar zijn/haar stemkeuze maken.

Ik bevestig dat bij de komende verkiezingen van 13 juni 2004 voor het Europees Parlement en de deelstaatverkiezingen de toepasselijke taalwetgeving integraal zal worden gerespecteerd bij de geautomatiseerde stemming in de verschillende Belgische kieskringen.

De heer Frank Vanhecke (VL. BLOK). – Ik heb het antwoord niet goed begrepen. Ik neem aan dat de minister de taalwet wenst te respecteren. Wel verschillen we van mening over de toepassing daarvan en we zullen dat nog wel eens uitvechten voor een rechtsbank. Maar wat betekent het antwoord concreet? Zullen de kiezers voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bij de eerstkomende verkiezingen op eenzelfde beeldscherm zowel voor Vlaamse als Franstalige lijsten kunnen kiezen?

De heer Patrick Dewael, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. – Mijn antwoord was duidelijk. Ik heb op alle vragen geantwoord.

Demande d'explications de M. Hugo Vandenberghe au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «l'exécution de l'arrêt de la Cour d'arbitrage du 26 mai 2003 relatif à une série de dispositions du Code électoral» (nº 3-16)

Question orale de M. Joris Van Hauthem au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «la scission de la circonscription électorale Bruxelles-Hal-Vilvorde pour les prochaines élections européennes» (nº 3-23)

M. le président. – Je vous propose de joindre cette demande d'explications et cette question orale. (*Assentiment*)

M. Hugo Vandenberghe (CD&V). – *Dans son arrêt du 26 mai 2003, la Cour d'arbitrage a annulé certaines dispositions du Code électoral, constatant par la même occasion que les dernières élections se sont déroulées de manière inconstitutionnelle. Les dispositions relatives au maintien des circonscriptions électorales de Bruxelles-Hal-Vilvorde et de Louvain pour l'élection de la Chambre et à la candidature simultanée à la Chambre et au Sénat peuvent subsister mais seulement temporairement.*

La Cour a ainsi pris certaines décisions de principe qu'il convient de prendre en considération pour les prochaines élections. Elle affirme que la fameuse construction imaginée par M. Vande Lanotte et qui consiste à considérer Hal et Vilvorde, qui restent deux circonscriptions électorales distinctes, comme une circonscription unique pour la répartition des sièges, viole la Constitution. Les Flamands n'ont ainsi pas obtenu à Louvain ce à quoi ils avaient droit en vertu de la Constitution.

La Cour avait en outre été invitée à se prononcer sur la question de savoir si la création de circonscriptions électorales provinciales dans toutes les provinces hormis le Brabant flamand, le Brabant wallon et Bruxelles ne constituait pas une discrimination. La Cour se réfère à cet égard à son arrêt 90/94 relatif aux élections européennes où elle a estimé que le statu quo devait être maintenu à titre de mesure temporaire. La Cour ajoute que, dès lors que le système sui generis de Bruxelles-Hal-Vilvorde-Louvain doit être annulé et que les anciennes règles sont donc à nouveau applicables, le principe de l'égalité se trouve violé. En maintenant la circonscription électorale de Bruxelles-Hal-Vilvorde, le législateur traite les candidats de la province du Brabant flamand différemment des candidats des autres provinces. D'une part ceux qui se présentent dans la circonscription électorale de Bruxelles-Hal-Vilvorde se trouvent en compétition avec des candidats qui se présentent ailleurs que dans cette province et d'autre part les candidats qui se présentent dans la circonscription électorale de Louvain ne sont pas traités de la même façon que ceux de la circonscription électorale de Bruxelles-Hal-Vilvorde. Cette mesure procède du souci constaté dans l'arrêt 90/94.

Vraag om uitleg van de heer Hugo Vandenberghe aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «de uitvoering van het arrest van het Arbitragehof van 26 mei 2003 inzake een aantal bepalingen van het Kieswetboek» (nr. 3-16)

Mondelinge vraag van de heer Joris Van Hauthem aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «de splitsing van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde bij de komende Europese verkiezingen» (nr. 3-23)

De voorzitter. – Ik stel voor deze vraag om uitleg en mondelinge vraag samen te voegen. (*Instemming*)

De heer Hugo Vandenberghe (CD&V). – Bij arrest van 26 mei 2003 heeft het Arbitragehof een aantal bepalingen van het Kieswetboek vernietigd en daarmee vastgesteld dat de jongste verkiezingen ongrondwettig zijn verlopen. Andere bepalingen heeft het behouden, maar dan enkel tijdelijk. Het gaat om de bepalingen die verband houden met de kiesarrondissementen Brussel-Halle-Vilvoorde en Leuven voor de Kamer en met de terzelfder tijd dubbele kandidaatstelling voor Kamer en Senaat.

Ik verwijst naar de overwegingen B.8.5., B.9.1. en volgende, B. 13. en volgende, en B. 16.4 van het geciteerde arrest. We moeten daarbij voor ogen houden dat het Hof enkele principiële beslissingen heeft genomen die ook in overweging moeten worden genomen voor de komende Europese verkiezingen.

Het Arbitragehof heeft in enkele zinnen gezegd dat de fameuze constructie van professor grondwettelijk recht, professor doctor Johan Vande Lanotte, strijdig is met de Grondwet. Die constructie bestond erin dat Halle-Vilvoorde en Leuven twee kieskringen bleven maar voor de zetelverdeling als één kieskring werden beschouwd. Daardoor kregen de Vlamingen in Leuven niet waar ze grondwettelijk recht op hebben.

Vervolgens heeft het Hof onderzocht wat, in de hypothese dat de provinciale kieskringen behouden bleven, moest gebeuren met de herstelde oude wet, namelijk het behoud van de kieskringen Brussel-Halle-Vilvoorde en Leuven. Het Hof had immers de vraag gekregen of er geen discriminatie ontstond als alle provincies provinciale kieskringen kregen, terwijl dat niet het geval was voor Vlaams-Brabant, Waals-Brabant en Brussel. Het Hof verwijst naar zijn arrest van 1994, arrest 90/94 naar aanleiding van de Europese verkiezingen, waarin het oordeelde dat als tussentijdse maatregel het status-quo moet worden gehandhaafd. Het Hof zegt ook dat, aangezien de regeling sui generis van Brussel-Halle-Vilvoorde-Leuven moet worden vernietigd en de oude regeling voor Brussel-Halle-Vilvoorde en Leuven opnieuw geldt, het gelijkheidsbeginsel wordt geschonden.

Door de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde te handhaven,

La Cour ajoute qu'en cas de maintien des circonscriptions électorales provinciales pour l'élection de la Chambre, la nouvelle composition des circonscriptions électorales de l'ancienne province de Brabant peut être accompagnée de modalités spéciales qui peuvent différer de celles qui valent pour les autres circonscriptions électorales afin de garantir les intérêts légitimes des néerlandophones et des francophones dans cette ancienne province. Il n'appartient toutefois pas à la Cour de résoudre ce problème.

La Cour conclut que pour ces raisons, il peut être admis que la répartition en circonscriptions électorales opérée par la loi contestée soit maintenue pendant le délai de quatre ans prévu par l'article 65 de la Constitution prenant cours au moment déterminé par l'article 105 du Code électoral.

Cela signifie que les circonscriptions électorales actuelles ont été rétablies pour les élections du 18 mai 2003 mais ne peuvent être maintenues pour les élections suivantes si les circonscriptions provinciales sont maintenues ailleurs. La Cour parle de quatre ans mais quid en cas de dissolution anticipée ? La Cour a considéré que la Constitution prescrit des élections tous les quatre ans, indiquant que lors des prochaines élections il faudra respecter la Constitution. On a toléré l'exception parce qu'il était impossible de faire autrement mais la répartition existante en circonscriptions de Bruxelles-Hal-Vilvoorde et de Louvain ne peut être maintenue. Selon la presse favorable au gouvernement, la majorité organisera des consultations « secrètes » dans le but d'adapter à nouveau les circonscriptions électorales. Si un accord existe à ce sujet il ne faudrait pas qu'il se borne aux circonscriptions électorales à réformer pour les élections régionales mais qu'il mette également en œuvre l'esprit de l'arrêt du 26 mai 2003.

La répartition actuelle étant inconstitutionnelle, le problème doit être résolu d'ici les prochaines élections, à savoir les élections européennes. Pour l'attribution et la répartition des sièges, on a en effet élaboré un système à la mesure de la circonscription de Bruxelles-Hal-Vilvoorde et de la circonscription de Louvain. Cette distinction fondamentale ne saurait être maintenue si des circonscriptions provinciales sont instaurées.

Même si pour le Brabant flamand les élections régionales sont organisées dans des circonscriptions d'arrondissements, il y aura en fin de compte une attribution provinciale des sièges par le biais de l'apparentement. La question est de savoir que faire de l'arrêt pour les élections européennes. La Cour d'arbitrage n'avait pas à se prononcer à ce sujet mais il n'est pas évident que le système particulier actuel qui permet aux francophones du Brabant flamand de voter pour des listes francophones dans la circonscription de Hal-Vilvoorde, alors que les autres n'ont pas cette possibilité, ne pose pas de problèmes. Si on envisage de faire modifier la législation électorale relative aux élections régionales par les chambres fédérales – ce qui est à mon sens inconstitutionnel –, il est impensable de ne pas appliquer immédiatement l'arrêt de la Cour d'arbitrage. Sinon nous pourrions déjà saisir la Cour d'arbitrage avant l'adoption de la nouvelle loi.

J'ose croire qu'en tant que juriste le ministre est bien conscient de la nécessité de prendre les mesures qui s'imposent.

behandelt de wetgever de kandidaten van de provincie Vlaams-Brabant op een andere wijze dan de kandidaten van de andere provincies. Enerzijds moeten zij die kandidaat zijn in de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde immers in concurrentie treden met kandidaten die elders dan in die provincie kandideren en anderzijds worden zij die kandideren in de kieskring Leuven niet op dezelfde wijze behandeld als zij die kandideren in de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde. Die maatregel gaat uit van de bekommernis van het arrest 90/94.

Het Hof zegt ook: in geval van behoud van provinciale kieskringen voor de verkiezing van de Kamer kan de nieuwe samenstelling van de kieskringen in de vroegere provincie Brabant gepaard gaan met bijzondere modaliteiten die kunnen afwijken van degene die gelden voor de andere kieskringen, teneinde de belangen van Franstaligen en Nederlandstaligen te behartigen. Het is echter niet aan het Arbitragehof om dat probleem op te lossen.

Dan zegt het Hof: "Om die redenen kan worden aanvaard dat de door de bestreden wet gemaakte indeling in kieskringen behouden blijft gedurende de door artikel 65 van de Grondwet bepaalde termijn van vier jaar die aanvangt op het in artikel 105 van het Kieswetboek bepaalde ogenblik."

Dat betekent dus dat de kieskringen zoals ze nu zijn, hersteld werden voor de verkiezingen van 18 mei 2003, maar voor de volgende verkiezingen niet gehandhaafd kunnen worden indien elders de provinciale kieskringen worden behouden. Het Hof zegt binnen de vier jaar, maar quid bij vervroegde ontbinding? De overweging van het Hof was dat de Grondwet verkiezingen om de vier jaar voorschrijft, maar het geeft aldus een argument dat bij de volgende verkiezingen de Grondwet gerespecteerd moet worden. Men heeft de uitzondering toegestaan – trouwens na de verkiezingen, namelijk op 26 mei – omdat men niet verder kon, maar de bestaande indeling Brussel-Halle-Vilvoorde/Leuven kan niet gehandhaafd worden. In dagbladen en regeringskranten lees ik dat er 'geheime' beraadslagingen zijn van de meerderheid om de kieskringen opnieuw aan te passen. Als het waar is dat daarover een akkoord bestaat, is het moment gekomen om alles te regelen. Waarom zouden we onze energie verspelen door enkel te spreken over de kieskringen die we zouden moeten hervormen voor de Vlaamse verkiezingen? Laten we dan ook de letter en de geest van het arrest van 26 mei 2003 uitvoeren.

Dit sluit aan bij de vorige vraag over de kiesverrichtingen bij de Europese verkiezingen. Aangezien de bestaande indeling ongrondwettig is, moet het probleem tegen de volgende verkiezingen, met name de Europese verkiezingen opgelost worden. Voor de zeteltoewijzing en – verdeling werd immers een regeling uitgewerkt op maat van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde en van de kieskring Leuven. Dit basisonderscheid kan men niet handhaven als er provinciale kieskringen zijn.

Ook wanneer er arrondissementele kieskringen zijn voor Vlaams-Brabant bij de regionale verkiezingen, is er natuurlijk uiteindelijk een provinciale toewijzing van de zetels door de appartenirering. Maar de vraag is wat men met het arrest doet voor de Europese verkiezingen. Het Arbitragehof moest zich daarover niet uitspreken, maar het is niet evident dat de indeling van de huidige en bijzondere regeling, waardoor

Ces mesures doivent en tout cas être prises pour le second élément annulé par l'arrêt de la Cour d'arbitrage. La candidature simultanée à la Chambre et au Sénat viole en effet les articles 10 et 11 de la Constitution à la lumière du Premier Protocole additionnel à la Convention européenne des droits de l'homme. La Cour a estimé qu'on ne pouvait être en même temps candidat à la Chambre et au Sénat et n'a assorti sa décision d'aucun délai.

La même question se pose aujourd'hui. La législation belge permet-elle d'être simultanément membre du Parlement européen et d'un parlement régional ? Non. La Cour précise que « le législateur a dérogé à l'interdiction de principe d'être simultanément candidat à la Chambre et au Sénat. S'il était élu à la fois à la Chambre et au Sénat, le candidat ne pourrait cependant exercer qu'un seul de ces mandats. La mesure attaquée est de nature à tromper l'électeur puisqu'il ne peut pas apprécier l'effet utile de son vote. En outre, elle avantage sans justification raisonnable les candidats qui peuvent bénéficier de la double candidature ».

On peut bien sûr dire que la Cour ne s'est pas prononcée sur les élections européennes et le mandat des parlements des entités fédérées.

M. Patrick Dewael, vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur. – Vous faites un procès d'intention. Je n'ai rien dit.

M. Hugo Vandenberghe (CD&V). – Les questions électorales me paraissent suffisamment sérieuses...

Je l'ai déjà dit lors de l'examen de la loi précédente. La majorité s'est alors moquée de moi. Nous avons donc saisi la Cour d'arbitrage laquelle a déclaré après les élections qu'elles étaient inconstitutionnelles. Les matières électorales sont pourtant l'essence même de la démocratie. On ne peut organiser des élections en fonction d'une stratégie médiatique de la majorité.

Il est évident qu'il y a incompatibilité entre un mandat au Parlement européen et un mandat dans un parlement régional ou communautaire. En effet, les deux arguments de base avancés par la Cour restent valables en l'occurrence.

Comment le ministre résoudra-t-il ce problème ainsi que celui

Franstaligen in Vlaams-Brabant wel kunnen stemmen voor Franstalige lijsten in Halle-Vilvoorde, terwijl de andere dat niet kunnen, geen problemen stelt. In de mate dat men zou denken aan de wijziging door de Federale Kamers van de kieswetgeving voor de regionale verkiezingen, wat naar mijn mening ongrondwettig is, is het ondenkbaar dat men dan niet meteen het arrest van het Arbitragehof zou uitvoeren. Zoniet zou u ons feitelijk veel te gemakkelijk een middel geven, want vóór het stemmen van een nieuwe wet kunnen we onmiddellijk naar het Arbitragehof gaan over het geheel.

Ik vertrouw erop dat de minister zich er als jurist van bewust is dat de nodige maatregelen moeten worden getroffen.

Die maatregelen moeten in ieder geval genomen worden voor het tweede element dat het arrest van het Arbitragehof heeft vernietigd. De dubbele kandidaatstelling gaat namelijk in tegen de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in het licht van het Eerste Protocol. Het Hof heeft zonder meer gezegd dat men niet tegelijk kandidaat kan zijn voor Kamer en Senaat, zonder er een termijn aan te koppelen.

Dezelfde vraag rijst vandaag. Kan men volgens de Belgische wetgeving tegelijk lid zijn van het Europees Parlement en het Vlaams of het Waals Parlement? Het antwoord is neen. Het Hof zegt immers in zijn arrest: "De wetgever is afgeweken van het principiële verbod om tegelijk kandidaat te zijn voor de Kamer en voor de Senaat. Indien de kandidaat tegelijk voor de Kamer en voor de Senaat wordt verkozen, kan hij evenwel slechts één van die mandaten uitoefenen. De bestreden maatregel is van die aard dat de kiezer kan worden misleid, daar hij het nuttig effect van zijn stem niet kan inschatten en de maatregel bevoordeelt zonder redelijke verantwoording de kandidaten die de dubbele kandidatuur kunnen genieten."

Er zijn dus twee argumenten. Allereerst kan men het effect van zijn stem niet kennen aangezien de onverenigbaarheid vastgesteld wordt na de verkiezingen en men niet weet voor wie men stemt. Bovendien worden de kandidaten die op de twee lijsten voorkomen, bevoordeeld voor de presentatie, de financiering, de campagne enzovoort. Men kan natuurlijk zeggen dat het Hof geen uitspraak gedaan heeft over de Europese verkiezingen en het mandaat van de deelstaatparlementen. De ratio legis...

De heer Patrick Dewael, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. – U maakt een intentieproces. Ik heb niets gezegd.

De heer Hugo Vandenberghe (CD&V). – Mijnheer de minister, ik vind kieszaken toch voldoende ernstig...

Ik heb dat ook bij de besprekking van de vorige wet allemaal gezegd. De regering en de meerderheid hebben me toen uitgelachen. We zijn dan naar het Arbitragehof gegaan en dat heeft de verkiezingen ongrondwettelijk verklaard, na de verkiezingen. Nochtans zijn kieszaken de essentie van de democratie. Ik til er zwaar aan dat men verkiezingen organiseert in functie van de mediastrategie van de meerderheid om bepaalde personen voor de media te kunnen brengen.

Dat er een onverenigbaarheid bestaat tussen het Europees Parlement en het deelstaatparlement, is evident. De twee hoger genoemde basisargumenten van het Hof blijven immers

des circonscriptions de Bruxelles-Hal-Vilvorde, des circonscriptions provinciales ? Plusieurs personnes se présenteraient à nouveau sur plusieurs listes. Notre démocratie ne sort pas grandie d'une querelle juridique en matière électorale qui met en évidence la partialité du législateur.

M. Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – *Depuis bientôt trente ans, tous les partis flamands réclament la scission de la circonscription électorale de Bruxelles-Hal-Vilvorde pour toutes les élections, dont les prochaines élections européennes organisées selon une autre répartition des circonscriptions électorales que celle qui s'applique aux élections fédérales. L'ancien ministre-président du gouvernement flamand a même inscrit cette exigence dans l'accord de gouvernement après les élections de 1999.*

Vendredi dernier, l'Overlegcomité van Vlaamse Verenigingen s'est réuni avec les bourgmestres des communes de l'arrondissement d'Hal-Vilvorde afin d'inscrire ce point à l'ordre du jour avant les élections européennes, comme le souhaitent aussi le parlement et le gouvernement flamands, la députation permanente et le conseil provincial du Brabant flamand. Durant les négociations gouvernementales ces bourgmestres ont d'ailleurs adressé au formateur un manifeste pour affirmer, notamment sur la base de l'arrêt de la Cour d'arbitrage, qu'après trente ans il est temps de réaliser enfin cette scission.

Les élections européennes de l'année prochaine constitueront un test décisif pour le vice-premier ministre Dewael qui a pris part aux négociations gouvernementales au nom du gouvernement flamand. Pour ces élections, deux circonscriptions se chevauchent : d'une part Bruxelles et d'autre part, du côté flamand, la Flandre plus Bruxelles et, du côté francophone, la Wallonie plus Bruxelles plus Hal-Vilvorde. Il s'agit d'une anomalie non seulement juridique mais aussi politique.

Les bourgmestres estiment qu'il faut supprimer un système qui permet aux francophones de récolter des voix depuis Liège jusqu'à Gammerages ou Gooik mais pas aux candidats flamands de se présenter dans le Brabant wallon.

Le ministre Dewael qui lorsqu'il présidait le gouvernement flamand se considérait comme le mieux placé pour défendre les intérêts flamands fera-t-il en sorte que deux circonscriptions électorales, l'une englobant la Wallonie plus Bruxelles, l'autre la Flandre plus Bruxelles, soient mises en place avant les élections européennes, comme le demandent le gouvernement et le Parlement flamands et tous les bourgmestres de l'arrondissement d'Hal-Vilvorde ?

overeind. Er is onverenigbaarheid en een kandidaat die op twee lijsten staat, wordt bevoordeeld. Die vaststelling geldt zowel voor nationale als voor Europese verkiezingen. Op welke wijze zal de minister hieraan en ook aan de problematiek Leuven, Brussel-Halle-Vilvoorde – de provinciale kiesomschrijvingen – tegemoetkomen? Ik verneem dat opnieuw verschillende personen tegelijk op diverse lijsten zullen staan. Onze democratie is niet geduid met een rechtsstrijd in kieszaken die wijst op partijdigheid van de wetgever door de beïnvloeding van de kiesverrichtingen.

De heer Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – Zoals de gewezen Vlaamse minister-president weet komen de Europese verkiezingen eraan. Bij alle Vlaamse partijen rijst de vraag naar de splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde voor alle verkiezingen, en zeker voor de komende Europese verkiezingen waarvoor een andere indeling van de kieskringen geldt dan voor de parlementsverkiezingen.

Volgend jaar zullen we de bedenkelijke eer hebben de dertigste verjaardag te vieren van de eis tot de splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde. Deze eis van de Vlaamse beweging is stelselmatig door alle Vlaamse partijen overgenomen en ook de voormalige minister-president heeft de eis na de verkiezingen van 1999 in het Vlaams regeerakkoord opgenomen. Het Vlaams Parlement, de Vlaamse regering, de bestendige deputatie van Vlaams-Brabant, de provincieraad van Vlaams-Brabant en anderen zijn vragende partij voor een splitsing.

Sinds enkele maanden hebben ook de burgemeesters van de gemeenten uit het arrondissement Halle-Vilvoorde zich hierbij aangesloten. Vorige week vrijdag heeft het Overlegcomité van Vlaamse Verenigingen met de burgemeesters vergaderd teneinde dit punt vóór de Europese verkiezingen op de agenda te plaatsen. Ook tijdens de formatiegesprekken hebben alle burgemeesters uit het kiesarrondissement Halle-Vilvoorde – met uitzondering natuurlijk van de burgemeesters van de zeven faciliteitengemeenten – de formateur een manifest overhandigd waarin ze onder andere op basis van het arrest van het Arbitragehof stelden dat na dertig jaar eindelijk werk moet worden gemaakt van de splitsing.

De Europese verkiezingen van volgend jaar vormen voor vice-eerste minister Dewael, die tijdens de regeringsonderhandelingen namens de Vlaamse regering heeft onderhandeld, de lakmoesproef. Bij de Europese verkiezingen zijn er twee overlappende kieskringen: enerzijds Brussel en anderzijds aan Vlaamse kant Vlaanderen plus Brussel en aan Franstalige kant Wallonië plus Brussel plus Halle-Vilvoorde. Dit is niet alleen juridisch, maar zeker ook politiek gezien een anomalie.

De bovenvermelde burgemeesters stelden dat eindelijk een einde moet worden gemaakt aan de regeling dat men vanuit Luik tot in Galmaarden, Gooik enzovoort stemmen kan komen ronselen, terwijl Vlaamse politici niet kunnen opkomen in Waals-Brabant.

Tijdens de regeringsonderhandelingen heeft vice-eerste minister Dewael als toenmalig Vlaams minister-president in het Vlaams Parlement verkondigd dat hij het best was

M. Patrick Dewael, vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur. – M. Vandenberghe d'une part nous présente un plaidoyer argumenté mais se réfère d'autre part à des articles de journaux proches du gouvernement et fait des procès d'intention fondés sur des hypothèses. Je lui demande donc de juger le gouvernement sur les projets qu'il dépose et non sur des articles de presse.

M. Vandenberghe m'a interrogé sur l'interdiction de la candidature simultanée aux élections régionales et aux élections européennes qui auront lieu l'année prochaine. Une proposition de loi visant à instaurer une telle interdiction a été déposée à la Chambre. Je suppose donc que le législateur aura à se prononcer le plus vite possible sur l'opportunité de cette interdiction.

Il en va de même pour la scission de la circonscription électorale de Bruxelles-Hal-Vilvoorde.

Ce point ne figure pas dans l'accord de gouvernement qui envisage toutefois la création d'un forum où les autorités fédérales, les Régions et Communautés pourront réfléchir à de telles questions.

La Cour d'arbitrage estime que cette question doit être réglée d'ici les prochaines élections.

Quant à la scission de la circonscription de Bruxelles-Hal-Vilvoorde, plusieurs propositions ont été déposées et seront examinées à la Chambre et au Sénat.

Le parlement peut donc se prononcer dans les plus brefs délais sur ces deux dossiers même s'il me paraît indiqué d'inscrire le problème de la scission de la circonscription électorale de Bruxelles-Hal-Vilvoorde à l'ordre du jour du futur forum pour permettre une concertation mûrement réfléchie entre les différents niveaux de pouvoir.

Il existe au sein de la majorité un accord sur la répartition des sièges entre néerlandophones et francophones aux prochaines élections. Je déposerai un projet sur ce sujet lors de la prochaine réunion du Conseil des ministres.

geplaatst om de Vlaamse belangen te verdedigen. Zal hij ingaan op de eis van de regering waarvan hij minister-president was, van het Vlaams Parlement en van alle burgemeesters van Halle-Vilvoorde om vóór de Europese verkiezingen ervoor te zorgen dat de kieskringen Wallonië plus Brussel en Vlaanderen plus Brussel er komen? De burgemeester van Lennik en zijn collega's zijn bereid om indien nodig de verkiezingen te boycotten.

De heer Patrick Dewael, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. – De heer Vandenberghe noemde me een groot jurist die per ongeluk of per geluk op het departement voor Binnenlandse Zaken terechtgekomen is. Ik zou hem een groot jurist kunnen noemen die per ongeluk of per geluk via de politiek in de Senaat terechtgekomen is.

De heer Vandenberghe houdt enerzijds een geargumenteerd betoog, maar verwijst anderzijds naar regeringsgezinde kranten – wat is overigens de omschrijving van een regeringsgezinde krant? – en maakt tevens intentieprocessen. Dit laatste is veleer hypothetisch. Daarom heb ik gevraagd de regering te beoordelen op de ingediende ontwerpen, en niet op berichtgeving in de pers.

De heer Vandenberghe stelde vragen in verband met het verbod op de dubbele kandidatuur in het kader van de deelstaatverkiezingen en Europese verkiezingen die volgend jaar worden gehouden.

In de Kamer werd een wetsvoorstel ingediend dat ertoe strekt een dergelijk verbod in te voeren. Ik vermoed dan ook dat de wetgever in de kortst mogelijke tijd zal worden gevraagd zich uit te spreken over de wenselijkheid en de opportunitéteit van het verbod op een dubbele kandidatuur.

Het Arbitragehof heeft zich in zijn arrest van 26 mei 2003 niet uitgesproken over een dubbele kandidatuurstelling bij andere gelijktijdige verkiezingen dan die van Kamer en Senaat. De heer Vandenberghe trekt de redenering door. Het Parlement en de wetgever moeten zich hierover uitspreken.

Hetzelfde geldt voor de splitsing van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde.

Terzake heb ik al geantwoord in de kamercommissie voor Binnenlandse Zaken. Daarnet heb ik ook al een antwoord gegeven op een mondelinge vraag in dit verband in de plenaire vergadering van de Kamer. In de Senaat zal ik mijn antwoord herhalen.

Dit is niet opgenomen in het federaal regeerakkoord, dat evenwel een forum in het vooruitzicht heeft gesteld waar tussen de federale overheid enerzijds en de gewesten en gemeenschappen anderzijds moet worden nagedacht over bepaalde kwesties, waaronder deze problematiek.

Het Arbitragehof stelt dat tegen de eerstkomende verkiezingen – de heer Vandenberghe spreekt over een mogelijke vervroegde ontbinding van het federaal Parlement – deze kwestie geregeld moet zijn.

In verband met de splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde werden diverse wetsvoorstellen ingediend die in Kamer en Senaat zullen worden behandeld.

Ik vat samen. Het Parlement kan zich binnen de kortst mogelijke keren uitspreken over het verbod op een dubbele kandidatuur en over de splitsing van het bewuste

M. Hugo Vandenberghe (CD&V). – *Que des parlementaires se réfèrent à la presse n'est pas nouveau. Les membres de l'opposition lisent dans la presse qu'une négociation secrète est organisée au sommet sur des dossiers d'actualité brûlants comme la législation électorale et ont ainsi pris connaissance d'une interview du président du Parlement flamand à ce sujet. Il s'agit d'éléments objectifs. Je ne fais pas de procès d'intention mais nous sommes sur nos gardes, sachant que la législation électorale a encore été modifiée quelques mois à peine avant les précédentes élections, ce qui est indécent dans une démocratie.*

Quant à l'argumentation, je voudrais revenir à l'arrêt de la Cour d'arbitrage. Il est évident que cet arrêt n'a force de chose jugée que pour les dispositions qu'il a annulées. Je n'ai pas dit le contraire. J'ai cependant lu la motivation de la Cour et elle s'applique aussi aux élections régionales et européennes organisées simultanément. La Cour estime que l'électeur, lors d'une élection démocratique libre, doit pouvoir connaître l'effet de son vote. Cet argument qui s'inspire d'ailleurs de l'interprétation de l'article 3 du Premier Protocole additionnel à la Convention européenne des droits de l'homme s'applique tout autant aux élections régionales et européennes et le ministre ne l'a d'ailleurs pas contesté. Le gouvernement doit en être conscient car sans initiative parlementaire ou gouvernementale à ce sujet, il se retrouvera dans une jungle juridique. L'État de droit ne cesse en effet pas d'exister parce que le gouvernement organise des élections sans tenir compte de la ratio dicendi de la Cour d'arbitrage. Il s'agit d'un précédent très important. Si la composition des listes met le feu aux poudres juridiques, la Cour d'appel ou la Cour de cassation seront amenées à juger de la conformité des procédures aux articles 10 et 11 de la Constitution et à l'article 3 du Premier Protocole additionnel à la Convention européenne des droits de l'homme, lequel prime d'ailleurs la législation nationale. Les partis devront en subir les conséquences. Je vous aurai prévenu. Le parlement doit prendre ses responsabilités. Il s'agit de l'exécution d'un arrêt de la Cour d'arbitrage et de l'obligation d'organiser des élections démocratiques loyales que nous imposse la Convention européenne des droits de l'homme. C'est ce qui m'a amené à poser cette question. Si le parlement prend une initiative en la matière, le groupe CD&V appuiera certainement une solution qui ira dans la direction que j'ai défendue ici.

kiesarrondissement, hoewel het me wat dit laatste betreft aangewezen lijkt deze problematiek te agenderen bij het op te richten forum, opdat niet eenzijdig, maar wel overwogen en goed gedelibereerd overleg wordt gepleegd tussen de federale overheid enerzijds en de gemeenschappen en gewesten anderzijds.

In de Kamercommissie voor Binnenlandse Zaken heb ik ook een antwoord gegeven op de vragen met betrekking tot de zetelverdeling voor de Europese verkiezingen. Binnen de meerderheid bestaat er voor de eerstkomende verkiezingen een akkoord over de zetelverdeling tussen Nederlandstaligen en Franstaligen. Ik zal tijdens de eerstkomende ministerraad een ontwerp terzake voorleggen. Dan zal duidelijk worden wat nu al duidelijk is.

De heer Hugo Vandenberghe (CD&V). – Dat men in het Parlement naar de pers verwijst, is toch echt niet nieuw. Wij oppositieleden lezen in de pers dat er geheim topoverleg is over brandende actuele meerderheidsdossiers, onder andere de kieswetgeving, er worden al weken verklaringen afgelegd over het al of niet aanpassen van de kieswetgeving om de kiesomschrijvingen voor de regionale verkiezingen vast te leggen en gisteren nog is de voorzitter van het Vlaams Parlement daarop in een interview ingegaan. Dat zijn toch objectieve elementen. Als de vice-eerste minister zegt dat de kieswetgeving het monster van Loch Ness is dat altijd weer opduikt of een fata morgana in de paarse woestijn en dat we ze beter gewoon vergeten, dan is dat prima voor mij, maar een dergelijke verklaring heb ik niet gehoord. Ik maak geen intentieproces, maar we zijn op onze hoede omdat we hebben gezien hoe enkele maanden vóór de vorige verkiezingen de kieswetgeving nog werd gewijzigd, wat toch democratisch onkies is.

Voor wat de argumentatie betreft, wil ik toch terugkomen op het arrest van het Arbitragehof. Het is evident dat dit arrest enkel gezag en kracht van gewijsde heeft voor de bepalingen die het heeft vernietigd. Ik heb ook niets anders gezegd. Ik heb echter de motivering gelezen, de *ratio dicendi* van het Arbitragehof, en die geldt ook voor de gelijktijdige verkiezing voor het Europees en het regionaal Parlement. Het Hof heeft de zin van onze memorie in zijn arrest overgenomen, namelijk dat de kiezer in een vrije democratische verkiezing het effect van zijn stem moet kennen bij het uitbrengen van die stem. Welnu, het effect van die stem is niet gekend wanneer kandidaten tegelijkertijd op de lijst voor de Europese verkiezingen en op de lijst voor de regionale verkiezingen staan en pas na de verkiezingen kiezen welk mandaat ze zullen uitoefenen. Of het nu om Kamer en Senaat dan wel om Europees en regionaal parlement gaat, dat argument, dat trouwens aansluit bij de interpretatie van artikel 3 van het Eerste Protocol EVRM, blijft overeind en wordt door de vice-eerste minister overigens niet tegengesproken. *Les mêmes causes, les mêmes effets.* De regering kan zich daar maar beter van bewust zijn, want zonder parlementair of regeringsinitiatief op dit terrein, zal ze in een juridische jungle terechtkomen, vergelijkbaar met de strijd Bush-Gore, maar dan vóór de verkiezingen. De rechtsstaat houdt namelijk niet op te bestaan omdat de regering verkiezingen organiseert zonder rekening te houden met de *ratio dicendi* van het Arbitragehof. Dat arrest is er en vormt een zeer belangrijk precedent. Wanneer over de ingediende lijsten de juridische strijd losbrandt, dan worden de procedures door het hof van

M. Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – Monsieur l'ancien ministre-président, j'ignorais que vous pouviez retourner votre veste aussi rapidement.

La scission de la circonscription électorale de Bruxelles-Halle-Vilvoorde n'est pas un dossier difficile. Il suffit de modifier deux circonscriptions pour parvenir à une circonscription logique. Vous avez répondu que ce point ne figure pas dans l'accord de gouvernement et qu'il serait confié au forum. C'est donc là l'idée lumineuse que vous inspire ce dossier après trente ans de palabres. Je me demande encore toujours quelle sera la composition de ce forum et quels seront les dossiers qu'il devra traiter.

Pouvez-vous me dire ce que ce forum représentera exactement, qui y participera et quand il sera créé ? Les élections européennes auront lieu le 13 juin 2004 et non dans quatre ans.

M. Patrick Dewael, vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur. – Je suis tenu par les dispositions de l'accord de gouvernement et je les respecte.

M. Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – L'accord du gouvernement flamand n'existe-t-il donc plus ?

M. Patrick Dewael, vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur. – Je vous explique les dispositions de l'accord de gouvernement que je respecte et qui a été adopté par la

beroep of het Hof van Cassatie getoetst aan artikel 10 en 11 van de Grondwet en artikel 3 van het Eerste Protocol EVRM, dat trouwens primeert op de nationale wetgeving. De partijen moeten dan geen dikke krokodillentransen plengen omdat er lijsten met blanco's voorkomen, omdat het hof van beroep of het Hof van Cassatie bepaalde namen heeft geschrapt en de partijen niet meer de mogelijkheid hebben om de lijsten aan te vullen. Zeg dus niet dat ik u niet heb gewaarschuwd. Het Parlement moet zijn verantwoordelijkheid nemen. Het gaat om de uitvoering van een arrest van het Arbitragehof en om een verplichting die ons door het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens wordt opgelegd om faire, democratisch verkiezingen te hebben. Daarom stel ik nu deze vraag, zodat we deze zaak in orde kunnen brengen. Wanneer we ze tot na nieuwjaar uitstellen, wordt ze misschien helemaal niet geregeld. Als het Parlement hierin een initiatief neemt, zal de CD&V-fractie een oplossing in de zin die ik hier heb verdedigd, zeker steunen.

De heer Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – Mijnheer de gewezen minister-president, ik weet wel dat men snel van jasje kan wisselen en vergeten welkejas men vroeger droeg, maar ik wist niet dat het bij u zo vlug kon gebeuren.

Ik vroeg u of bij de komende Europese verkiezingen een eerste stap kan worden gezet in de splitsing van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde. Het is toch vrij eenvoudig. Men moet alleen de twee kieskringen wijzigen om tot een logische kieskring te komen. U antwoordde dat dit niet in het regeerakkoord stond en dat het naar het forum zal worden verwezen. Dus na bijna 30 jaar palaveren over de splitsing van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde komt u op het lumineuze idee om het in een forum te bespreken. Ik vraag me nog altijd af hoe dat forum samengesteld is en wat het allemaal zal behandelen.

Nauwelijks enkele maanden nadat u federaal minister bent, hebt u uw eigen Vlaams regeerakkoord, waarover u in het Vlaams parlement hebt onderhandeld en dat u zo vurig hebt verdedigd, in de vuilbak gegooied.

Kunt u mij zeggen wat dat forum precies betekent, wie daaraan zal deelnemen en wanneer het tot stand zal komen? De Europese verkiezingen hebben plaats op 13 juni 2004; niet over drie jaar.

Uw antwoord ontgoochelt mij. Dat u op communautair vlak onbetrouwbaar was wisten we al langer.

De heer Patrick Dewael, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. – Dit soort discussies heb ik met de heer Van Hauthem regelmatig gevoerd in het Vlaams parlement. Het is nogal eenvoudig als men alleen aan zichzelf rekenschap moet geven en met niemand anders rekening moet houden. Dat is nu precies de eenzijdigheid en de eenvoud die kenmerkend is voor het Vlaams Blok.

Ik ben gebonden aan de bepalingen van het regeerakkoord en die respecteer ik. Dat is trouwens mijn opdracht.

De heer Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – Bestaat het regeerakkoord van de Vlaamse regering dan niet meer?

De heer Patrick Dewael, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. – Als u nostalgie hebt naar vroeger, dan is dat uw probleem. Ik leg u uit wat de bepalingen zijn van het regeerakkoord dat ik respecteer en dat door de meerderheid

majorité.

M. Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – *C'est aussi le cas au Parlement flamand.*

M. Patrick Dewael, vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur. – Vous devrez apprendre à rechercher une majorité. Pour l'instant, vous ne représentez que votre parti. Il n'est pas difficile de prendre une position politique dans cette situation.

M. Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – *Là n'est pas la question. Vous avez obtenu la confiance du Parlement flamand sur la base d'un accord de gouvernement et vous obtenez aujourd'hui la confiance sur la base d'un autre accord diamétralement opposé au premier.*

M. Patrick Dewael, vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur. – *Mon opinion personnelle est une chose mais j'agis conformément à un accord de gouvernement qui prévoit la création d'un forum.*

M. Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – *J'ai cité votre accord de gouvernement, pas le mien.*

M. Patrick Dewael, vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur. – Monsieur le Président, si M. Van Hauthem refuse comme d'habitude d'écouter la réponse et ne connaît que sa propre vérité, je n'ai rien à ajouter.

M. le président. – Une majorité des deux tiers est nécessaire, monsieur Van Hauthem.

M. Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – *Pas du tout, une majorité simple suffit.*

Demande d'explications de Mme Clotilde Nyssens au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur «la prise en charge des patients comateux» (nº 3-11)

Mme Clotilde Nyssens (CDH). – Ma question concerne un sujet qui me tient à cœur, non parce que je me suis penchée sur la situation des patients en fin de vie sous la précédente législature, mais parce que j'ai été récemment interrogée par des médecins sur la prise en charge de ces patients. J'ai également été interpellée à plusieurs reprises par des familles confrontées aux difficultés de prise en charge de patients en coma de longue durée, étant donné qu'il n'existe pas ou pas suffisamment d'institutions ou de structures pouvant accueillir ceux-ci.

Aussi, les centres de soins palliatifs sont-ils parfois contraints à des choix douloureux. Ces patients ne peuvent être maintenus durant de longues périodes dans ces centres. Or, en l'absence d'alternative, les familles doivent, outre gérer leur douleur, trouver des solutions pour l'accueil du patient.

werd goedgekeurd.

De heer Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – In het Vlaams parlement ook.

De heer Patrick Dewael, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. – U zult moeten leren naar een meerderheid op zoek te gaan. Voorlopig vertegenwoordigt u alleen uw partij. Zo is het niet moeilijk een politiek standpunt in te nemen.

De heer Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – Dat is het punt niet. Het punt is dat u voor het regeerakkoord het vertrouwen hebt gekregen in het Vlaams parlement en dat u nu het vertrouwen krijgt op basis van een ander regeerakkoord dat lijnrecht tegen dat van het Vlaams parlement ingaat. Als u dat met uw geweten kunt rijmen, mij goed, maar ik zou het niet kunnen.

De heer Patrick Dewael, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. – Mijn persoonlijke mening is één zaak, maar ik ageer binnen de termen van een regeerakkoord waarin de oprichting van een forum werd opgenomen. Over een aantal institutionele kwesties moet van gedachten gewisseld worden. De federale overheid en de gewesten en de gemeenschappen moeten op zoek gaan naar een consensus.

De heer Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – Ik citeerde uw regeerakkoord, niet het mijne.

De heer Patrick Dewael, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. – Mijnheer de voorzitter, als de heer Van Hauthem zoals gebruikelijk niet wil luisteren naar het antwoord en alleen zijn eigen waarheid kent, dan heb ik daar niets aan toe te voegen.

De voorzitter. – Een tweederde meerderheid is toch nodig, mijnheer Van Hauthem.

De heer Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – Absoluut niet, een gewone meerderheid volstaat. Misschien is het wel een idée voor de Franstaligen om het met een tweederde meerderheid te laten betonneren.

Vraag om uitleg van mevrouw Clotilde Nyssens aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over «de opvang van comapatiënten» (nr. 3-11)

Mevrouw Clotilde Nyssens (CDH). – *Ik werd onlangs door artsen aangesproken over de opvang van comapatiënten. Ook families die geconfronteerd worden met problemen inzake de opvang van langdurige comapatiënten hebben mij aangesproken, omdat er weinig of onvoldoende instellingen of structuren zijn die deze patiënten kunnen opvangen.*

De centra voor palliatieve zorg moeten soms ook moeilijke keuzes maken. Die patiënten kunnen niet gedurende lange tijd in de centra blijven. Aangezien er geen alternatieven zijn, moeten de families niet alleen hun leed verwerken, maar ook een oplossing vinden voor de opvang van de patiënt.

Is de minister op de hoogte van dat probleem?

Beschikt hij over precieze gegevens over het aantal betrokken patiënten? Kan de opvang van die patiënten niet worden verbeterd, bijvoorbeeld door te voorzien in specifieke bedden

Le ministre est-il au courant de ce problème ? Dispose-t-il de données précises quant au nombre de patients concernés ? Ne pourrait-on améliorer les conditions de prise en charge de ces patients, par exemple en prévoyant des lits spécifiques dans des structures adaptées ?

M. Rudy Demotte, ministre des Affaires sociales et de la Santé publique. – Je remercie Mme Nyssens de son intérêt pour une matière qui, à mon sens, mérite bien davantage qu'un débat institutionnel ! Il est vrai qu'il n'existe actuellement aucune structure d'accueil spécialement adaptée à ces cas, relativement nombreux malheureusement. La problématique est complexe car elle concerne à la fois des institutions, des patients qui se trouvent dans une situation spécifique et leur famille.

Une étude nationale, réalisée en 2003 et intitulée « La Fondation médicale Reine Élisabeth enquête sur les malades en état végétatif persistant », met en lumière un défaut de structures d'équipement et un manque de personnel adapté pour la prise en charge des patients en long séjour dans des services ad hoc.

Ces patients sont alors placés dans des services chargés de s'occuper de cas aigus ou dans des maisons de repos et de soins qui les acceptent de mauvais gré. En effet, ces personnes sont, d'une certaine façon, en décalage avec le cadre institutionnel dans lequel elles sont hébergées. Je connais bien cette matière, madame Nyssens, car, dans l'exercice d'une profession antérieure, j'ai moi-même été confronté à la difficulté d'accueillir dans nos structures une personne jeune, comateuse, dont on ne connaît pas l'évolution de l'état de santé dans une maison de repos et de soins.

Il faut bloquer un lit ; le personnel n'est pas adapté et l'on finit par passer à côté de tous les objectifs. Les subventions sont insuffisantes, l'infrastructure inadéquate et le problème devient de plus en plus aigu. L'étude montre également que cette situation concerne près de trois cents personnes en Belgique, ce qui n'est pas négligeable. Mon prédécesseur avait initié une réflexion en la matière. Il avait consulté les régions et les communautés. Les besoins étaient tels qu'il fallait répondre à tout : infrastructures, matériel, subventions.

Il avait commencé cette discussion en explorant quelques pistes que je me propose de développer.

Il faut, avant toute chose, de la proximité. Ces patients ont besoin de leurs familles, même si elles ne résistent pas toujours sur le long terme. Combien de familles n'entrent-elles pas dans des conditions de dépendance physique qui ne leur permettent plus de s'occuper, par exemple, d'enfants comateux ? Il s'agit parfois d'enfants de trente ou quarante ans mais qui, par le désespoir de la vie, sont dans un état végétatif. Il arrive souvent que les parents ne sachent plus s'en occuper et, donc, la proximité est un prérequis quant à une bonne prise en charge.

Nous avons tenté d'apporter une réponse sur la base d'une programmation spécifique à l'intérieur des lits SP ou des lits MRS actuels. Un maximum de cinq à huit lits par institution pourront être occupés par ce groupe-cible de patients de manière à garantir cette proximité. Ils devront répondre à des normes d'accessibilité, d'architecture, d'équipement, qui vont du matelas adapté au matériel de rééducation en passant par tout ce qui a trait aux systèmes d'appel, aux chaises roulantes,

in aangepaste structuren?

De heer Rudy Demotte, minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid. – Er bestaat thans inderdaad geen opvangstructuur die speciaal is aangepast aan dergelijke gevallen, die helaas veel voorkomen. De problematiek is complex, want ze betreft tegelijkertijd de instellingen, de patiënten die zich in een specifieke situatie bevinden en hun familie.

In een nationale studie die in 2003 in opdracht van de Geneeskundige Stichting Koningin Elisabeth is uitgevoerd over de patiënten in een persisterende vegetatieve toestand, wordt gewezen op een tekort aan uitrustingstructuren en een gebrek aan geschikt personeel voor de opvang van patiënten die lange tijd in diensten ad hoc verblijven.

Die patiënten worden dan in diensten geplaatst die zich moeten bezighouden met acute gevallen of in rust- en verzorgingstehuizen die hen met tegenzin aanvaarden. Ze passen immers niet in het institutionele kader waarin ze worden geplaatst. Ik ken die materie zeer goed, want in een vroeger beroep werd ikzelf geconfronteerd met de moeilijkheid om in onze structuren een jonge comapatiënt op te vangen van wie we niet wisten hoe zijn gezondheidstoestand in een rust- en verzorgingstehuis evolueert.

Er wordt een bed bezet, het personeel is niet aangepast en zo wordt uiteindelijk aan alle doelstellingen voorbijgegaan. Er zijn niet voldoende subsidies, de infrastructuur is niet aangepast en het probleem wordt steeds acuter. De studie toont ook aan dat deze situatie betrekking heeft op ongeveer driehonderd personen in België, wat toch belangrijk is. Mijn voorganger heeft opgeroepen daarover na te denken. Hij heeft de gewesten en de gemeenschappen geraadpleegd. Er moet voor alles een oplossing worden gevonden: infrastructuur, materiaal, subsidies.

Hij heeft de discussie aangevat en enkele sporen onderzocht, die ik hier zal uiteenzetten.

In de eerste plaats is nabijheid vereist. De patiënten hebben hun familie nodig, ook al kan die het op lange termijn niet altijd volhouden. Hoe vaak gebeurt het niet dat families het fysiek niet meer kunnen opbrengen om bijvoorbeeld voor hun kinderen in comateuze toestand te zorgen? Het gaat soms om kinderen van dertig of veertig jaar die in een vegetatieve toestand terechtgekomen zijn. De ouders weten dikwijls niet meer hoe ze voor hen moeten zorgen. Nabijheid is dus een vereiste voor een goede opvang.

We hebben geprobeerd een oplossing te vinden op basis van een specifieke programmering van de Sp-bedden of de huidige RVT-bedden. Maximum vijf tot acht bedden per instelling kunnen door die doelgroep worden bezet om de nabijheid te kunnen garanderen. Ze moeten voldoen aan normen inzake toegankelijkheid, architectuur, uitrusting, gaande van een aangepast matras tot revalidatiemateriaal en alles wat betrekking heeft op oproepsystemen, rolstoelen enzovoort.

Er zal een functionele samenwerking tot stand worden

etc.

Une collaboration fonctionnelle sera instaurée entre les MRS qui accueilleront ces cas et un service hospitalier spécialisé. En effet, à certains moments, le personnel attend des réponses spécifiques aux conditions de maintien de ces personnes dans leur état et dans la meilleure qualité de vie possible. Je suis actuellement en mesure de confirmer que le budget global prévu pour 2004 s'élève approximativement à 1.155.000 euros. Il permettra la création de lits d'hébergement et de soins spécifiquement adaptés. Je précise qu'il n'est pas question de lits supplémentaires. Il s'agit de lits de reconversion et des moyens nécessaires y afférents : 150 lits de maisons de repos et 80 lits hospitaliers spécialisés en neurologie réparatrice repris sous l'indice S3.

Une concertation sera menée avec les experts des communautés et des régions de manière que nous puissions organiser très prochainement ce nouveau système de prise en charge.

Toutes ces précisions me paraissaient utiles puisque nous n'en sommes encore, je le reconnaiss, qu'au stade de l'énoncé de principes théoriques.

Mme Clotilde Nyssens (CDH). – Je remercie le ministre de sa réponse. Je prends conscience que le dossier a bien avancé et que le ministre s'efforce de mettre des études et des idées en application. Nous pouvons donc espérer une nouvelle prise en charge de ces patients très particuliers à partir de 2005.

Demande d'explications de Mme Clotilde Nyssens à la secrétaire d'État aux Familles et aux Personnes handicapées sur «la mise en œuvre de la réglementation relative aux voiturettes pour personnes handicapées» (nº 3-12)

Mme Clotilde Nyssens (CDH). – Je voudrais interroger Mme la secrétaire d'État au sujet de la réforme du système d'octroi et de remboursement des voiturettes. En effet, j'ai constaté avec étonnement que le délai relatif à la mise en œuvre de cette réforme issue de la loi-programme votée l'an dernier n'était pas respecté. Selon plusieurs mémorandums émanant d'associations de personnes handicapées, cette mise en œuvre était attendue pour le 1er octobre.

Quand les nouvelles dispositions entreront-elles en vigueur ? En d'autres termes, dans quel délai la secrétaire d'État envisage-t-elle de remplir les différents engagements que le gouvernement avait pris, notamment en concertation avec les associations qui assurent la défense des droits des personnes handicapées ?

Plus précisément, je voudrais savoir quand et dans quelle mesure entreront en vigueur la modification et l'assouplissement de la nomenclature censée être mieux adaptée au vécu des personnes.

Par ailleurs, qu'en est-il de la création d'un guichet unique à l'échelon fédéral, permettant à la personne handicapée d'accomplir toutes les démarches nécessaires à sa situation en un seul endroit et de ne plus être contrainte de subir, à l'échelon régional, des examens déjà réalisés ?

gebracht tussen de RVT's die deze gevallen opvangen en een gespecialiseerd ziekenhuis. Soms verwacht het personeel immers specifieke antwoorden om die personen een zo goed mogelijke levenskwaliteit te kunnen bieden. De totale begroting voor 2004 bedraagt ongeveer 1.155.000 euro. Daarmee kan een categorie van speciaal aangepaste bedden worden ingevoerd. Het gaat dus niet om bijkomende bedden, maar om omgeschakelde bedden en de daarvoor vereiste middelen: 150 rusthuisbedden en 80 gespecialiseerde ziekenhuisbedden, gecatalogeerd onder S3.

Er zal overleg worden gepleegd met de experts van de gemeenschappen en de gewesten zodat we die nieuwe vorm van opvang zeer spoedig kunnen organiseren.

Mevrouw Clotilde Nyssens (CDH). – *Ik stel vast dat het dossier goed opschiet en dat de minister zijn best doet om studies en ideeën in de praktijk om te zetten. We mogen dus hopen op een nieuwe opvang van die bijzondere patiënten vanaf 2005.*

Vraag om uitleg van mevrouw Clotilde Nyssens aan de staatssecretaris voor het Gezin en Personen met een handicap over «de toepassing van de regelgeving met betrekking tot invalidewagentjes» (nr. 3-12)

Mevrouw Clotilde Nyssens (CDH). – *Mijn vraag heeft betrekking op de hervorming van de regeling voor de toekenning en de terugbetaling van invalidewagentjes. Ik heb gemerkt dat de termijn voor de uitvoering van deze hervorming, die voortvloeit uit de vorig jaar goedgekeurde programmawet, niet wordt gerespecteerd. De regeling moet ingaan op 1 oktober.*

Wanneer treden de nieuwe bepalingen in werking? Met andere woorden, wanneer zal de staatssecretaris de verbintenis nakomen die de regering is aangegaan, inzonderheid in overleg met de verenigingen die de rechten van de gehandicapten verdedigen?

Wanneer en in welke mate treedt de wijziging en versoepeling van de nomenclatuur in werking die beter zou zijn aangepast aan de situatie van deze personen?

Hoe staat het overigens met de oprichting van een eenheidsloket op federaal niveau? Dat moet het de gehandicapte mogelijk maken alle formaliteiten op één plaats te vervullen, zodat hij op regionaal niveau geen onderzoeken meer moet ondergaan die reeds zijn uitgevoerd.

Hoe staat het met de uitbreiding van de terugbetaling van het actieve invalidewagentje aan personen van wie de mobiliteit en de kracht van de ledematen sterk verminderd is, maar die

Qu'en est-il de l'élargissement du remboursement de la « voiturette active » aux personnes dont la mobilité et la force des membres sont partiellement réduites et qui ont encore une importante vie familiale et/ou sociale ?

Enfin, les associations de défense des personnes handicapées émettent des doutes quant à l'assainissement du marché que ces réformes étaient censées impliquer. Le prix des voiturettes est largement surbaissé. Il semble plus adapté à l'évolution du montant du remboursement négocié à la Commission des bandagistes de l'INAMI qu'à l'évolution du marché. Il arrive que la personne handicapée ne reçoive pas de facture : elle rembourse donc une somme au bandagiste sans connaître le montant exact de l'intervention de l'organisme assureur. La secrétaire d'État peut-elle leur donner des informations à ce sujet ?

Mme Isabelle Simonis, secrétaire d'État aux Familles et aux Personnes handicapées ; adjointe au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique. – En réponse aux questions que vous avez posées sur ce dossier important qui concerne le remboursement des voiturettes, je puis vous faire part de plusieurs éléments.

Effectivement, sous la législature précédente, il avait été convenu que la nouvelle nomenclature relative au remboursement en matière de chaises roulantes serait applicable en 2004. Les travaux préparatoires et les discussions menées au sein des différents groupes de travail, pendant tout l'été, sont en cours de finalisation. Le débat va donc pouvoir être poursuivi dans le groupe de travail principal, dénommé « Groupe de travail voiturettes », lequel réunit les acteurs qui seront présents dans le futur conseil technique des voiturettes. La procédure réglementaire est en cours pour officialiser ce conseil technique.

Le texte intégral de la nouvelle nomenclature sera ensuite transmis, vraisemblablement dans les semaines qui viennent et selon les procédures légales prévues, à la Commission de convention bandagistes-organismes assureurs.

Sur la base de ces éléments, je pars du principe que la nouvelle nomenclature entrera en vigueur normalement en janvier 2004.

Par ailleurs, je tiens à signaler qu'au sein de l'INAMI, un groupe de travail se penche sur la question de la procédure simplifiée qui doit conduire au guichet unique pour ce qui concerne les demandes d'intervention dans le cas des voiturettes. Ce système devrait donc également être applicable en même temps que la nouvelle nomenclature.

Il est, en outre, prévu dans le protocole d'accord en matière d'octroi de remboursements ou d'interventions d'aide dans le cas des chaises roulantes – protocole conclu entre les régions et les communautés, le 31 mars dernier, au sein de la conférence interministérielle – que le fonctionnement de cette procédure devra être évalué. Le groupe de travail au sein de la conférence interministérielle « Simplification des procédures quant à l'octroi d'aides matérielles » formulera un avis sur la procédure.

Celle-ci pourrait donc être adaptée en cas de problèmes pratiques.

Ensuite, il appartiendra également à ce groupe de travail de proposer d'étendre la procédure du guichet unique à d'autres

nog een belangrijk familiaal en/of sociaal leven hebben?

De verenigingen ter verdediging van de gehandicapten hebben twijfels bij de sanering van de markt die met deze hervormingen moet gepaard gaan. De prijs van de invalidenwagentjes is overdreven. Hij lijkt meer overeen te stemmen de evolutie van het terugbetalingsbedrag onderhandeld in de Commissie van de bandagisten van het RIZIV dan aan de evolutie van de markt. Soms krijgt de gehandicapte geen factuur. Dan moet hij de bandagist een bedrag betalen zonder dat hij het exacte bedrag van de tegemoetkoming van zijn verzekeringsinstelling kent. Kan de staatssecretaris hierover informatie geven?

Mevrouw Isabelle Simonis, staatssecretaris voor het Gezin en de Personen met een handicap, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid. – Tijdens de vorige regeerperiode is overeengekomen dat de nieuwe nomenclatuur met betrekking tot de terugbetaling van rolstoelen in 2004 van toepassing zou zijn. De voorbereidende werkzaamheden en de besprekingen in de verschillende werkgroepen, die de gehele zomer in beslag namen, worden thans afgerond. Het debat kan dan worden voortgezet in de belangrijkste werkgroep, de werkgroep invalidenwagentjes, die bestaat uit de personen die aanwezig zullen zijn in de toekomstige technische raad voor de invalidenwagentjes. De reglementaire procedure voor de officiële oprichting van die technische raad is thans aan de gang.

Daarna wordt de integrale tekst van de nieuwe nomenclatuur overgezonden naar de conventiecommissie bandagisten-verzekeringsinstellingen. Dat gebeurt waarschijnlijk in de loop van de komende weken en volgens de vastgestelde wettelijke procedures.

Op basis van die elementen ga ik ervan uit dat de nieuwe nomenclatuur normaal gezien in januari 2004 in werking treedt.

Een werkgroep binnen het RIZIV buigt zich over de vereenvoudigde procedure die moet leiden tot het eenheidsloket voor de aanvragen tot tegemoetkoming in de prijs van invalidenwagentjes. Die regeling zou dus gelijktijdig met de nieuwe nomenclatuur van toepassing moeten zijn.

In het akkoordprotocol inzake de toekenning van terugbetalingen of tegemoetkomingen voor rolstoelen, dat de gemeenschappen en de gewesten op 31 maart jongstleden gesloten hebben op de interministeriële conferentie, werd bepaald dat de werking van de procedure zal worden geëvalueerd. De werkgroep die zich in de interministeriële conferentie bezighoudt met de vereenvoudiging van de procedures voor de toekenning van materiële hulp zal advies uitbrengen over de procedure.

Die zou dus kunnen worden aangepast ingeval van praktische problemen.

Vervolgens moet die werkgroep ook voorstellen de procedure van het eenheidsloket uit te breiden tot andere soorten van materiële hulp.

De procedure van de nieuwe nomenclatuur is gebaseerd op

types d'aide matérielle.

Je voudrais rappeler que la procédure de nouvelle nomenclature se fonde sur les besoins fonctionnels des utilisateurs. Ces limitations fonctionnelles sont également liées à l'évolution de lésions médicales, mais la perte d'autonomie reste l'élément central et doit donc être évaluée par une équipe multidisciplinaire.

Avant toute demande d'intervention, les besoins individuels de l'utilisateur doivent être objectivés par des spécialistes tant sur le plan médico-technique que, bien évidemment, sur le plan social. Ces données seront alors rassemblées dans ce que l'on appelle le rapport de fonctionnement. Par conséquent, dans le cas des voitures actives qui vous inquiétaient plus particulièrement, les éléments de vie sont également pris en compte, dans le cadre de ce rapport.

Aujourd'hui, je ne peux préjuger du contenu exact de la nouvelle nomenclature à cet égard, puisque les travaux sont en cours au sein des différentes instances ad hoc de l'INAMI.

En ce qui concerne les prix, je voudrais signaler que, dans le cadre de la réglementation INAMI, l'objectif est bien évidemment d'assurer un remboursement à l'utilisateur. C'est cet objectif qui est poursuivi au niveau de l'élaboration de la nouvelle nomenclature.

Par ailleurs, à la suite d'une action actuellement en cours devant la Cour de justice européenne et de l'abandon, dans la nomenclature, de critères techniques qui pourraient être considérés comme des entraves aux règles de concurrence, le marché va, à mon sens, connaître une ouverture qui devrait avoir un effet positif sur les prix.

Quant à la facture, bien que cette question soit tout à fait étrangère à l'assurance « soins de santé », il importe de rappeler que la loi sur les pratiques du commerce et sur la protection du consommateur prévoit que tout vendeur de services est tenu de délivrer un document justificatif qui atteste du paiement, en tout cas quand le consommateur en fait la demande.

Enfin, je rappellerai que les discussions en cours au sein du groupe de travail principal se déroulent en présence de représentants du Conseil supérieur national pour les personnes handicapées ainsi que des représentants des différents fonds des Communautés et des Régions.

Mme Clotilde Nyssens (CDH). – Si j'ai bien compris, tout est en cours dans des groupes de travail. Peut-être les élections sont-elles la cause du retard dans l'application attendue initialement, je crois, pour le début octobre ! J'espère en tout cas que les décisions prévues lors de la législature précédente seront effectives pour le 1er janvier.

M. le président. – L'ordre du jour de la présente séance est ainsi épousé.

Les prochaines séances auront lieu le vendredi 17 octobre 2003 à 10 h et à 14 h 30.

(*La séance est levée à 18 h 25.*)

Excusés

Mme Lizin et M. Paque, pour d'autres devoirs, M. De Clerck, pour devoirs de sa charge, ainsi que M. Van den Brande, en

de functionele behoeften van de gebruikers. Die functionele beperkingen zijn ook gekoppeld aan de evolutie van de medische verwondingen, maar het verlies van autonomie is het centrale element en moet dus door een multidisciplinaire groep worden vastgesteld.

Vóór elke aanvraag om tegemoetkoming moeten de individuele behoeften van de gebruiker objectief worden bepaald door specialisten op medisch-technisch en sociaal gebied. Die gegevens worden dan verzameld in een functioneringsrapport. In het geval van de actieve invalidenwagentjes wordt dus ook rekening gehouden met de levenswijze.

Ik kan niet vooruitlopen op de exacte inhoud van de nieuwe nomenclatuur, want de werkzaamheden in de verschillende instanties ad hoc van het RIZIV zijn nog aan de gang.

Wat de prijzen betreft, bestaat de doelstelling van de RIZIV-reglementering er uiteraard in dat de gebruiker een terugbetaling krijgt. Die doelstelling wordt nagestreefd bij de opmaak van de nieuwe nomenclatuur.

Als gevolg van een vordering die thans hangende is bij het Europees Hof van Justitie en het feit dat in de nomenclatuur niet langer technische criteria worden opgenomen die beschouwd kunnen worden als een inbreuk op de concurrentieregels, zal volgens mij de markt meer spelen, wat een gunstige weerslag kan hebben op de prijzen.

Los van de verzekering gezondheidszorg bepaalt de wet betreffende de handelspraktijken en de bescherming van de consument dat de verkoper van diensten een document moet geven als betalingsbewijs, althans wanneer de consument daarom verzoekt.

De besprekingen in de belangrijkste werkgroep verlopen in aanwezigheid van vertegenwoordigers van de Nationale Hoge Raad voor Gehandicapten en vertegenwoordigers van de verschillende fondsen van de Gemeenschappen en de Gewesten.

Mevrouw Clotilde Nyssens (CDH). – *Als ik het goed begrijp, is alles aan de gang in werkgroepen. Misschien ligt het aan de verkiezingen dat de regeling niet begin oktober kan worden toegepast, zoals oorspronkelijk gepland. Ik hoop in ieder geval dat de beslissingen van de vorige regeerperiode tegen 1 januari aanstaande zullen worden uitgevoerd.*

De voorzitter. – De agenda van deze vergadering is afgewerkt.

De volgende vergaderingen vinden plaats vrijdag 17 oktober 2003 om 10 uur en om 14.30 uur.

(*De vergadering wordt gesloten om 18.25 uur.*)

Berichten van verhinderung

Afwezig met bericht van verhinderung: mevrouw Lizin en de heer Paque, wegens andere plichten, de heer De Clerck,

mission à l'étranger, demandent d'excuser leur absence à la présente séance.

– **Pris pour information.**

wegens ambtsplichten, de heer Van den Brande, met opdracht in het buitenland.

– **Voor kennisgeving aangenomen.**

Annexe

Propositions prises en considération

Propositions de loi

Article 77 de la Constitution

Proposition de loi relative à la création, l'organisation, la compétence et le fonctionnement des tribunaux administratifs (de Mme Clotilde Nyssens et consorts ; Doc. 3-124/1).

– Envoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives.

Proposition de loi modifiant le Code électoral et la loi du 23 mars 1989 relative à l'élection du Parlement européen, en vue de scinder l'arrondissement électoral de Bruxelles-Hal-Vilvorde (de M. Hugo Vandenberghé et consorts ; Doc. 3-143/1).

– Envoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives.

Proposition de loi modifiant l'article 205 du Code judiciaire en vue d'ouvrir la fonction de juge consulaire effectif ou suppléant aux conjoints aidants (de Mme Sabine de Bethune ; Doc. 3-151/1).

– Envoi à la commission de la Justice.

Proposition de loi modifiant diverses dispositions en vue de créer des tribunaux de première instance francophones et néerlandophones et de scinder le ministère public près le tribunal de première instance dans l'arrondissement judiciaire de Bruxelles-Hal-Vilvorde (de M. Hugo Vandenberghé ; Doc. 3-159/1).

– Envoi à la commission de la Justice.

Proposition de loi modifiant les lois coordonnées du 12 janvier 1973 sur le Conseil d'État (de M. Hugo Vandenberghé ; Doc. 3-165/1).

– Envoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives.

Proposition de loi modifiant l'article 129 du Code judiciaire et l'article 69 des lois coordonnées sur le Conseil d'État en vue d'assurer une présence équilibrée des femmes et des hommes au sein des juridictions supérieures (de Mme Sabine de Bethune ; Doc. 3-173/1).

– Envoi à la commission de la Justice.

Proposition de loi complétant la loi du 11 avril 1994 organisant le vote automatisé en vue de permettre le vote automatisé à distance (de M. Alain Destexhe ; Doc. 3-205/1).

– Envoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives.

Bijlage

In overweging genomen voorstellen

Wetsvoorstellen

Artikel 77 van de Grondwet

Wetsvoorstel betreffende de instelling, de organisatie, de bevoegdheid en de werkwijze van de administratieve rechtbanken (van mevrouw Clotilde Nyssens c.s.; Stuk 3-124/1).

– Verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken en voor de Administratieve Aangelegenheden.

Wetsvoorstel tot wijziging van het Kieswetboek en van de wet van 23 maart 1989 betreffende de verkiezing van het Europese Parlement, met het oog op de splitsing van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde (van de heer Hugo Vandenberghé c.s.; Stuk 3-143/1).

– Verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken en voor de Administratieve Aangelegenheden.

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 205 van het Gerechtelijk Wetboek teneinde het ambt van werkend of plaatsvervangend rechter in handelszaken open te stellen voor meewerkende echtgenoten (van mevrouw Sabine de Bethune; Stuk 3-151/1).

– Verzonden naar de commissie voor de Justitie.

Wetsvoorstel tot wijziging van diverse bepalingen met het oog op de oprichting van Nederlandstalige en Franstalige rechtbanken van eerste aanleg en de splitsing van het parket bij de rechtbank van eerste aanleg in het gerechtelijk arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde (van de heer Hugo Vandenberghé; Stuk 3-159/1).

– Verzonden naar de commissie voor de Justitie.

Wetsvoorstel tot wijziging van de gecoördineerde wetten van 12 januari 1973 op de Raad van State (van de heer Hugo Vandenberghé; Stuk 3-165/1).

– Verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken en voor de Administratieve Aangelegenheden.

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 129 van het Gerechtelijk Wetboek en artikel 69 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State om een evenwichtige aanwezigheid van vrouwen en mannen in de hogere rechtscolleges te waarborgen (van mevrouw Sabine de Bethune; Stuk 3-173/1).

– Verzonden naar de commissie voor de Justitie.

Wetsvoorstel tot aanvulling van de wet van 11 april 1994 tot organisatie van de geautomatiseerde stemming om de geautomatiseerde stemming op afstand mogelijk te maken (van de heer Alain Destexhe; Stuk 3-205/1).

– Verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken en voor de Administratieve Aangelegenheden.

Proposition de loi portant diverses modifications en matière de législation électorale (de M. René Thissen ; Doc. **3-238/1**).

– Envoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives.

Article 81 de la Constitution

Proposition de loi créant un tribunal de la famille (de Mme Clotilde Nyssens et consorts ; Doc. **3-123/1**).

– Envoi à la commission de la Justice.

Proposition de loi modifiant l'interdiction de publicité pour le tabac et instaurant un Fonds de lutte contre le tabagisme (de M. René Thissen ; Doc. **3-138/1**).

– Envoi à la commission des Affaires sociales.

Proposition de loi créant un congé d'accueil en cas d'adoption (de M. René Thissen et consorts ; Doc. **3-139/1**).

– Envoi à la commission des Affaires sociales.

Proposition de loi insérant un article *380^{quater}* dans le Code pénal relatif à l'achat de services sexuels (de Mme Anne-Marie Lizin et Mme Nathalie de T' Serclaes ; Doc. **3-140/1**).

– Envoi à la commission de la Justice.

Proposition de loi insérant un article *233bis* dans le Code civil et modifiant l'article 1er de la loi du 27 juin 1960 sur l'admissibilité du divorce lorsqu'un des conjoints au moins est étranger (de Mme Anne-Marie Lizin ; Doc. **3-141/1**).

– Envoi à la commission de la Justice.

Proposition de loi relative au droit de réponse et au droit d'information (de M. Hugo Vandenberghe ; Doc. **3-144/1**).

– Envoi à la commission de la Justice.

Proposition de loi modifiant les articles 398 et 420 du Code pénal (de M. Hugo Vandenberghe ; Doc. **3-145/1**).

– Envoi à la commission de la Justice.

Proposition de loi modifiant l'article 22 du Code de la nationalité belge (de Mme Sabine de Bethune ; Doc. **3-146/1**).

– Envoi à la commission de la Justice.

Proposition de loi modifiant l'article 20 de la loi du 7 mai 1999 sur l'égalité de traitement entre les hommes et les femmes en ce qui concerne les conditions de travail, l'accès à l'emploi et aux possibilités de promotion, l'accès à une profession indépendante et les régimes complémentaires de sécurité sociale (de Mme Sabine de Bethune ; Doc. **3-147/1**).

– Envoi à la commission des Affaires sociales.

Wetsvoorstel houdende diverse wijzigingen inzake de kieswetgeving (van de heer René Thissen; Stuk **3-238/1**).

– Verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken en voor de Administratieve Aangelegenheden.

Artikel 81 van de Grondwet

Wetsvoorstel houdende instelling van een familierechtbank (van mevrouw Clotilde Nyssens c.s.; Stuk **3-123/1**).

– Verzonden naar de commissie voor de Justitie.

Wetsvoorstel tot wijziging van het verbod op tabaksreclame en tot oprichting van een Fonds ter bestrijding van het tabaksgebruik (van de heer René Thissen; Stuk **3-138/1**).

– Verzonden naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

Wetsvoorstel tot instelling van een opvangverlof in geval van adoptie (van de heer René Thissen c.s.; Stuk **3-139/1**).

– Verzonden naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

Wetsvoorstel tot invoeging van een artikel *380^{quater}* in het Strafwetboek over het betalen voor seksuele dienstverlening (van mevrouw Anne-Marie Lizin en mevrouw Nathalie de T' Serclaes; Stuk **3-140/1**).

– Verzonden naar de commissie voor de Justitie.

Wetsvoorstel tot invoeging van een artikel *233bis* in het Burgerlijk Wetboek en tot wijziging van artikel 1 van de wet van 27 juni 1960 op de toelaatbaarheid van de echtscheiding wanneer ten minste een van de echtgenoten een vreemdeling is (van mevrouw Anne-Marie Lizin; Stuk **3-141/1**).

– Verzonden naar de commissie voor de Justitie.

Wetsvoorstel betreffende het recht van antwoord en het recht van informatie (van de heer Hugo Vandenberghe; Stuk **3-144/1**).

– Verzonden naar de commissie voor de Justitie.

Wetsvoorstel tot wijziging van de artikelen 398 en 420 van het Strafwetboek (van de heer Hugo Vandenberghe; Stuk **3-145/1**).

– Verzonden naar de commissie voor de Justitie.

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 22 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit (van mevrouw Sabine de Bethune; Stuk **3-146/1**).

– Verzonden naar de commissie voor de Justitie.

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 20 van de wet van 7 mei 1999 op de gelijke behandeling van mannen en vrouwen ten aanzien van de arbeidsvooraarden, de toegang tot het arbeidsproces en de promotiekansen, de toegang tot een zelfstandig beroep en de aanvullende regelingen voor sociale zekerheid (van mevrouw Sabine de Bethune; Stuk **3-147/1**).

– Verzonden naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

Proposition de loi instituant une évaluation de l'incidence des décisions sur l'enfant (de Mme Sabine de Bethune ; Doc. **3-148/1**).

– **Envoi à la commission des Affaires sociales.**

Proposition de loi insérant un article *371bis* dans le Code civil (de Mme Sabine de Bethune ; Doc. **3-149/1**).

– **Envoi à la commission de la Justice.**

Proposition de loi modifiant le Code civil et le Code judiciaire en ce qui concerne l'utilisation du nom du conjoint (de Mme Sabine de Bethune ; Doc. **3-152/1**).

– **Envoi à la commission de la Justice.**

Proposition de loi modifiant l'article 335 du Code civil en ce qui concerne le nom de famille de l'enfant (de Mme Sabine de Bethune ; Doc. **3-154/1**).

– **Envoi à la commission de la Justice.**

Proposition de loi instituant le congé parental (de Mme Sabine de Bethune ; Doc. **3-156/1**).

– **Envoi à la commission des Affaires sociales.**

Proposition de loi modifiant l'article 104 du Code des impôts sur les revenus 1992 en ce qui concerne la déductibilité des frais d'adoption (de Mme Sabine de Bethune ; Doc. **3-157/1**).

– **Envoi à la commission des Finances et des Affaires économiques.**

Proposition de loi insérant un article *134quinquies* dans la nouvelle loi communale, relatif aux compétences de police du bourgmestre dans le cadre de la lutte contre les réseaux de traite d'êtres humains (de Mme Sabine de Bethune ; Doc. **3-160/1**).

– **Envoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives.**

Proposition de loi modifiant le Code des impôts sur les revenus 1992, en ce qui concerne la réinsertion des prostitué(e)s (de Mme Sabine de Bethune ; Doc. **3-161/1**).

– **Envoi à la commission des Finances et des Affaires économiques.**

Proposition de loi relative à la sicav du tiers-monde (de Mme Sabine de Bethune et Mme Erika Thijs ; Doc. **3-162/1**).

– **Envoi à la commission des Finances et des Affaires économiques.**

Proposition de loi modifiant l'article 70 du Code civil (de Mme Sabine de Bethune ; Doc. **3-163/1**).

– **Envoi à la commission de la Justice.**

Wetsvoorstel houdende instelling van een kindeffectrapport (van mevrouw Sabine de Bethune; Stuk **3-148/1**).

– **Verzonden naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.**

Wetsvoorstel tot invoeging van een artikel *371bis* in het Burgerlijk Wetboek (van mevrouw Sabine de Bethune; Stuk **3-149/1**).

– **Verzonden naar de commissie voor de Justitie.**

Wetsvoorstel tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek en het Gerechtelijk Wetboek, wat het gebruik van de naam van de echtgenoot betreft (van mevrouw Sabine de Bethune; Stuk **3-152/1**).

– **Verzonden naar de commissie voor de Justitie.**

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 335 van het Burgerlijk Wetboek inzake de familienaam van het kind (van mevrouw Sabine de Bethune; Stuk **3-154/1**).

– **Verzonden naar de commissie voor de Justitie.**

Wetsvoorstel tot instelling van het ouderschapsverlof (van mevrouw Sabine de Bethune; Stuk **3-156/1**).

– **Verzonden naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.**

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 104 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, wat de aftrekbaarheid van adoptiekosten betreft (van mevrouw Sabine de Bethune; Stuk **3-157/1**).

– **Verzonden naar de commissie voor de Financiën en voor de Economische Aangelegenheden.**

Wetsvoorstel tot invoeging van een artikel *134quinquies* in de nieuwe gemeentewet, met betrekking tot de politieke bevoegdheid van de burgemeester in het kader van de strijd tegen netwerken van mensenhandel (van mevrouw Sabine de Bethune; Stuk **3-160/1**).

– **Verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken en voor de Administratieve Aangelegenheden.**

Wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, met betrekking tot de sociale reïntegratie van prostituees (van mevrouw Sabine de Bethune; Stuk **3-161/1**).

– **Verzonden naar de commissie voor de Financiën en voor de Economische Aangelegenheden.**

Wetsvoorstel betreffende de derdewereldbevek (van mevrouw Sabine de Bethune en mevrouw Erika Thijs; Stuk **3-162/1**).

– **Verzonden naar de commissie voor de Financiën en voor de Economische Aangelegenheden.**

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 70 van het Burgerlijk Wetboek (van mevrouw Sabine de Bethune; Stuk **3-163/1**).

– **Verzonden naar de commissie voor de Justitie.**

Proposition de loi complétant l'article 50 de la loi du 13 juillet 1976 relative aux effectifs en officiers et aux statuts du personnel des forces armées par une disposition relative au droit au congé d'allaitement et aux pauses d'allaitement (de Mme Sabine de Bethune ; Doc. 3-164/1).

– Envoi à la commission des Relations extérieures et de la Défense.

Proposition de loi complétant le Code civil par des dispositions relatives à la parenté sociale (de Mme Sabine de Bethune ; Doc. 3-167/1).

– Envoi à la commission de la Justice.

Proposition de loi modifiant l'article 10 des lois sur la comptabilité de l'État, coordonnées le 17 juillet 1991, en vue d'instituer un contrôle de genre du budget fédéral (de Mme Sabine de Bethune ; Doc. 3-168/1).

– Envoi à la commission des Finances et des Affaires économiques.

Proposition de loi relative à la sécurité et à l'hygiène du tatouage des personnes (de Mme Erika Thijs ; Doc. 3-169/1).

– Envoi à la commission des Affaires sociales.

Proposition de loi modifiant l'article 10 des lois sur la comptabilité de l'État, coordonnées le 17 juillet 1991, en vue d'un contrôle de la prise en compte de la dimension « enfant » dans le budget fédéral (de Mme Sabine de Bethune ; Doc. 3-170/1).

– Envoi à la commission des Finances et des Affaires économiques.

Proposition de loi modifiant la législation sur les pensions en ce qui concerne le cumul d'une pension de survie avec les revenus résultant de la poursuite d'une activité professionnelle (de Mme Sabine de Bethune ; Doc. 3-172/1).

– Envoi à la commission des Affaires sociales.

Proposition de loi créant un Comité fédéral « hommes et activités de soins » (de Mme Sabine de Bethune ; Doc. 3-175/1).

– Envoi à la commission des Affaires sociales.

Proposition de loi modifiant, en ce qui concerne l'interdiction des dispositifs antimanipulation, la loi sur les armes du 3 janvier 1933 (de Mme Erika Thijs et Mme Mia De Schampelaere ; Doc. 3-178/1).

– Envoi à la commission des Relations extérieures et de la Défense.

Proposition de loi visant à promouvoir l'égalité des chances pour les personnes handicapées lors des épreuves de sélection donnant accès à la fonction publique (de Mme Mia De Schampelaere et Mme Erika Thijs ; Doc. 3-179/1).

– Envoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives.

Wetsvoorstel tot aanvulling van artikel 50 van de wet van 13 juli 1976 betreffende de getalsterkte aan officieren en de statuten van het personeel van de Krijgsmacht, met een bepaling over het recht op borstvoedingsverlof en borstvoedingspauzes (van mevrouw Sabine de Bethune; Stuk 3-164/1).

– Verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en voor de Landsverdediging.

Wetsvoorstel tot aanvulling van het Burgerlijk Wetboek met bepalingen inzake het zorgouderschap (van mevrouw Sabine de Bethune; Stuk 3-167/1).

– Verzonden naar de commissie voor de Justitie.

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 10 van de wetten op de Rijkscomptabiliteit, gecoördineerd op 17 juli 1991, met het oog op de instelling van een gendertoets op de federale begroting (van mevrouw Sabine de Bethune; Stuk 3-168/1).

– Verzonden naar de commissie voor de Financiën en voor de Economische Aangelegenheden.

Wetsvoorstel betreffende de veiligheid en de hygiëne bij het aanbrengen van tatoeages op personen (van mevrouw Erika Thijs; Stuk 3-169/1).

– Verzonden naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 10 van de wetten op de Rijkscomptabiliteit, gecoördineerd op 17 juni 1991, om een kindertoets op de federale begroting in te stellen (van mevrouw Sabine de Bethune; Stuk 3-170/1).

– Verzonden naar de commissie voor de Financiën en voor de Economische Aangelegenheden.

Wetsvoorstel tot wijziging van de pensioenwetgeving, wat betreft de cumulatie van een overlevingspensioen met de inkomen uit een voortgezette beroepsactiviteit (van mevrouw Sabine de Bethune; Stuk 3-172/1).

– Verzonden naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

Wetsvoorstel tot oprichting van een Federaal Comité “mannen en zorg” (van mevrouw Sabine de Bethune; Stuk 3-175/1).

– Verzonden naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

Wetsvoorstel tot wijziging van de wapenwet van 3 januari 1933, wat betreft het verbod op antihanteerbaarheidsmechanismen (van mevrouw Erika Thijs en mevrouw Mia De Schampelaere; Stuk 3-178/1).

– Verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en voor de Landsverdediging.

Wetsvoorstel ter bevordering van gelijke kansen voor personen met een handicap bij selectieproeven voor het openbare ambt (van mevrouw Mia De Schampelaere en mevrouw Erika Thijs; Stuk 3-179/1).

– Verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken en voor de Administratieve Aangelegenheden.

Proposition de loi complétant l’article 442bis du Code pénal (de Mme Mia De Schampelaere et consorts ; Doc. 3-180/1).

– **Envoi à la commission de la Justice.**

Proposition de loi modifiant l’article 91 de la nouvelle loi communale en vue de l’adoption d’un code de conduite politique visant à préserver la vie de famille (de Mme Sabine de Bethune et consorts ; Doc. 3-181/1).

– **Envoi à la commission de l’Intérieur et des Affaires administratives.**

Proposition de loi relative au traitement et à la maîtrise des douleurs aiguës et chroniques (de Mme Mia De Schampelaere et M. Hugo Vandenberghe ; Doc. 3-182/1).

– **Envoi à la commission des Affaires sociales.**

Proposition de loi instaurant une pause payée pour l’allaitement maternel (de Mme Sabine de Bethune et Mme Mia De Schampelaere ; Doc. 3-183/1).

– **Envoi à la commission des Affaires sociales.**

Proposition de loi complétant la loi du 27 décembre 2000 portant diverses dispositions relatives à la position juridique du personnel des services de police par une disposition concernant le droit au congé d’allaitement et aux pauses d’allaitement (de Mme Sabine de Bethune et consorts ; Doc. 3-184/1).

– **Envoi à la commission de l’Intérieur et des Affaires administratives.**

Proposition de loi modifiant l’article 30 de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail ainsi que l’article 12bis de l’arrêté royal du 20 juillet 1971 instituant un régime d’assurance contre l’incapacité de travail en faveur des travailleurs indépendants, afin d’instaurer un congé d’adoption pour les travailleurs salariés et indépendants (de Mme Sabine de Bethune et Mme Mia De Schampelaere ; Doc. 3-185/1).

– **Envoi à la commission des Affaires sociales.**

Proposition de loi modifiant l’arrêté royal du 20 juillet 1971 instituant un régime d’assurance contre l’incapacité de travail en faveur des travailleurs indépendants en vue d’instaurer un congé de maternité à part entière pour les travailleuses indépendantes et les conjointes aidantes (de Mme Sabine de Bethune et consorts ; Doc. 3-186/1).

– **Envoi à la commission des Affaires sociales.**

Proposition de loi instituant une note Nord-Sud sur les dépenses destinées à la coopération au développement et modifiant l’article 10 des lois coordonnées sur la comptabilité de l’État (de Mme Sabine de Bethune et consorts ; Doc. 3-187/1).

– **Envoi à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Wetsvoorstel tot aanvulling van artikel 442bis van het Strafwetboek (van mevrouw Mia De Schampelaere c.s. ; Stuk 3-180/1).

– **Verzonden naar de commissie voor de Justitie.**

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 91 van de nieuwe gemeentewet met het oog op de invoering van een code voor een gezinsvriendelijke politiek (van mevrouw Sabine de Bethune c.s. ; Stuk 3-181/1).

– **Verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken en voor de Administratieve Aangelegenheden.**

Wetsvoorstel betreffende de behandeling en de bestrijding van acute en chronische pijnen (van mevrouw Mia De Schampelaere en de heer Hugo Vandenberghe ; Stuk 3-182/1).

– **Verzonden naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.**

Wetsvoorstel tot instelling een betaalde borstvoedingspauze (van mevrouw Sabine de Bethune en mevrouw Mia De Schampelaere ; Stuk 3-183/1).

– **Verzonden naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.**

Wetsvoorstel tot aanvulling van de wet van 27 december 2000 houdende diverse bepalingen met betrekking tot de rechtspositie van het personeel van de politiediensten, met een bepaling over het recht op borstvoedingsverlof en borstvoedingspauzes (van mevrouw Sabine de Bethune c.s. ; Stuk 3-184/1).

– **Verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken en voor de Administratieve Aangelegenheden.**

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 30 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten en artikel 12bis van het koninklijk besluit van 20 juli 1971 houdende instelling van een verzekering tegen arbeidsongeschiktheid ten voordele van de zelfstandigen, om een adoptieverlof voor werknemers en zelfstandigen in te stellen (van mevrouw Sabine de Bethune en mevrouw Mia De Schampelaere ; Stuk 3-185/1).

– **Verzonden naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.**

Wetsvoorstel tot wijziging van het koninklijk besluit van 20 juli 1971 houdende instelling van een verzekering tegen arbeidsongeschiktheid ten voordele van zelfstandigen, om een volwaardig moederschapsverlof voor zelfstandige vrouwen en meewerkende echtgenotes in te voeren (van mevrouw Sabine de Bethune c.s. ; Stuk 3-186/1).

– **Verzonden naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.**

Wetsvoorstel tot instelling van een Noord-Zuid-nota over de uitgaven voor ontwikkelingssamenwerking en tot wijziging van artikel 10 van de gecoördineerd wetten op de Rijkscomptabiliteit (van mevrouw Sabine de Bethune c.s. ; Stuk 3-187/1).

– **Verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en voor de Landsverdediging.**

Proposition de loi complétant l'article 561, 1°, du Code pénal (de M. Ludwig Caluwé ; Doc. **3-188/1**).

– Envoi à la commission de la Justice.

Proposition de loi complétant l'article 161 du Code civil (de M. Ludwig Caluwé ; Doc. **3-189/1**).

– Envoi à la commission de la Justice.

Proposition de loi modifiant l'article 1340, alinéa 1er, du Code judiciaire (de M. Ludwig Caluwé ; Doc. **3-190/1**).

– Envoi à la commission de la Justice.

Proposition de loi modifiant la loi du 22 février 1998 fixant le statut organique de la Banque nationale de Belgique en vue de garantir une composition équilibrée de ses organes statutaires (de Mme Sabine de Bethune et M. Ludwig Caluwé ; Doc. **3-191/1**).

– Envoi à la commission des Finances et des Affaires économiques.

Proposition de loi modifiant l'article 276 du Code pénal (de M. Ludwig Caluwé ; Doc. **3-197/1**).

– Envoi à la commission de la Justice.

Proposition de loi abrogeant l'article 150 du Code des impôts sur les revenus 1992, en ce qui concerne la réduction pour pensions, revenus de remplacement, prépensions, allocations de chômage et indemnités légales en matière d'assurance contre la maladie et l'invalidité (de M. Hugo Vandenbergh et consorts ; Doc. **3-198/1**).

– Envoi à la commission des Finances et des Affaires économiques.

Proposition de loi fixant le statut de l'auxiliaire ménager (de Mme Mia De Schampelaere et consorts ; Doc. **3-199/1**).

– Envoi à la commission des Affaires sociales.

Proposition de loi modifiant l'article 1391 du Code judiciaire (de Mme Mia De Schampelaere et consorts ; Doc. **3-200/1**).

– Envoi à la commission de la Justice.

Proposition de loi complétant le Code pénal en vue de lutter contre la violence psychique (de Mme Mia De Schampelaere et consorts ; Doc. **3-201/1**).

– Envoi à la commission de la Justice.

Proposition de loi complétant le règlement général sur la police de la circulation routière en ce qui concerne les emplacements de stationnement réservés aux personnes handicapées (de M. Ludwig Caluwé ; Doc. **3-202/1**).

– Envoi à la commission des Finances et des Affaires économiques.

Proposition de loi concernant l'insertion d'un article 49bis dans les lois coordonnées du 18 juillet 1966 sur l'emploi des langues en matière administrative (de Mme Mia De Schampelaere et M. Ludwig Caluwé ; Doc. **3-203/1**).

Wetsvoorstel tot aanvulling van artikel 561, 1°, van het Strafwetboek (van de heer Ludwig Caluwé; Stuk **3-188/1**).

– Verzonden naar de commissie voor de Justitie.

Wetsvoorstel tot aanvulling van artikel 161 van het Burgerlijk Wetboek (van de heer Ludwig Caluwé; Stuk **3-189/1**).

– Verzonden naar de commissie voor de Justitie.

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 1340, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek (van de heer Ludwig Caluwé; Stuk **3-190/1**).

– Verzonden naar de commissie voor de Justitie.

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België om een evenwichtige samenstelling van haar statutaire organen te waarborgen (van mevrouw Sabine de Bethune en de heer Ludwig Caluwé; Stuk **3-191/1**).

– Verzonden naar de commissie voor de Financiën en voor de Economische Aangelegenheden.

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 276 van het Strafwetboek (van de heer Ludwig Caluwé; Stuk **3-197/1**).

– Verzonden naar de commissie voor de Justitie.

Wetsvoorstel tot opheffing van artikel 150 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, in verband met de vermindering voor pensioenen, vervangingsinkomsten, brugpensioenen, werkloosheidsuitkeringen en wettelijke vergoedingen inzake ziekte- en invaliditeitsverzekering (van de heer Hugo Vandenbergh c.s.; Stuk **3-198/1**).

– Verzonden naar de commissie voor de Financiën en voor de Economische Aangelegenheden.

Wetsvoorstel tot bepaling van het statuut van de thuisassistent (van mevrouw Mia De Schampelaere c.s.; Stuk **3-199/1**).

– Verzonden naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 1391 van het Gerechtelijk Wetboek (van mevrouw Mia De Schampelaere c.s.; Stuk **3-200/1**).

– Verzonden naar de commissie voor de Justitie.

Wetsvoorstel tot aanvulling van het Strafwetboek met het oog op de bestrijding van psychisch geweld (van mevrouw Mia De Schampelaere c.s.; Stuk **3-201/1**).

– Verzonden naar de commissie voor de Justitie.

Wetsvoorstel tot aanvulling van het wegverkeersreglement, wat de parkeerplaatsen voor mindervaliden betreft (van de heer Ludwig Caluwé; Stuk **3-202/1**).

– Verzonden naar de commissie voor de Financiën en voor de Economische Aangelegenheden.

Westvoorstel tot invoeging van een artikel 49bis in de gecoördineerde wetten van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken (van mevrouw Mia De Schampelaere en de heer Ludwig Caluwé; Stuk **3-203/1**).

– **Envoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives.**

Proposition de loi modifiant le Code judiciaire et le Code d'instruction criminelle, en ce qui concerne le remboursement des frais non compris dans les dépens (de M. Alain Destexhe ; Doc. 3-204/1).

– **Envoi à la commission de la Justice.**

Proposition de loi relative à la détention de chiens réputés dangereux (de M. Alain Destexhe ; Doc. 3-206/1).

– **Envoi à la commission des Finances et des Affaires économiques.**

Proposition de loi visant à réglementer l'utilisation des moyens de télécommunication sur le lieu du travail (de M. Alain Destexhe ; Doc. 3-207/1).

– **Envoi à la commission des Affaires sociales.**

Proposition de loi visant à respecter des normes obligatoires pour le radon (de M. Alain Destexhe ; Doc. 3-208/1).

– **Envoi à la commission des Affaires sociales.**

Proposition de loi relative aux pratiques du tatouage et du piercing (de M. Alain Destexhe ; Doc. 3-209/1).

– **Envoi à la commission des Affaires sociales.**

Proposition de loi modifiant l'article 18, §1er, de la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques, en vue d'une présence équilibrée de femmes et d'hommes dans les conseils d'administration (de Mme Sabine de Bethune et M. Ludwig Caluwé ; Doc. 3-210/1).

– **Envoi à la commission des Finances et des Affaires économiques.**

Proposition de loi visant à octroyer une licence aux prostituées (de Mme Erika Thijs ; Doc. 3-211/1).

– **Envoi à la commission de la Justice.**

Proposition de loi étendant le taux de TVA applicable à l'horticulture ornementale à la fourniture de plantes et de fleurs pour l'aménagement de jardins (de M. Ludwig Caluwé ; Doc. 3-212/1).

– **Envoi à la commission des Finances et des Affaires économiques.**

Proposition de loi organisant l'indemnisation des accidents médicaux sans faute médicale (de M. Alain Destexhe ; Doc. 3-213/1).

– **Envoi à la commission des Affaires sociales.**

– **Verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken en voor de Administratieve Aangelegenheden.**

Wetsvoorstel tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek en het Wetboek van strafvordering, betreffende de terugbetaling van de uitgaven die niet bij de kosten inbegrepen zijn (van de heer Alain Destexhe; Stuk 3-204/1).

– **Verzonden naar de commissie voor de Justitie.**

Wetsvoorstel betreffende het bezit van gevaarlijk geachte honden (van de heer Alain Destexhe; Stuk 3-206/1).

– **Verzonden naar de commissie voor de Financiën en voor de Economische Aangelegenheden.**

Wetsvoorstel betreffende het reglementeren van het gebruik van telecommunicatiemiddelen op de werkplaats (van de heer Alain Destexhe; Stuk 3-207/1).

– **Verzonden naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.**

Wetsvoorstel tot invoering van bindende normen inzake radon (van de heer Alain Destexhe; Stuk 3-208/1).

– **Verzonden naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.**

Wetsvoorstel betreffende het aanbrengen van tatooages en piercings (van de heer Alain Destexhe; Stuk 3-209/1).

– **Verzonden naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.**

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 18, §1, van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, met het oog op een evenwichtige aanwezigheid van vrouwen en mannen in de raden van bestuur (van mevrouw Sabine de Bethune en de heer Ludwig Caluwé; Stuk 3-210/1).

– **Verzonden naar de commissie voor de Financiën en voor de Economische Aangelegenheden.**

Wetsvoorstel tot toekenning van een vergunning aan prostituees (van mevrouw Erika Thijs; Stuk 3-211/1).

– **Verzonden naar de commissie voor de Justitie.**

Wetsvoorstel tot uitbreiding van het BTW-tarief geldende voor de sierplanten tot de levering van planten en bloemen bij tuinaanleg (van de heer Ludwig Caluwé; Stuk 3-212/1).

– **Verzonden naar de commissie voor de Financiën en voor de Economische Aangelegenheden.**

Wetsvoorstel tot schadeloosstelling van medische ongevallen zonder medische fout (van de heer Alain Destexhe; Stuk 3-213/1).

– **Verzonden naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.**

Proposition de loi complétant l'article 36 de l'arrêté royal du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage, en vue de fixer l'admission au bénéfice des allocations de chômage des enfants ayant obtenu à l'étranger un diplôme équivalent à un diplôme belge (de M. Philippe Mahoux ; Doc. 3-214/1).

– Envoi à la commission des Affaires sociales.

Proposition de loi concernant l'usage de standards ouverts et la disponibilité du code source des logiciels dans les administrations fédérales (de M. François Roelants du Vivier et Mme Christine Defraigne ; Doc. 3-216/1).

– Envoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives.

Proposition de loi portant organisation d'un service citoyen volontaire (de M. René Thissen et Mme Clotilde Nyssens ; Doc. 3-217/1).

– Envoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives.

Proposition de loi modifiant la loi du 28 mai 2002 relative à l'euthanasie (de M. Patrik Vankunkelsven ; Doc. 3-220/1).

– Envoi à la commission de la Justice.

Proposition de loi visant à lutter systématiquement contre les infections nosocomiales (maladies d'hôpitaux) (de Mme Anne-Marie Lizin ; Doc. 3-223/1).

– Envoi à la commission des Affaires sociales.

Proposition de loi insérant un article 88bis dans l'arrêté royal du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage, en vue de dispenser les chômeurs de longue durée du contrôle communal (de Mme Sfia Bouarfa et Mme Marie-José Laloy ; Doc. 3-224/1).

– Envoi à la commission des Affaires sociales.

Proposition de loi visant à supprimer l'article 1344*septies* du Code judiciaire relatif à la tentative de conciliation obligatoire en matière de baux à loyer (de Mme Clotilde Nyssens et M. Christian Brotcorne ; Doc. 3-225/1).

– Envoi à la commission de la Justice.

Proposition de loi modifiant le Code judiciaire en ce qui concerne la médiation (de Mme Clotilde Nyssens et M. Christian Brotcorne ; Doc. 3-226/1).

– Envoi à la commission de la Justice.

Proposition de loi modifiant l'article 145 du Code civil (de M. Ludwig Vandenhove ; Doc. 3-227/1).

– Envoi à la commission de la Justice.

Proposition de loi réglementant la prostitution (de MM. Ludwig Vandenhove et Staf Nimmemeers ; Doc. 3-228/1).

Wetsvoorstel tot aanvulling van artikel 36 van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering, strekkende om werkloosheidssuitkeringen toe te kennen aan kinderen die in het buitenland een diploma hebben behaald dat gelijkwaardig is aan een Belgisch diploma (van de heer Philippe Mahoux; Stuk 3-214/1).

– Verzonden naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

Wetsvoorstel betreffende het gebruik van open standaarden en de beschikbaarheid van de broncode van de software bij de federale besturen (van de heer François Roelants du Vivier en mevrouw Christine Defraigne; Stuk 3-216/1).

– Verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken en voor de Administratieve Aangelegenheden.

Wetsvoorstel houdende regeling van de vrijwillige burgerdienst (van de heer René Thissen en mevrouw Clotilde Nyssens; Stuk 3-217/1).

– Verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken en voor de Administratieve Aangelegenheden.

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 28 mei 2002 betreffende de euthanasie (van de heer Patrik Vankunkelsven; Stuk 3-220/1).

– Verzonden naar de commissie voor de Justitie.

Wetsvoorstel betreffende de systematische bestrijding van ziekenhuisinfecties (van mevrouw Anne-Marie Lizin; Stuk 3-223/1).

– Verzonden naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

Wetsvoorstel tot invoeging van een artikel 88bis in het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering, teneinde langdurig werklozen vrij te stellen van de gemeentelijke controle (van mevrouw Sfia Bouarfa en mevrouw Marie-José Laloy; Stuk 3-224/1).

– Verzonden naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

Wetsvoorstel dat ertoe strekt artikel 1344*septies* van het Gerechtelijk Wetboek betreffende de verplichte poging tot minnelijke schikking inzake huurcontracten op te heffen (van mevrouw Clotilde Nyssens en de heer Christian Brotcorne; Stuk 3-225/1).

– Verzonden naar de commissie voor de Justitie.

Wetsvoorstel tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek in verband met de bemiddeling (van mevrouw Clotilde Nyssens en de heer Christian Brotcorne; Stuk 3-226/1).

– Verzonden naar de commissie voor de Justitie.

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 145 van het Burgerlijk Wetboek (van de heer Ludwig Vandenhove; Stuk 3-227/1).

– Verzonden naar de commissie voor de Justitie.

Wetsvoorstel houdende reglementering van de prostitutie (van de heren Ludwig Vandenhove en Staf Nimmemeers; Stuk 3-228/1).

– Envoi à la commission de la Justice.

Proposition de loi modifiant l'article 30 de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail, en ce qui concerne le congé de paternité et le congé d'adoption (de Mme Marie-José Laloy ; Doc. 3-229/1).

– Envoi à la commission des Affaires sociales.

Proposition de loi visant à instaurer la comparution des détenus devant les juridictions d'instruction par vidéoconférence (de Mme Christine Defraigne ; Doc. 3-236/1).

– Envoi à la commission de la Justice.**Propositions de loi spéciale****Article 77 de la Constitution**

Proposition de loi spéciale modifiant l'article 31 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage en vue de garantir une présence équilibrée des femmes et des hommes à cette Cour (de Mme Sabine de Bethune ; Doc. 3-174/1).

– Envoi à la commission de la Justice.

Proposition de loi spéciale modifiant la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles et la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises (de M. René Thissen ; Doc. 3-239/1).

– Envoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives.**Propositions de résolution**

Proposition de résolution relative à un projet politique global et intégré du gouvernement fédéral concernant les droits de l'enfant (de Mme Sabine de Bethune ; Doc. 3-150/1).

– Envoi à la commission des Relations extérieures et de la Défense.

Proposition de résolution relative aux femmes dans les conflits armés et au rôle de la femme dans la prévention et la maîtrise des conflits (de Mme Sabine de Bethune et Mme Erika Thijs ; Doc. 3-158/1).

– Envoi à la commission des Relations extérieures et de la Défense.

Proposition de résolution sur la dimension de genre dans les statistiques (de Mme Sabine de Bethune ; Doc. 3-166/1).

– Envoi à la commission des Finances et des Affaires économiques.

Proposition de résolution visant à soutenir les femmes chefs d'entreprise (de Mme Sabine de Bethune ; Doc. 3-171/1).

– Envoi à la commission des Finances et des Affaires économiques.

Proposition de résolution relative à la crise qui frappe les producteurs de café (de Mme Jacinta De Roeck et M. Jan Van Duppen ; Doc. 3-221/1).

– Verzonden naar de commissie voor de Justitie.

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 30, van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten, wat het vaderschaps- en adoptieverlof betreft (van mevrouw Marie-José Laloy; Stuk 3-229/1).

– Verzonden naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

Wetsvoorstel betreffende het instellen van de verschijning van de gedetineerden voor de onderzoeksgerechten in een videoconferentie (van mevrouw Christine Defraigne; Stuk 3-236/1).

– Verzonden naar de commissie voor de Justitie.**Voorstellen van bijzondere wet****Artikel 77 van de Grondwet**

Voorstel van bijzondere wet tot wijziging van artikel 31 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof om een evenwichtige aanwezigheid van vrouwen en mannen in dat Hof te waarborgen (van mevrouw Sabine de Bethune; Stuk 3-174/1).

– Verzonden naar de commissie voor de Justitie.

Voorstel van bijzondere wet tot wijziging van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen (van de heer René Thissen; Stuk 3-239/1).

– Verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken en voor de Administratieve Aangelegenheden.**Voorstellen van resolutie**

Voorstel van resolutie betreffende een allesomvattend geïntegreerd beleidsplan van de federale regering betreffende de rechten van het kind (van mevrouw Sabine de Bethune; Stuk 3-150/1).

– Verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en voor de Landsverdediging.

Voorstel van resolutie betreffende vrouwen in gewapende conflicten en de rol van de vrouw in de preventie en beheersing van conflicten (van mevrouw Sabine de Bethune en mevrouw Erika Thijs; Stuk 3-158/1).

– Verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en voor de Landsverdediging.

Voorstel van resolutie over de genderdimensie in statistieken (van mevrouw Sabine de Bethune; Stuk 3-166/1).

– Verzonden naar de commissie voor de Financiën en voor de Economische Aangelegenheden.

Voorstel van resolutie ter ondersteuning van het vrouwelijk ondernemerschap (van mevrouw Sabine de Bethune; Stuk 3-171/1).

– Verzonden naar de commissie voor de Financiën en voor de Economische Aangelegenheden.

Voorstel van resolutie betreffende de crisis in de koffieelt (van mevrouw Jacinta De Roeck en de heer Jan Van Duppen; Stuk 3-221/1).

– **Envoi à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Proposition de déclaration de révision de la Constitution

Proposition de déclaration de révision du titre II de la Constitution en vue d'y insérer des dispositions nouvelles relatives aux droits de l'enfant (de Mme Sabine de Bethune ; Doc. 3-155/1).

– **Envoi à la Commission des Affaires institutionnelles.**

Demandes d'explications

Le Bureau a été saisi des demandes d'explications suivantes :

de M. Frank Vanhecke au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur « *le refus du gouvernement bruxellois d'abolir l'accord de courtoisie linguistique après sa suspension par le Conseil d'État* » (n° 3-22)

de Mme Jacinta De Roeck au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur « *l'application correcte de l'interdiction de l'ablation de la queue des chevaux* » (n° 3-23)

de M. Christian Brotcorne à la vice-première ministre et ministre de la Justice et au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur « *la mise en œuvre de l'article 479 de la loi-programme du 24 décembre 2002 sur la tutelle des mineurs étrangers non accompagnés* » (n° 3-24)

de M. Stefaan De Clerck au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur « *la ratification de l'accord franco-belge sur la coopération transfrontalière entre les collectivités territoriales et les organismes publics locaux* » (n° 3-25)

de Mme Mia De Schampelaere à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur « *l'incarcération de personnes qu'il faudrait internier* » (n° 3-26)

de M. Hugo Vandenberghe au ministre des Finances sur « *la lutte contre le commerce illicite de la bière* » (n° 3-27)

de Mme Mia De Schampelaere à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur « *l'entrée en vigueur et l'exécution intégrales de la loi du 2 mai 2002 sur les associations sans but lucratif, les associations internationales sans but lucratif et les fondations* » (n° 3-28)

de Mme Anne-Marie Lizin au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur « *les contrats de prévention* » (n° 3-29)

de Mme Anne-Marie Lizin au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur et au ministre de la Mobilité et de l'Économie sociale sur « *l'utilisation de la zone de transit de l'aéroport de Zaventem comme lieu de vie* » (n° 3-30)

– **Ces demandes sont envoyées à la séance plénière.**

– **Verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en voor de Landsverdediging.**

Voorstel van verklaring tot herziening van de Grondwet

Voorstel van verklaring tot herziening van titel II van de Grondwet, om nieuwe bepalingen in te voegen betreffende de rechten van het kind (van mevrouw Sabine de Bethune; Stuk 3-155/1).

– **Verzonden naar de Commissie voor de Institutionele Aangelegenheden.**

Vragen om uitleg

Het Bureau heeft volgende vragen om uitleg ontvangen:

van de heer Frank Vanhecke aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over “*de weigering van de Brusselse regering om het zogenaamde taalhoffelijkheidsakkoord in te trekken na de schorsing van dit akkoord door de Raad van State*” (nr. 3-22)

van mevrouw Jacinta De Roeck aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over “*de correcte toepassing van het verbod op het blokstaarten van paarden*” (nr. 3-23)

van de heer Christian Brotcorne aan de vice-eerste minister en minister van Justitie en aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over “*de uitvoering van artikel 479 van de programmawet van 24 december 2002 over de voogdij over niet-begeleide minderjarige vreemdelingen*” (nr. 3-24)

van de heer Stefaan De Clerck aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over “*de ratificatie van het Frans-Belgisch akkoord inzake de grensoverschrijdende samenwerking tussen territoriale gemeenschappen en lokale openbare lichamen*” (nr. 3-25)

van mevrouw Mia De Schampelaere aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over “*de opsluiting van geïnterneerden in de gevangenissen*” (nr. 3-26)

van de heer Hugo Vandenberghe aan de minister van Financiën over “*de bestrijding van het zwart-circuit in de bierhandel*” (nr. 3-27)

van mevrouw Mia De Schampelaere aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over “*de volledige inwerkingtreding en uitvoering van de wet van 2 mei 2002 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen*” (nr. 3-28)

van mevrouw Anne-Marie Lizin aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over “*de preventiecontracten*” (nr. 3-29)

van mevrouw Anne-Marie Lizin aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken en aan de minister van Mobiliteit en Sociale Economie over “*het gebruik van de transitzone van de luchthaven van Zaventem als leefruimte*” (nr. 3-30)

– **Deze vragen worden naar de plenaire vergadering verzonden.**

Chambre des représentants

Par message du 14 octobre 2003, la Chambre des représentants a fait connaître au Sénat qu'elle s'est constituée en sa séance de ce jour.

- **Pris pour notification.**

Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale

Par message du 15 octobre 2003, le Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale a fait connaître au Sénat qu'il s'est constitué en sa séance de ce jour.

- **Pris pour notification.**

Dépôt de projets de loi

Le Gouvernement a déposé les projets de loi ci-après :

Projet de loi portant assentiment aux actes internationaux suivants :

1° Protocole au Traité de l'Atlantique Nord sur l'accession de la République de Bulgarie,

2° Protocole au Traité de l'Atlantique Nord sur l'accession de la République d'Estonie,

3° Protocole au Traité de l'Atlantique Nord sur l'accession de la République de Lettonie,

4° Protocole au Traité de l'Atlantique Nord sur l'accession de la République de Lituanie,

5° Protocole au Traité de l'Atlantique Nord sur l'accession de la Roumanie,

6° Protocole au Traité de l'Atlantique Nord sur l'accession de la République slovaque,

7° Protocole au Traité de l'Atlantique Nord sur l'accession de la République de Slovénie,

signés à Bruxelles, le 26 mars 2003 (Doc. **3-142/1**).

- **Le projet de loi a été envoyé à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Projet de loi portant assentiment à la modification de l'article premier de la Convention sur l'interdiction ou la limitation de l'emploi de certaines armes classiques qui peuvent être considérées comme produisant des effets traumatiques excessifs ou comme frappant sans discrimination, adoptée à Genève le 21 décembre 2001 (Doc. **3-177/1**).

- **Le projet de loi a été envoyé à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Projet de loi à l'accession de la Belgique :

1° à l'Accord entre le Gouvernement du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord et le Gouvernement de la République française relatif au groupe aérien européen, fait à Londres le 6 juillet 1998 ;

Kamer van volksvertegenwoordigers

Bij boodschap van 14 oktober 2003 heeft de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat laten weten dat zij zich ter vergadering van die dag geconstitueerd heeft.

- **Voor kennisgeving aangenomen.**

Brusselse Hoofdstedelijke Raad

Bij boodschap van 15 oktober 2003 heeft de Brusselse Hoofdstedelijke Raad aan de Senaat laten weten dat hij zich ter vergadering van die dag geconstitueerd heeft.

- **Voor kennisgeving aangenomen**

Indiening van wetsontwerpen

De Regering heeft volgende wetsontwerpen ingediend:

Wetsontwerp houdende instemming met volgende internationale akten:

1° Protocol bij het Noord-Atlantisch Verdrag betreffende de toetreding van de Republiek Bulgarije,

2° Protocol bij het Noord-Atlantisch Verdrag betreffende de toetreding van de Republiek Estland,

3° Protocol bij het Noord-Atlantisch Verdrag betreffende de toetreding van de Republiek Letland,

4° Protocol bij het Noord-Atlantisch Verdrag betreffende de toetreding van de Republiek Litouwen,

5° Protocol bij het Noord-Atlantisch Verdrag betreffende de toetreding van de Republiek Roemenië,

6° Protocol bij het Noord-Atlantisch Verdrag betreffende de toetreding van de Slowaakse Republiek,

7° Protocol bij het Noord-Atlantisch Verdrag betreffende de toetreding van de Republiek Slovenië,

ondertekend te Brussel op 26 maart 2003 (Stuk **3-142/1**).

- **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en de Landsverdediging.**

Wetsontwerp houdende instemming met de wijziging van artikel 1 van het Verdrag inzake het verbod of de beperking van het gebruik van bepaalde conventionele wapens die geacht kunnen worden buitensporig leid te veroorzaken of een niet-onderscheidende werking te hebben, aangenomen te Genève op 21 december 2001 (Stuk **3-177/1**).

- **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en de Landsverdediging.**

Wetsontwerp betreffende de toetreding van België:

1° tot de Overeenkomst tussen de Regering van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland en de Regering van de Franse Republiek met betrekking tot de Europese luchtmachtgroep, gedaan te Londen op 6 juli 1998;

2° au Protocole amendant l'Accord relatif au groupe aérien européen, fait à Londres le 16 juin 1999 (Doc. 3-192/1).

– **Le projet de loi a été envoyé à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Projet de loi portant assentiment à l'Accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et le Gouvernement du Royaume de Thaïlande concernant l'encouragement et la protection réciproques des investissements, et à l'Annexe, signés à Bruxelles le 12 juin 2002 (Doc. 3-193/1).

– **Le projet de loi a été envoyé à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Projet de loi portant assentiment à l'Arrangement de Locarno instituant une classification internationale pour les dessins et modèles industriels, et à l'Annexe, signés à Locarno le 8 octobre 1968 et modifié le 28 septembre 1979 (Doc. 3-194/1).

– **Le projet de loi a été envoyé à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Projet de loi portant assentiment à l'Accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et la République du Costa Rica concernant l'encouragement et la protection réciproques des investissements, signé à Bruxelles le 26 avril 2002 (Doc. 3-195/1).

– **Le projet de loi a été envoyé à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Projet de loi portant assentiment à la Convention Additionnelle à la Convention du 11 avril 1967 entre le Royaume de Belgique et la République fédérale d'Allemagne en vue d'éviter les doubles impositions et de régler certaines autres questions en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune, y compris la contribution des patentés et les impôts fonciers, et à son Protocole final, signée à Bruxelles le 5 novembre 2002 (Doc. 3-196/1).

– **Le projet de loi a été envoyé à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Projet de loi portant assentiment à l'Accord établissant une association entre la Communauté européenne et ses États membres, d'une part, et la République du Chili, d'autre part, aux Annexes I à XVII, et à l'Acte final, faits à Bruxelles le 18 novembre 2002 (Doc. 3-215/1).

– **Le projet de loi a été envoyé à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Projet de loi portant assentiment à la Convention européenne relative au dédommagement des victimes d'infractions violentes, faite à Strasbourg le 24 novembre 1983 (Doc. 3-218/1).

2° tot het Protocol ter amendering van de Overeenkomst met betrekking tot de Europese luchtmachtgroep, gedaan te Londen op 16 juni 1999 (Stuk 3-192/1).

– **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en de Landsverdediging.**

Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Regering van het Koninkrijk Thailand inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, en met het Bijvoegsel, ondertekend te Brussel op 12 juni 2002 (Stuk 3-193/1).

– **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en de Landsverdediging.**

Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst van Locarno tot instelling van een internationale classificatie voor tekeningen en modellen van rijverheid, en met de Bijlage, ondertekend te Locarno op 8 oktober 1968 en gewijzigd op 28 september 1979 (Stuk 3-194/1).

– **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en de Landsverdediging.**

Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Republiek Costa Rica inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, gedaan te Brussel op 26 april 2002 (Stuk 3-195/1).

– **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en de Landsverdediging.**

Wetsontwerp houdende instemming met de Aanvullende Overeenkomst bij de Overeenkomst van 11 april 1967 tussen het Koninkrijk België en de Bondsrepubliek Duitsland tot voorkoming van dubbele belasting en tot regeling van sommige andere aangelegenheden inzake belastingen van inkomen en van vermogen, met inbegrip van de ondernemingsbelasting en de grondbelastingen, en bij diens Slotprotocol, ondertekend te Brussel op 5 november 2002 (Stuk 3-196/1).

– **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en de Landsverdediging.**

Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschap en haar Lidstaten, enerzijds, en de Republiek Chili, anderzijds, met de Bijlagen I tot en met XVII, en met de Slotakte, gedaan te Brussel op 18 november 2002 (Stuk 3-215/1).

– **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en de Landsverdediging.**

Wetsontwerp houdende instemming met het Europees Verdrag inzake de schadeloosstelling van slachtoffers van geweldmisdrijven, gedaan te Straatsburg op 24 november 1983 (Stuk 3-218/1).

– **Le projet de loi a été envoyé à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Projet de loi portant assentiment à la Convention pénale sur la corruption, faite à Strasbourg le 27 janvier 1999 (Doc. 3-230/1).

– **Le projet de loi a été envoyé à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Projet de loi portant assentiment à l'Accord portant création de l'Organisation internationale de la vigne et du vin, et à l'Acte final, faits à Paris le 3 avril 2001 (Doc. 3-231/1).

– **Le projet de loi a été envoyé à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Projet de loi portant assentiment à la Convention entre le Royaume de Belgique et la République de Pologne tendant à éviter les doubles impositions et à prévenir la fraude et l'évasion en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune, et au Protocole, signés à Varsovie le 20 août 2001 (Doc. 3-232/1).

– **Le projet de loi a été envoyé à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Projet de loi portant assentiment à la Convention entre le Royaume de Belgique et la République de Croatie tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune, signée à Bruxelles le 31 octobre 2001 (Doc. 3-233/1).

– **Le projet de loi a été envoyé à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Projet de loi portant assentiment à l'Accord entre les Gouvernements du Royaume de Belgique, du Grand-Duché de Luxembourg et du Royaume des Pays-Bas, d'une part, et le Gouvernement de la République slovaque, d'autre part, relatif à la réadmission des personnes en situation irrégulière, signé à Bratislava le 21 mai 2002 (Doc. 3-234/1).

– **Le projet de loi a été envoyé à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Projet de loi portant assentiment à la Convention sur la protection des enfants et la coopération en matière d'adoption internationale, faite à La Haye le 29 mai 1993 (Doc. 3-259/1).

– **Le projet de loi a été envoyé à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

– **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en de Landsverdediging.**

Wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag inzake de strafrechtelijke bestrijding van corruptie, gedaan te Straatsburg op 27 januari 1999 (Stuk 3-230/1).

– **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en de Landsverdediging.**

Wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag tot oprichting van de Internationale organisatie voor wijnstok en wijn, en met de Slotakte, gedaan te Parijs op 3 april 2001 (Stuk 3-231/1).

– **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en de Landsverdediging.**

Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek Polen tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontduiken en het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, en met het Protocol, ondertekend te Warschau op 20 augustus 2001 (Stuk 3-232/1).

– **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en de Landsverdediging.**

Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek Kroatië tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, ondertekend te Brussel op 31 oktober 2001 (Stuk 3-233/1).

– **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en de Landsverdediging.**

Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Regeringen van het Koninkrijk België, het Groothertogdom Luxemburg en het Koninkrijk der Nederlanden, enerzijds, en de Regering van de Slowaakse Republiek, anderzijds, betreffende de overname van onregelmatig binnengekomen of verblijvende personen, ondertekend te Bratislava op 21 mei 2002 (Stuk 3-234/1).

– **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en de Landsverdediging.**

Wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag inzake de internationale samenwerking en de bescherming van kinderen op het gebied van de interlandelijke adoptie, gedaan te Den Haag op 29 mei 1993 (Stuk 3-259/1).

– **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en de Landsverdediging.**

Projet de loi portant assentiment au Protocole d'amendement à la Convention internationale pour la simplification et l'harmonisation des régimes douaniers, faite à Kyoto le 18 mai 1973, fait à Bruxelles le 26 juin 1999 (Doc. 3-260/1).

– Le projet de loi a été envoyé à la commission des Relations extérieures et de la Défense.

Projet de loi portant assentiment aux Actes internationaux suivants :

- 1° la Convention des Nations Unies contre la criminalité transnationale organisée,
- 2° le Protocole contre le trafic illicite de migrants par terre, air et mer, additionnel à la Convention des Nations Unies contre la criminalité transnationale organisée,
- 3° le Protocole additionnel à la Convention des Nations Unies contre la criminalité transnationale organisée visant à prévenir, réprimer et punir la traite des personnes, en particulier des femmes et des enfants,

faits à New York le 15 novembre 2000,

- 4° le Protocole contre la fabrication et le trafic illicites d'armes à feu, de leurs pièces, éléments et munitions, additionnel à la Convention des Nations Unies contre la criminalité transnationale organisée, fait à New York le 31 mai 2001 (Doc. 3-261/1).

– Le projet de loi a été envoyé à la commission des Relations extérieures et de la Défense.

Cour d'arbitrage – Arrêts

En application de l'article 113 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au président du Sénat :

- l'arrêt n° 130/2003, rendu le 8 octobre 2003, en cause le recours en annulation de l'article 28 de la loi du 14 janvier 2002 portant des mesures en matière de soins de santé, introduit par l'ASBL Association belge des syndicats médicaux et le Groupement des unions professionnelles belges de médecins spécialistes (numéro du rôle 2510) ;
- l'arrêt n° 131/2003, rendu le 8 octobre 2003, en cause le recours en annulation partielle des articles III.1, §1er, et V. 3, §§1er et 2, du décret de la Communauté flamande du 28 juin 2002 relatif à l'égalité des chances en éducation-I, introduit par J. Liebrecht et D. Crols (numéro du rôle 2553) ;
- l'arrêt n° 132/2003, rendu le 8 octobre 2003, en cause la question préjudicielle relative à l'article 601bis du Code judiciaire, posée par le Tribunal de police de Dinant (numéro du rôle 2612) ;
- l'arrêt n° 133/2003, rendu le 8 octobre 2003, en cause le recours en annulation de l'article 18 du décret flamand du

Wetsontwerp houdende instemming met het Protocol tot wijziging van de Internationale overeenkomst inzake de vereenvoudiging en harmonisatie van douaneprocedures, gedaan te Kyoto op 18 mei 1973, gedaan te Brussel op 26 juni 1999 (Stuk 3-260/1).

– Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en de Landsverdediging.

Wetsontwerp houdende instemming met de volgende Internationale akten:

- 1° het Verdrag van de Verenigde Naties tegen transnationale georganiseerde misdaad,
 - 2° het Aanvullend Protocol tegen de smokkel van migranten over land, over de zee en in de lucht, bij het Verdrag van de Verenigde Naties tegen transnationale georganiseerde misdaad,
 - 3° het Aanvullend Protocol inzake de preventie, bestrijding en bestraffing van mensenhandel, in het bijzonder vrouwenhandel en kinderhandel, bij het Verdrag van de Verenigde Naties tegen transnationale georganiseerde misdaad,
- gedaan te New York op 15 november 2000,
- 4° het Aanvullend Protocol tegen de ongeoorloofde vervaardiging van en handel in vuurwapens, de onderdelen, componenten en munitie ervan, bij het Verdrag van de Verenigde Naties tegen transnationale georganiseerde misdaad, gedaan te New York op 31 mei 2001 (Stuk 3-261/1).

– Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en de Landsverdediging.

Arbitragehof – Arresten

Met toepassing van artikel 113 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof kennis aan de voorzitter van de Senaat van:

- het arrest nr. 130/2003, uitgesproken op 8 oktober 2003, inzake het beroep tot vernietiging van artikel 28 van de wet van 14 januari 2002 houdende maatregelen inzake gezondheidszorg, ingesteld door de VZW Belgische Vereniging van Artsensyndicaten en het Verbond der Belgische Beroepsverenigingen van Geneesheren-specialisten (rolnummer 2510);
- het arrest nr. 131/2003, uitgesproken op 8 oktober 2003, inzake het beroep tot gedeeltelijke vernietiging van de artikelen +III.1, §1, en V. 3, §§1 en 2, van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 28 juni 2002 betreffende gelijke onderwijskansen-I, ingesteld door J. Liebrecht en D. Crols (rolnummer 2553);
- het arrest nr. 132/2003, uitgesproken op 8 oktober 2003, inzake de prejudiciële vraag betreffende artikel 601bis van het Gerechtelijk Wetboek, gesteld door de Politierechtbank te Dinant (rolnummer 2612);
- het arrest nr. 133/2003, uitgesproken op 8 oktober 2003, inzake het beroep tot vernietiging van artikel 18 van het

8 mai 2002 relatif à la participation proportionnelle sur le marché de l'emploi, introduit par le Conseil des ministres (numéro du rôle 2613) ;

– l'arrêt n° 134/2003, rendu le 8 octobre 2003, en cause la question préjudiciale relative aux articles 371 et suivants du Code civil, posée par le Tribunal de première instance d'Anvers (numéro du rôle 2525).

– **Pris pour notification.**

Cour d'arbitrage – Questions préjudiciales

En application de l'article 77 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au président du Sénat :

- la question préjudiciale concernant l'article 219 du Code des impôts sur les revenus 1992, posée par la Cour d'appel de Bruxelles (numéro du rôle 2718) ;
- la question préjudiciale concernant l'article 10, alinéa 2, de la loi du 24 décembre 1996 relative à l'établissement et au recouvrement des taxes provinciales et communales, tel qu'il a été modifié par la loi du 15 mars 1999, posée par la Cour d'appel de Liège (numéro du rôle 2784) ;
- la question préjudiciale relative à l'article 51/4 de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, posée par la Commission permanente de recours des réfugiés (numéro du rôle 2790) ;
- la question préjudiciale relative à l'article 15 de la loi du 21 décembre 1990 portant statut des candidats militaires du cadre actif, posée par le Conseil d'État (numéro du rôle 2795).

– **Pris pour notification.**

Cour d'arbitrage – Recours

En application de l'article 76 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au président du Sénat :

- les recours en annulation totale ou partielle de la loi du 25 février 2003 tendant à lutter contre la discrimination et modifiant la loi du 15 février 1993 créant un Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme, introduits par F. Vanhecke et autres et par M. Storme (numéros du rôle 2780 et 2783, affaires jointes).

– **Pris pour notification.**

Vlaamse decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt, ingesteld door de Ministerraad (rolnummer 2613);

– het arrest nr. 134/2003, uitgesproken op 8 oktober 2003, inzake de prejudiciële vraag betreffende de artikelen 371 en volgende van het Burgerlijk Wetboek, gesteld door de Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen (rolnummer 2525).

– **Voor kennisgeving aangenomen.**

Arbitragehof – Prejudiciële vragen

Met toepassing van artikel 77 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof aan de voorzitter van de Senaat kennis van:

- de prejudiciële vraag betreffende artikel 219 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, gesteld door het Hof van Beroep te Brussel (rolnummer 2718) ;
- de prejudiciële vraag betreffende artikel 10, tweede lid, van de wet van 24 december 1996 betreffende de vestiging en de invordering van de provincie- en gemeentebelastingen, zoals gewijzigd bij de wet van 15 maart 1999, gesteld door het Hof van Beroep te Luik (rolnummer 2784) ;
- de prejudiciële vraag over artikel 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, gesteld door de beroepscommissie voor vluchtelingen (rolnummer 2790) ;
- de prejudiciële vraag over artikel 15 van de wet van 21 december 1990 houdende statuut van de kandidaat-militairen van het actief kader, gesteld door de Raad van State (rolnummer 2795).

– **Voor kennisgeving aangenomen.**

Arbitragehof – Beroepen

Met toepassing van artikel 76 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof kennis aan de voorzitter van de Senaat van:

- de beroepen tot gehele of gedeeltelijke vernietiging van de wet van 25 februari 2003ter bestrijding van discriminatie en tot wijziging van de wet van 15 februari 1993 tot oprichting van een Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding, ingesteld door F. Vanhecke en anderen en door M. Storme (rolnummers 2780 en 2783, samengevoegde zaken).

– **Voor kennisgeving aangenomen.**